Dzisiaj 14 stron

Wydanie główne

Cena 15 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 17

Poznań, czwartek dnia 12 stycznia 1933

Rok XXVIII

Poznań, 11 stycznia.

Pomorze — ziemia polska

Wybory do sejmików w powiatach tczewskim i działdowskim wykazały dobitnie, jaką niewzruszoną siłę reprezentuje obóz narodowy na Pomorzu, jak zawodną i bezcelową jest akcja przeprowadzana na wielką skalę zwłaszcza w ostatnich czasach, by obóz ten osłabić i zniszczyć.

Ale wybory sejmikowe były manifestacją innej jeszcze prawdy, były nowym dowodem polskości tej ziemi. W powiecie tczewskim na 46 mandatów Niemcy zdobyli tylko 3, czyli 6 proc. w powiecie działdowskim na 29 mandatów mają Niemcy 4, czyli 14 proc. A trzeba pamiętać, że oba te powiaty należą na Pomorzu do zamieszkałych najliczniej przez Niemców. Powiat działdowski wraz z Działdowem stanowi przecież jedyny skrawek Mazur, odłączonych na rzecz Polski od Prus Wschodnich.

Wybory tczewskie i działdowskie przypadły na okres wzmożonej kampanji przeciw granicom Polski. Z okazji 13-tej rocznicy wejścia w życie traktatu wersalskiego związki i zrzeszenia niemieckie wydały odezwę, oświadczając, że Niemcy nie mogą żyć w obecnych swoich granicach. Żądają zatem rozszerzenia swego terytorjum. Chcą Pomorza. Zupełnie nie wzrusza ich fakt, że Pomorze to ziemia polska.

Fakt ten jednak nie może ujść uwagi opinji światowej. Argument o polskości Pomorza zabija całkowicie sztuczne wywody niemieckie, powołujące się wyłącznie na brutalny i zuchwały egoizm narodu niemieckiego, który „nie może żyć w przestrzeni ciasnej". Skąd Niemcy roszczą sobie pretensje i przywileje do przestrzeni, tego nikt w rzeczowy sposób nie wytłumaczy.

By przekonać opinję światową tak bezwartościową i bezczelną argumentacją muszą się Niemcy uciekać do przekupstwa, jak o tem świadczy skandal z wydawnictwami lorda Rothermere'a. Lecz uczciwa opinja świata winna wiedzieć, że z faktu polskości Pomorza wypływa dla narodu polskiego — pomijając wszystkie inne względy — bezwzględny nakaz obrony tej ziemi za wszelką cenę.

Nasz współpracownik w Berlinie p. Drobnik donosił wczoraj, jakie rozmiary przybiera w Niemczech akcja przeciw Polsce. Sfery oficjalne wraz z ministrami Rzeszy angażują się w nią coraz silniej. Liczą one, jak wynika z „Berliner Boersen Zeitung", na słabość gospodarczą Polski, na jej trudności finansowe. Liczą zapewne również na rozbicie wewnętrzne kraju. Należy zatem stanowczo przestrzec Niemców przed temi rachubami. Nic nie wstrzyma Polaków od spełnienia swego obowiązku. Walki wewnętrzne w Polsce nie doprowadzą do rozdarcia narodu w obliczu wroga. Celem ich jest przecież wzmocnienie Polski, a nie jej osłabienie.

Prezes Klubu Narodowego w Sejmie, poseł Roman Rybarski dobitnie scharakteryzował położenie w kraju w związku z niebezpieczeństwem, pisząc w „Gazecie Warszawskiej":

„Propaganda niemiecka zdaje się liczyć na osłabienie Polski, wywołane przez stosunki wewnętrzne, przez stan moralny kraju, stan jego gospodarstwa. Z radością notuje pewną bierność niektórych sfer w walce z akcją rewizjonistyczną, gdy pochłonięte są one „dobyczami" na wewnątrz. Skutki tej polityki nie sięgają jednak tak daleko, by poderwały poczucie odporności narodu i jego gotowości obronnej. W razie potrzeby zrobią, c do nich należy i ci, których często nazywa się żywiołami antypaństwowemi, których chce się pozbawić wszelkich praw, pracy i chleba.

„Niemniej jednak w obliczu potęgującego się nacisku zewnętrznego od zachodniej strony nie możemy zapominać o tem, co się w Polsce dzieje. Siła zewnętrzna państwa jest funkcją jego wewnętrznej siły. Mocnym jest tylko taki rząd, który ma za sobą zorganizowaną opinję publiczną, który ma zaufanie, który budzi wiarę w narodzie. Rządy oparte na czysto mechanicznych pierwiastkach, nie rozporządzające wielkim kapitałem moralnym, znajdą się, w chwili próby, w bardzo ciężkiem położeniu.

„I właśnie w imię obrony przed zewnętrznemi niebezpieczeństwami, nie możemy zapominać o tem, co jest dzisiaj w Polsce. Nie wolno nam zaprzestać walki o oparcie naszego życia publicznego na innych podstawach. Gdyby w walce wewnętrznej chodziło o drobiazgi, o sprawy czysto partyjne, możnaby wzywać do zaprzestania tej walki. Ale dzisiaj toczy się spór o rzeczy o wiele ważniejsze; o to, by z narodu wydobyć jak najwięcej sił moralnych i materjalnych. W dzisiejszych stosunkach to się nie może udać. I dlatego musimy walczyć, nie tracąc z oczu zewnętrznych niebezpieczeństw. Gdy zajdzie potrzeba, nikt nie będzie o to pytał, jakie są rządy w Polsce, jak nie pytali o rządy francuscy żołnierze. Ale teraz na codzień, trzeba walczyć o to, by u nas były inne rządy, w przekonaniu, że ich zmiana będzie także źródłem zewnętrznej siły."

I dlatego Niemcy oraz ich agenci powinni sobie wybić z głowy wszelkie rachuby na wewnętrzne rozbicie w Polsce.

Ustawa samorządowa w komisji administracyjnej

Dyskusja nad poprawkami B. B. do art. 10 tej ustawy — Narzucanie ziemiom zachodnim i wschodniej Małopolsce gminy jednolitej jest naruszaniem interesów ludności tych ziem

Warszawa, 11. 1. (Tel. wł.). W komisji administracyjnej obradowano dziś rano nad poprawkami pos. Ducha (B. B.) do art. 10 ustawy samorządowej. Omawiano pośredniość wyborów do rad gminnych.

W obszernej dyskusji zabierali głos posłowie Rymar i Wierczak z Kl. Nar. Bogusławski (Lud.), Sommerstein (K. Żyd.), Kuzyk (Kl. Ukr.), Roguszczak (N. P. R.), Bień (P. P. S.), oraz z B. B. Sanojca, Dratwa, Polakiewicz i wiceminister Korsak.

Posłowie Wierczak i Rymar podkreślili, że utworzenie na terenie wschodniej Małopolski gminy zbiorowej bez należytego zabezpieczenia interesów ludności polskiej w gromadzie przez wprowadzenie do gminy zbiorowej pośredniego głosowania i przez łączenie istniejących tam kolonij polskich z gminami ruskiemi uniemożliwi zapewnienie należytej reprezentacji władz w gminie i w sejmiku.

Głosami B. B. przyjęto wniosek pos. Ducha, że radni gminy wybierają radnych gromady, oraz sołtysi i podsołtysi w okręgach wyborczych.

W dyskusji pos. Polakiewicz replikując Rusinowi Kuzykowi oświadczył w imieniu B. B., że dla nich przy układaniu ustawy nie są decydujące motywy wyznaniowe, grupowe i etniczne, ale B. B. pragnie dać dobrą ustawę samorządową dla lojalnych obywateli kraju.

W odpowiedzi na tę deklarację pos. Wierczak oświadczył, że najbardziej lojalnym na ziemiach wschodnich jest żywioł polski i lekceważenie jego interesów w ustawie nie jest ani państwowe, ani patrjotyczne. B. B., stojąc na stanowisku jednolitej gminy, odbiera Wielkopolsce i Pomorzu prawa, nadane tym ziemiom przez Nacz. Radę Ludową, co w dzisiejszym momencie ciągłego ataku na Pomorze jest szkodliwe również z państwowego punktu widzenia. Gdybyśmy stali na stanowisku partyjnem, to odpowiadałoby naszym interesom, wszystko to, co B. B. robi na tych ziemiach, i co nie jest zgodne z sentymentem miejscowej ludności i wykopuje coraz większą przepaść pomiędzy obozem rządowym a miejscowem społeczeństwem. Najlepszym dowodem tego są ostatnie wybory do sejmików, gdzie pomimo przysłanych na tamten teren starostów z ziem wschodnich i pomimo stosowania swoistych metod wyborczych B. B. poniósł sromotną klęskę. Interes państwa wymaga, ażeby tak w ważnej ustawie jak samorządowe tylko dla prycypjalnej zasady, że gmina w całej Polsce ma być jednolita, nie narzucać tej zasady wspomnianym ziemiom.

Echa katastrofy kolejowej w Rumunji

Straszliwe zamiecie utrudniają ogromnie komunikację w całym kraju

Bukareszt, 11. 1. (PAT.) Zamiecie i burze śnieżne, panujące obecnie w Rumunji, utrudniają niezmiernie komunikację kolejową. Osiem pociągów pasażerskich zatrzymało się w drodze z powodu zasypania toru.

Naczelnik stacji, na której wczoraj rano nastąpiło zderzenie pociągów, został aresztowany, jak również obaj kierownicy pociągów, które uległy katastrofie.

Na miejsce wypadku przybyli premjer Maniu i min. komunikacji. Ruch na linji wznowiony.

Kto organizuje rewoltę w Hiszpanji?

Prasa wyraża przekonanie, że akcją rewolucyjną zakulisowo kierują sfery monarchistyczne — Całkowity spokój?

Paryż, 11. 1. (PAT.) Prasa madrycka poświęca dłuższe komentarze ostatnim wypadkom z nocy z poniedziałku na wtorek.

Wszystkie dzienniki, zgadzając się co do politycznego charakteru ruchu podkreślają, iż rewolucjoniści wyekwipowani byli w nowoczesną broń, że fabrykację bomb uskuteczniano przy pomocy bardzo kosztownych środków technicznych, oraz że prawie u wszystkich aresztowanych znaleziono większe sumy w gotówce. Dlatego też ogólnie zastanawiają się, skąd pochodzą te pieniądze.

Organ republikański „El Sog" stwierdziwszy, iż wszystko wskazuje na to, że ruch rewolucyjny w Barcelonie prowadzony był przez iberyjską federację anarchistyczną, uważa, że jest niemożliwe, aby organizacja ta działała wspólnie z komunistami, gdyż są to grupy polityczne najbardziej sobie wrogie.

Moskwa przesyła wprawdzie do Hiszpanji dość duże sumy, aby wzmocnić aparat partji komunistycznej, można jednak przyjąć z całą pewnością, że syndykaty anarchistyczne nie otrzymały ani grosza. Z drugiej strony robotnicy organizacyj zawodowych nie są w stanie zebrać dziś ze składek członkowskich większych sum.

Zdaniem dziennika jest rzeczą niemal pewną, iż między wypadkami z ostatnich dni, a ucieczką więźniów politycznych z Villa Cisneros istnieje łączność. Być może więc, że sumy, znalezione u rewolucjonistów pochodzą z tego samego źródła co pieniądze, jakie posłużyły na opłacenie żaglowca, na którym zbiegli więźniowie z Villa Cisneros.

Nie ulega wątpliwości, że niektórym czynnikom zależało, aby w jak najkrótszym czasie doprowadzić do możliwie największej ilości wypadków o sensacyjnym charakterze w celu wywołania wrażenia, że w Hiszpanji panuje chaos, dyskredytujący republikę w oczach całego świata.

Tę samą opinję wyraża organ socjalistów „El Socialist".

Paryż, 11. 1. (PAT). Według oświadczenia hiszpańskiego min. spraw wewnętrznych w Saragossie, Barcelonie i Sevilli panuje od wczoraj całkowity spokój. Podjęto energiczne dochodzenia, mające na celu stwierdzenie, skąd pochodzi materjał wybuchowy i broń oraz pieniądze, służące do organizowania ruchu, który ma charakter czysto anarchistyczno-syndykalistyczny.

W aferze wydawnictw lorda Rothermera odgrywali rolę ze strony niemieckiej ks. Lichtenstein oraz piękna pani Richter, zamężna ks. Hohenlohe, którą, jako stojącą na usługach wywiadu niemieckiego, władze francuskie aresztowały. Tygodnik „Aux Ecoutes" ogłosił fotografje dokumentów, świadczących o pobraniu przez wydawnictwa lorda Rothermera pieniędzy od Niemców.

Najważniejszy dokument, pisany po angielsku, datowany z Londynu dn. 23 stycznia 1931 r. i adresowany do ks. Lichtensteina brzmi, jak następuje:

„Biorę niniejszem zobowiązanie, że zapłacę bez żadnych zastrzeżeń ks. Lichtensteinowi sumę 300 000 funtów (trzysta tysięcy funtów szterlingów) nazajutrz po ukazaniu się w „Daily Mail" artykułu, rozpoczynającego propagandę niemiecką w prasie Northcliffe'a na rzecz zwrotu korytarza polskiego... Jeśli w związku z tą propagandą korytarz polski powróci do Niemiec w przeciągu trzydziestu miesięcy od daty tego listu, będzie tej samej osobie i pod tym samym adresem wypłacona suma dodatkowa 600 000 funtów (sześćset tysięcy funtów szterlingów)."

Inne dokumenty stwierdzają wyraźnie bliskie stosunki osobiste i polityczne między ks. Hohenlohe a lordem Rothemere.

Reorganizacja propagandy francuskiej

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Paryż, w styczniu.

Kilka dni temu ukazała się wiadomość, że obecny rząd postanowił zreorganizować wydział informacyj zagranicznych i przystąpić do skoordynowania go z istniejącym przy Quai d'Orsay wydziałem prasowym. Chodzi jednem słowem o zreformowanie dotychczasowej służby propagandy francuskiej i to zarówno na placówkach zagranicznych, jak i pod względem informowania Francji co do działalności innych państw.

Tego rodzaju reorganizacja propagandy dawno już okazywała się konieczną. Wystarczy przypomnieć, że o całym szeregu wypadków politycznych kapitalnej wagi, jak w swoim czasie o projektowanej unji celnej niemiecko-austryjackiej, jak o moratorjum Hoovera, a wreszcie ostatnio o opozycyjnem stanowisku rządu belgijskiego w sprawie wypłaty długów na 15-go grudnia, tutejsze czynniki oficjalne dowiadywały się w najlepszym wypadku równocześnie z informacjami prasy paryskiej, a często nawet później. Jeżeli zaś przypomnimy sobie podróż p. Herriota do Hiszpanji i jego własne oświadczenia co do funkcjonowania propagandy francuskiej, to zrozumiemy, że ostatnio powzięta decyzja wprost się narzucała. Propaganda zagraniczna była nietylko niewystarczająca, ale w dodatku nie wytrzymywała konkurencji, z intensywną działalnością, prowadzoną na gruncie tutejszym przez szereg innych państw, a przedewszystkiem Niemcy i Rosję. Wystarczy znać Paryż i mieć choć trochę stosunków osobistych, by z pracą propagandową tych państw — oficjalną, czy też ukrytą — spotykać się na każdym kroku. Przyznać jej należy systematyczność, wytrawność i zręczność. Może najbardziej uderzającym przykładem tej umiejętności informowania była sprawa Pomorza. Berlin potrafił tak przekonywająco działać słowem i piórem, że dzisiaj postawił to „zagadnienie" przed forum nietylko europejskiem, ale światowem i to w oświetleniu oczywiście swoich interesów.

Podobnie zresztą ma się kwestja z szeregiem innych zagadnień. Wróćmy jednak do propagandy francuskiej. Jak słusznie mówi Edward Helsey, jeden z największych współczesnych reporterów tutejszych, żyjemy w wieku, w którym reklama jest dla każdej firmy sprawą największej wagi. Otóż „firma Francja", kierując się dawnemi tradycjami, chciała, by w czasach, w których konkurencja zarówno polityczna, jak i przemysłowo - handlowa oraz intelektualna wytwarza brutalną walkę na śmierć i życie, kochano ją dla jej pięknych oczów. Opierając się na swem światowem prestige'u, nie liczyła się z faktem, że inne państwa nietylko wyprzedzają ją, ale starają się oczernić i przedstawić w fałszywem świetle. Chodzi więc przedewszystkiem obecnie o ponowne przedstawienie zagranicy prawdziwego oblicza Francji, bronienie zasadniczych jej interesów, sprostowanie wreszcie oszczerczych kampanij przeciwko niej prowadzonych.

Na czele tej nowej służby propagandowej stanie p. Piotr Comert. Wybór ten spotkał się naogół z uznaniem. P. Comert był redaktorem w dzienniku „Temps", a następnie od 1918 r. kierował wydziałem informacyjnym Ligi Narodów. Na niezmiernie śliskim terenie genewskim poznał doskonale metody propagandy międzynarodowej w zestawieniu z francuską. Misja jego jest niezaprzeczenie bardzo delikatna. Najlepszym zaś tego dowodem, że zaledwie rozeszła się wiadomość o powyższej reformie, a zaraz wywołała ona różne komentarze co do sposobu jej przeprowadzenia i co do kierunku, w jakim powinna się rozwijać.

Należy zaznaczyć, że ogólne zadanie tej reorganizacji powierzono p. Piotrowi Cot, nowemu podsekretarzowi stanu w ministerstwie spraw zagranicznych. Nikt mu nie zaprzeczy dużych zdolności. Niestety jednak zużytkował je dotąd dla obrony różnych tez zgodnych z aspiracjami Berlina. Czy zmieni swój punkt widzenia, zajmując obecnie odpowiedzialne stanowisko rządowe, to inna rzecz. Można jednak pod tym względem wyrazić duże wątpliwości.

W obecnej chwili obawy te są wyrażone w rozmaitych środowiskach narodowych Wysuwa się tam również inny fakt, że przez cały okres briandyzmu, fundusze, jakiemi rozporządzało Quai d'Orsay na cele propagandowe, — mówi się oficjalnie o 40 miljonach — szły na informowanie opinji, przedewszystkiem francuskiej, o postępach i triumfach polityki pacyfistycznej, interesom Francji tak często przeciwnej. Twierdzi się więc, że propaganda, będąca siłą rzeczy zagadnieniem ściśle związanem z polityką, pozostanie nadal zależna od ludzi, którzy nią będą kierowali.

Sfery lewicowe oświadczają bez ogródek, iż w propagandzie nietylko należy brać pod uwagę daną metodę co „substancję", jaką będzie się ona posługiwała. Inaczej mówiąc, nie powinna ona propagować aspiracyj i tez pp Marin, Franklin-Bouillon, Tardzieu, ale podtrzymywać tendencje stronnictw lewicowych, zwolenników „rewizji traktatów, czynnych reorganizatorów Europy i świata". „La Rèpublique" — dixit. Dorzuca zaś jednocześnie, że ponieważ lewica nie zawsze pozostanie przy władzy, więc należy pracować tem intensywniej nad wzmocnieniem jej sił i jedności. Na zakończenie powyższe ugrupowania wyrażają życzenie, by propaganda francuska wykazała istotne oblicze kraju, podobnie jak to czyni niemiecka, czy sowiecka. Te bowiem bynajmniej nie przedstawiają swych żądań i tendencyj we formie, mogącej przypodobać się Paryżowi, ale pod kątem widzenia odpowiadającym rzeczywistym aspiracjom Berlina, czy Moskwy.

Wysuwając jednak ten postulat, lewica poruszyła właśnie punkt słaby tej różnicy, jaka istnieje pomiędzy propagandą francuską a niemiecką. Dlaczego bowiem — pomijając już kwestję metod — rezultaty działalności tej ostatniej są tak wydajne? — Rzecz prosta: aspiracje całego narodu niemieckiego, bez względu na różnice partyjne, są pod względem polityki zagranicznej jedne i tesame. Dąży on może różnemi drogami, ale zjednoczonemi siłami do rewizji traktatów i odwetu. Francuskie zaś stronnictwa pracują jedne nad ich utrzymaniem, drugie natomiast nad „sprostowaniem" postanowień wersalskich. Rozbieżność politycznych zapatrywań powoduje brak jednolitości propagandy, idącej raz z biegiem fali prawicowej, a raz lewicowej.

I. BRIARES.

Żółta wojna

Na Dalekim Wschodzie rozgrywa się jeden z wielu aktów wielkiego odrodzenia. Możnaby powiedzieć wobec wciąż zapalających się w jednem, a gasnących w drugiem miejscu iskier, że obojętne jest, jaki i gdzie obrót przyjmą bitwy, kto i dlaczego ma rację, lub jej niema, jak, w jaki sposób dowiedzione zostanie przy tej okazji, że Liga Narodów jest fikcją.

Wszystko to niema dzisiaj większego znaczenia, tak samo i kwestja, która z obu stron walczących ma słuszność. Olbrzymi kontynent wschodnio-azjatycki zepchnięty został z martwego punktu i wprawiony w ruch; pięćset miljonów ludzi przetarło oczy z wiekowej śpiączki i ruszyło przed siebie. Dokąd zmierzają? O to właśnie chodzi. Jest to jedyne, istotne w tej chwili pytanie.

Japonja idzie swoją drogą. Zatrzymać ją w jej pochodzie może tylko równa jej siła, ale nie żadne argumenty. W r. 1868, po dokonanej europeizacji, kraj ten liczył 30 miljonów ludności. Podczas wojny chińsko-japońskiej, w r. 1894 ludność Japonji wynosiła już 40 miljonów; dzisiaj, łącznie z Formozą i Koreą, liczy Wielka Japonja około 90 miljonów mieszkańców. W razie formalnego przyłączenia Mandżurji powstałby na Dalekim Wschodzie potężny blok 120 miljonów ludzi w ramach silnego, militarnego państwa; blok, którego siła liczebna równałaby się sile liczebnej Stanów Zjednoczonych.

Chiny są również w ruchu. Wielosetmiljonowe morze ludzkie zafalowało, wzburzyło się i wylało z brzegów. Kolos ten jest, również jak Rosja, niewyczerpany i nieprzenikniony już choćby tylko ze względu na swój ogrom terytorjalny. Oba kolosy, Chiny i Japonja, które prowadzą od dłuższego czasu wojnę formalną i faktyczną z nakładem niewielkich stosunkowo sił i środków, będą musiały w ten, czy inny sposób dojść do jakiegoś wyrównania stosunków między sobą. Objektem obecnej walki jest Mandżurja.

Zachodzi pytanie co się stanie z Mandżurją w wyniku tej walki? Czy zostanie obszarem podbitym przez Japonję i podstawą dla dalszej jej ekspansji polityczno - militarnej, czy też terenem, na którym dokona się pokojowe przystosowanie Japonji do dążeń silniejszych ostatecznie w perspektywie rozwoju od niej Chin? W każdym razie Japonja nie zejdzie już z tego kontynentu, na którym postawiła przed kilkoma dziesiątkami lat swoją stopę. Powstaje pytanie, jaki będzie dalszy przebieg zetknięcia się bezpośredniego obu żółtych potęg? Czy Japonji uda się zorganizować według własnych zamierzeń i dążeń czy też immigracja japońska zostanie wchłonięta przez większą od niej społeczność chińską?

Japończycy zagrażają już dzisiaj Pekinowi. Ale Pekin nie jest już dawną stolicą państwa, a stał się miastem kresowem, Leningradem nowych Chin republikańskich. W Tokio pomyślano i o tem; wiedz ątam dobrze, że zajęcie Pekinu nie ma znaczenia decydującego. Planom japońskim przyświeca, jeśli o ten krok chodzi, inna idea: imperjaliści japońscy marzą o stworzeniu wielkiej Mandżurji z Pekinem, w którym rezydowałby Pu-Yi, ostatni potomek dynastji mandżurskiej. Pu-Yi, formalny władca Mandżurji, mógłby się stać legitymistycznym cesarzem całych Chin, odnowić jedność tego państwa pod berłem cesarskiem, zorganizować pokój między obu państwami pod dyktatem z Tokio... Wielki plan, olbrzymia perspektywa, ponętne korzyści...

Jakkolwiekbądź w przyszłości ukształtuje się sytuacja polityczna na Dalekim Wschodzie, Chiny nie wrócą już do stanu swej dawnej śpiączki, będą szły dalej naprzód. Żółta wojna, prędzej czy później, doprowadzić musi do zupełnej emancypacji kontynentu wschodnio - azjatyckiego, do powstania nad brzegami Pacyfiku nowego przeorganizowanego tworu państwowego.

E. R.

Dokument licytacyjny

Pismo „Gospodarka Narodowa", zwykle dobrze usposobione dla systemu obecnego, podaje treść ogłoszenia licytacyjnego urzędu skarbowego w Otwocku z takiemi cenami:

„Garnitur mebli wyścielanych ze stolikiem mahoniowym (7 sztuk) 50 złotych, biurko orzechowe 20 zł., toaletka orzechowa z lustrem 20 zł., bieliźniarka orzechowa z lustrami 2 szt. 50 zł., bibljoteka jesionowa 15 zł., stół bilardowy dębowy, stylowy 10 zł., serwis porcelanowy 100 sztuk 50 zł., 30 sztuk krów czarnograniastych (rasowych) 1.100 złotych (po 37 zł. sztuka), byk rozpłodowy 6-cioletni 50 zł., młocarnia kompletna z traktorem Deeringa 500 zł., dwie kompletne żniwiarki Deeringa 100 zł., 19 sztuk koni roboczych 500 zł. (po 26 zł. sztuka), 500 sztuk okien inspektowych oszklonych 500 zł., kompletny siewnik Superior 30 zł., pług do motoru 30 zł., wiązadła kompl. 50 zł., cztery źrebaki trzylatki 80 zł., kara wierzchówka 6-ciolatka 20 zł., 21 sztuk chomąt roboczych 50 zł., ok. 10 tys. sztuk drzewek ze szkółki: róże, jobłonki, grusze, czereśnie 200 zł. (po 2 grosze sztuka)."

Podawszy przedruk tej listy urzędu skarbowego, „Gospodarka Narodowa" dodaje takie uwagi:

„Jak widać, mamy tu do czynienia z gospodarstwem o wysokiej kulturze, wszechstronnie rozwiniętem, położonem niedaleko Warszawy. Zapewne jego właściciel został uznany za płatnika, zalegającego z opłatą podatków... przez złośliwość. Przypuśćmy, że słusznie. Nie zmieni to faktu, że po gruntownem zniszczeniu wszystkich działów gospodarstwa w latach następnych nie zapłaci już nic, choćby się gruntownie wyzbył ...złośliwości. Zapewne prócz skarbu państwa ma on jeszcze innych wierzycieli. Po przejściu cyklonu licytacyjnego przez majątek dłużnika ich zabezpieczenie radykalnie się zmieni. Wreszcie produkcja warsztatu, posiadającego traktor, 2 żniwiarki, wiązałkę, oborę mleczną, duże szkółki, 500 okien inspektowych, ma pewne znaczenie dla dochodu społecznego, daje też zatrudnienie i zarobek pewnej liczbie rodzin. Tego rodzaju „wyprzedaż" ruchomości, zupełnie zapominająca o instytucji prawnej „nieruchomości z przeznaczenia", odbierze tym rodzinom zarobek, czyniąc warsztat na długo nieproduktywnym".

Również i łódzka „Prawda", popierająca system obecny, pisze o tem (nr. 2):

„Naszem zdaniem, cenzura powinnaby w interesie bezpieczeństwa publicznego takie ogłoszenie konfiskować, bo nawet w żyłach najłagodniejszego człowieka burzy się krew, gdy czyta, jak urząd skarbowy, aby zapewnić sobie dojście do skutku licytacji, cenę szacunkową stada krów rasowych obory mlecznej określa na 37 złotych za sztukę, cenę szacunkową nowoczesnej kosztownej żniwiarki z traktorem na 500 zł, cenę szacunkową dworskiego konia roboczego na 26 zł, rasowego buhaja rozpłodowego na 50 złotych, jak taki urząd, aby pochwalić się, że... energicznie ściągnął z właściciela ziemskiego zaległość podatkową w kwocie około czterech tysięcy złotych, ofiaruje hjenom licytacyjnym za tę sumę urządzenie dworu, cały inwentarz żywy folwarku, składający się z kilkudziesięciu krów rasowych i koni, cały tabor nowoczesnych maszyn rolniczych, tabor wozów folwarcznych z kompletną uprzężą, inwentarz ogrodniczy i na dodatek całą kulturę szkółki drzew owocowych i krzaków szlachetnych. Najczerwieńsza odezwa rewolucyjna, najgwałtowniejsza odezwa antyrządowa jest wobec takiego ogłoszenia niewinnym świstkiem".

Tak pisze prasa obozu rządowego.

Niemieckie katolickie Centrum stoi na gruncie szowinizmu

Katolicka Agencja Prasowa donosi:

Wrocławski organ Centrum niemieckiego „Schlesische Volkszeitung" z dnia 4 bm. zaatakował K. A. P. z racji komentarza, jaki się ukazał w związku z zamieszczeniem artykułu w tem piśmie p. t. „Korridor", wzywającego do odebrania Polsce Pomorza. K. A. P. w związku z tem pisała, że „opanowani szowinizmem centrowcy nie mają ani odrobiny więcej poczucia sprawiedliwości, niż hitlerowcy, lub hugenbergowcy".

„Schlesische Volkszeitung" nie odpowiada wprost na zarzut K. A. P. tylko pomawia agencję o wkroczenie na inny teren, nie objęty zakresem jej pracy:

„Katolicka Agencja Prasowa..., nie może niestety zaniechać czynienia od czasu do czasu wycieczek na nieleżące oczywiście w jej zakresie pracy tereny polityki zewnętrznej a zwłaszcza darcia kotów tu i ówdzie z niemiecką prasą centrową."

Z powyższego wynika, że prasa centrowa, która jednocześnie mieni się prasą katolicką, może swobodnie pisać o konieczności rewizji traktatu wersalskiego, może nawoływać do zabrania Polsce Pomorza, nie wolno zaś polskiej prasie katolickiej bronić ziem polskich i żywotnych interesów narodu polskiego. Dziwna logika.

Myli się bardzo centrowa prasa niemiecka, gdy przypuszcza, że zagadnienie odebrania komuś ziemi jest wyłącznie kwestją polityczną. Na teren czysto polityczny K. A. P. nie wkracza, nie leży np. w kompetencji agencji omawianie traktatu o nieagresji lub handlowego z Niemcami. Ale sprawa Pomorza jest sprawą nie tylko polityczną, ale par excellence moralną. Nawoływanie do zabrania Polsce Pomorza to nawoływanie do wojny z Polską, do zawładnięcia częścią kraju, w którym mieszka 90 procent ludności rdzennie polskiej. Jak pogodzić tego rodzaju stanowisko części prasy centrowej z zasadami ewangelicznemi?

Nie tylko profesor Foerster, cytowania którego zabrania K. A. P.-ej „Schlesische Volkszeitung" (sic!), ale i inni, jak np. poczytny „Dortmunder Anzeiger", pisze ostatnio, że ludność w t. zw. korytarzu jest przeważająco polską i że Polska nigdy nie wyrzeknie się dostępu do morza. Pismo to odradza kampanję zbrojną przeciwko Polsce i radzi rządowi niemieckiemu wejście na drogę porozumienia.

Oto jest głos zgodny z sumieniem katolickiem! Pragnęlibyśmy, aby cała prasa centrowa obrała tę drogę, a napewno po przełamaniu trudności znajdzie się możliwość porozumienia i współpracy dwóch sąsiednich narodów.

Czas ukrócić gdyńskiego awanturnika!

Urzędnik komisarjatu rządu znany ze swych „popisów", Koehler, kazał aresztować zagranicznego kapitana, rzucając na niego oszczercze podejrzenia

Gdynia, 11. 1. (Tel. wł.) „Osławiony" urzędnik komisarjatu rządu w Gdyni, Andrzej Koehler, znany dostatecznie z procesów O. W. P. i oszukańczej spółki akcyjnej „Hatemorsk", czyni najwidoczniej wszystko, co może, żeby do reszty skompromitować swój urząd.

Ostatnio w Gdyni, w nocnym lokalu „Adrja". gdzie Koehler jest częstym gościem, prześladował swojemi względami pewną Dunkę, znajdującą się w towarzystwie łotewskiego kapitana statku, Wilhelma Salkowskisa. Stale otrzymywał „kosza" i wystąpił nadzwyczaj agresywnie przeciw kap. Salkowskisowi, gdy ten ujął się za swoją towarzyszką, którą jeden z gości obrzucił ordynarnemi epitetami. K. zawezwał policję, kazał aresztować zagranicznego kapitana wraz z jego towarzyszką, poczem inspirował kłamliwe i oszczercze notatki o tem zajściu w gazetach „Express Ilustrowany" i „Dziennik Bydgoski".

Kap. Salkowskis, dotknięty do żywego wystąpieniem Koehlera i oszczerstwem dzienników, zwrócił się o obronę i interwencję do komisarza rządu w Gdyni, p. Czerwińskiego, a równocześnie zlecił adwokatowi wytoczenie skarg o oszczerstwo przeciw „Expressowi Ilustrowanemu" i „Dziennikowi Bydgoskiemu". Poza tem zastrzegł sobie, że, jeżeli w komisarjacie rządu nie otrzyma satysfakcji z racji niewłaściwego postępowania Koehlera, to zwróci się ze skargą do polskich władz centralnych za pośrednictwem przedstawicielstwa republiki łotewskiej w Warszawie.

W całym incydencie jest pewien zabawny moment. Otóż „Express Ilustrowany" uważał za stosowne napisać, iż kap Salkowskis przebywał w „Adrji" w towarzystwie swojej „kochanki", p. Helgi Pedersen, „Dziennik Bydgoski" podał, że p. Salkowskis jest kapitanem statku... „Helga Pedersen", gdy okręt ten nazywa się — „Kaupo".

Powracając do przykrego incydentu, przedewszystkiem nie należy zapominać, że zagraniczni kapitanowie i marynarze, przebywający w Gdyni są w pierwszym rzędzie gośćmi Polski i należy ich odpowiednio traktować. Obowiązek ten dotyczy szczególnie kap. Salkowskisa, który od pięciu lat zawija do Gdyni i uważany jest za jednego z najlepszych klientów naszego portu. Wybryki Koehlera winny być zatem jak najszybciej ukrócone.

S. B.

Zasady ordynacji wyborczej do sejmików

Wniosek posła Ducha (B. B.), uchwalony na sejmowej komisji administracyjnej

Warszawa, 11. 1. (Tel. wł.) — Uchwalone wczoraj na posiedzeniu komisji administracyjnej główne zasady ordynacji wyborczej do gromad i rad gminnych objęte wnioskiem pos. Ducha, są następujące:

Starosta określa ilość okręgów wyborczych w danej gromadzie. Każdy okręg wybiera albo jawnie, albo na żądanie 20 proc. obecnych na zgromadzeniu, tajnie — 3 radnych.

Wyborca może głosować tylko na jednego kandydata, a 3 kandydatów, którzy otrzymali największą ilość głosów, uznaje się za wybranych. Członkowie rad gromadnych całej gminy zjeżdżają się i systemem proporcjonalnym na listy wybierają 12 radnych gminnych. Ogół radnych gmin na terenie całego powiatu wybiera następnie członków sejmiku powiatowego.

(w)

Radjo angielskie przeprosiło

Dyrektor radja sir Reith był u ambasadora Skirmunta, wyrażając swe ubolewanie i zapewniając, że wypadek taki już się nie powtórzy

Londyn, 11. 1. (PAT). Cała prasa angielska ogłasza komunikat radja angielskiego, donoszący o wizycie sir Reitha u ambasadora R. P. i oświadczający, że incydent w ciągu tej wizyty zlikwidowano po przyjacielsku.

„Daily Herald" komunikuje, że dyrektor radja angielskiego sir Reith wyraził wobec ambasadora R. P. przeproszenie w imieniu radja angielskiego i wyjaśnił, że incydent powstał wskutek tego, iż kierownik działu nie był obecny, a zastępował go tego wieczoru ktoś z niedoświadczonych. Sir Reith wyraził — według cytowanego dziennika — swe ubolewanie oraz zapewnił, że wypadek taki już się nie powtórzy, pozostawiając ambasadorowi R. P. odpowiednio zredagowany memorjał przeproszenia.

Dziennik kończy uwagą, że wobec załatwienia incydentu Foreigne Office zlikwiduje całą sprawę przez udzielenie R. P. formalnej odpowiedzi. Nota angielska zaznaczy zadowolenie z załatwienia incydentu w drodze przyjaznej między ambasadą R. P. i Reithem.

P. Cot o rewizji traktatów pokojowych

Francuski wiceminister spraw zagranicznych oświadcza, że nie można dopuścić do jednostronnego wypowiedzenia traktatów — Polska nie przyjmuje na ten temat żadnej dyskusji

Paryż, 11. 1. (Tel. wł.) Wiceminister spraw zagr. i delegat francuski w Lidze Narodów p. Piotr Cot udzielił wywiadu przedstawicielowi „Petit Journal". Na wstępie p. Cot wypowiedział się o reprezentacji Francji w Lidze Narodów.

Premjer jest zdania, że prace w Radzie Ligi prowadzić winien polityk, który równocześnie wchodzi w skład rządu i parlamentu. Przez to uniknie się niepotrzebnej pisaniny i osiągnie się bezpośrednią możność decyzyj. Cały aparat administracyjny zniknie, a powstanie stały i bezpośredni kontakt. Większość republikańska wybrana w maju jest zdecydowana prowadzić politykę francuską w ramach statutu Ligi Narodów.

W przyszłości Francja zwróci ponadto specjalną uwagę na działalność Międzynarodowego Trybunału Rozjemczego, który obok Ligi Narodów jest powołany do rozstrzygania sporów międzynardowych. Premjer Paul Boncour jest zdecydowany przekazywać temu trybunałowi nawet najbardziej skomplikowane spory międzynarodowe.

W dalszym ciągu p. Cot zastrzegał się przeciw zarzutowi, jakoby rozbijał traktaty międzynarodowe. W rzeczywistości jest on w tej, jak i w wielu innych sprawach, wierny programowi partji radykalnej. Rewizję traktatów przewidziały już w 1919 roku statuty Ligi Narodów, a Francja sama przystąpiła do tej rewizji, wyrażając swą zgodę na zmianę postanowień reparacyjnych i wojskowych w stosunku do Niemiec, oraz przewidując zmianę w kwestji długów.

W związku z tem Cot przypomniał oświadczenie Herriota, że „traktaty nie są wieczne i muszą być dostosowane do rytmu życia i konieczności życiowych narodów. Nie można jednak dopuścić do jednostronnego ich wypowiedzenia".

Na zakończenie omówił Cot „francuską propagandę zagranicą" zastrzegając się przeciw używaniu słowa „propaganda" i zastępując je pojęciem „informacja". W tym kierunku zamierza zespolić wysiłki poszczególnych ambasad i poselstw.

„Chcę uniknąć — oświadczył — aby Francję zastępowali zagranicą czciogodni skądinąd członkowie akademji lub artyści, którzy kończą swą misję życiową. Dążę do tego, aby Francja przedstawiała się zagranicą młodo, zdrowo i silnie. Pragnę, aby przestano wreszcie zwracać się do arystokracji, która niegdyś zajmowała stanowisko kierujące, lecz obecnie stoi poza nawiasem gry życiowej. Nasz wpływ musi dotrzeć do innych kół, do nowej elity".

Od redakcji: W wywiadzie powyższym pan wiceminister Piotr Cot oświadczył, przypominając słowa pana Herriota, że traktaty muszą być dostosowane do „rytmu życia" i nie mogą być „jednostronnie wypowiadane". Wobec tego, że prasa niemiecka najniepotrzebniej w świecie może dopatrzeć się w uwagach p. Cota podniety do swej kampanji przeciw granicom Polski, należy stwierdzić, że słowa jego mogą odnosić się do różnych zagadnień, ale do spraw polskich zastosowania nie mają. „Rytm życia" na Pomorzu sprawia, że z każdym rokiem słabną tam wszelkie naleciałości niemieckie. Rytm życia jest tam polski i polskim pozostanie. A poza tem dla Polski nie istnieje i istnieć nigdy nie będzie zagadnienie dwustronnego „dostosowywania" w drodze pertraktacyj traktatu, co według p. Cota jest jedynym warunkiem, jego zmiany. Dlatego też poglądy p. Cota są dla spraw polskich zupełnie nieaktualne o czem p. Cot jest niewątpliwie sam dobrze poinformowany.

Przepowiednia pogody na czwartek: W dalszym ciągu mroźno, pochmurno ze skłonnością do nieznacznych opadów śnieżnych.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.94½ zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski oddział w Poznaniu płacił dziś za 100 mk niem. w dewizach 211.50 zł., gotówką 210.30 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.01 do 173.27 zł., gotówką 172.67 zł.

Urzędowa cedula Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 11. 1. 1933 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg.:

Standardy w obliczeniu ćwierć-litrowego gęstościomierza: 1) żyta poznańskiego 70.6 kg (120.1 ft w hol.). 2) żyta pomorskiego 69.35 kg. (118.2 ft w hol.) 3) pszenicy pozn. i pomorskiej 76.95 kg (124 ft w hol.). 4) owsa poznańskiego i pomorskiego 43.55 kg (74.1 ft w hol.).

Ceny transakcyjne.

Owies 30 tonn par Poznań	13,45

Ceny orjentacyjne

Żyto	13,60 — 13,80
Usposobienie spokojne.	
Pszenica	22,50 — 23,50
Usposobienie stałe.	
Jęczmień browarowy	14,50 — 16,00
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 68—69 kg	12,75 — 13,50
Jęczmień 64—66 kg	12,25 — 12,75
Usposobienie spokojne.	
Owies	13,25 — 13,50
Usposobienie stałe.	
Mąka żytnia 65% wł. work.	21,00 — 22,00
Usposobienie stalsze.	
Mąka pszenna 65% wł. work.	36,25 — 38,25
Usposobienie stałe.	
Otręby żytnie	8,25 — 8,50
Otręby pszenne	7,50 — 8,50
Otręby pszenne (grube)	8,50 — 9,50
Rzepak	44,00 — 45,00
Rzepik	40,00 — 45,00
Gorczyca	36,00 — 42,00
Wyka latowa	13,00 — 14,00
Peluszka	13,00 — 14,00
Groch Victoria	20,00 — 22,00
Groch Folgera	34,00 — 37,00
Koniczyna biała	90,00 — 110,00
Koniczyna czerwona	80,00 — 120,00
Koniczyna szwedzka	100.00 — 120,00
Słoma psz. i żytnia luzem	1,75 — 2,00
Słoma p. i ż. prasowana	2,00 — 2,50
Słoma ows. i jęczm. luzem	2,25 — 2,50
Słoma ows. i jęczm. pras.	2,65 — 2,90
Siano zwykłe luzem	5,00 — 5,25
Siano zwykłe prasowane	5,80 — 6,70
Siano nadnoteckie luzem	6,00 — 6,50
Siano nadnoteckie pras.	6,50 — 7,20

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 510 tonn, pszenicy 270 tonn, jęczmienia 45 tonn, owsa 45 tonn, otrąb pszennych grub. 15 tonn.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 11. 1. 1933 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była ożywiona, tranzakcje były liczniejsze, przyczem kursy niektórych papierów zwyżkowały.

Pożyczki państwowe bez wyjątku poszukiwano, przyczem zauważa się w dalszym ciągu odpowiedni brak materjału, mianowicie płacono za 5% poż. konwers. 41—, za 4% premj. dol. 54.—, za 4% poż. inwest. 101.— oraz za 3 proc. poż. bud. 41.—

W papierach lokacyjnych nastąpiło większe ożywienie, zwłaszcza w 4½% listach dol. starych dokonano większych tranzakcyj po 39¾—40.—%, zaś w 6% listach żytnich dokonano obrotów po 6¼ do 6.— w oddaniu, natomiast 4% listy zast. konwert. poszukiwano po 31.—% i wyżej, również przy większym braku materjału.

Z akcyj bankowych poszukiwano Bank Polski po 86.— bez obrotu.

Cedula Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 41% P.
4½% dolarowe listy Pozn. Ziem. Kredyt. 39¾—40% P.
4% listy zastawne konw. ostempl. P. Z. K. 31% P.

(Kurs w złotych)

4% pożyczka premjowa dolarowa serja III 54.— P.
6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt. 6.25 6.— O.
4% Premj. Pożyczka Inwestycyjna 101.— P.
3% pożyczka budowlana, serja I 41.— P.

Tendencja ożywiona.

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 11. 1. 1933 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	123.78	124.09	123.47
Gdańsk	173.35	173.78	172.92
Holandja	359.05	359.95	358.15
Londyn	29.97	30.11	29.81
Nowy Jork czeki	8,925	8,945	8,905
Nowy Jork kabel	8,928	8,948	8,908
Paryż	34.86	34.95	34.77
Praga	26,43	26,49	26,37
Szwajcarja	171.95	172,38	171,52
Berlin	212.15		

Tendencja niejednolita.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż. bud.	42.25 — 42.40
4% poż. inw.	104,00 — 104,50
4% poż. inw. szt. ser.	110.50 — 111.00
5% poż. konw.	41.75 — 42.00
4% poż. dolarowa	56,25 — 57.00
6% poż. dol.	56,00 — 56.25
7% poż. stabil.	54,88 — 55,25
w drobnych odcinkach	55,75

Tendencja mocniejsza.

Akcje w złotych:

Bank Polski	86,50

Tendencja cokolwiek mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg, reszta za 100 kg

Berlin, 11. 1. 1933 r.

Pszenica marchijska	186.00 — 188.00
Tendencja spokojna.	
Żyto march.	152,00 — 154.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień browarowy	165,00 — 175.00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	158,00 — 164.00
Tendencja spokojna.	
Owies march.	113.00 — 116.00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	22.75 — 26.10
Tendencja spokojna.	
Mąka żytnia	19.40 — 21.70
Tendencja spokojna.	
Otręby pszenne	8.75 — 9.00
Tendencja ledwo utrzymana.	
Otręby żytnie	8,70 — 9,00
Tendencja stała.	
Groch Victoria	20,00 — 24.00
Groch drobny jadalny	20.00 — 22,00
Groch pastewny	12,50 — 14.50
Peluszka	13,00 — 14.50
Bób	13,25 — 15.00
Wyka	14,00 — 16.00
Łubin niebieski	8,00 — 10.00
Łubin żółty	11.50 — 13.00
Seradela nowa	17,50 — 23.50
Kuchy lniane	10,20
Kuchy z orzecha ziemnego	10,50 — 10.60
Kuchy mielone (mączka)	10.60 — 10,70
Wytłoki suche	9,00
Srót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	9,50
Srót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	10.10
Płatki ziemniaczane	13,80

Ogólna tendencja stała.

Giełdy zbożowo - towarowe

Katowice, 9. 1. Żyto 16.25, pszenica jednol. 26.75, groch Wiktorja 27, mąka kartoflana 25.75 — 26, mąka pszenna grysikowa 47, mąka pszenna 65 proc. 37 — 39.65, mąka żytnia do 65 proc. 24.75 — 25.25, otręby żytnie 8. Usposobienie spokojne.

Gdańsk, 10. 1. Pszenica 128 f. 15.25, 125 f. 14.90 — 15.30, żyto eksportowe 9, konsumcyjne 9.30, jęczmień 1 kat. 9.25 — 9.65, średniej 9 — 9.25, gorszy 8.75 — 9, owies eksportowy 7.75 — 8.60, otrzby żytnie 5.75 do 5.90, pszenne 6. Tendencja mocniejsza.

Warszawa, 10. 1. Pszenica jara 26.50 do 27, pszenica jednolita 26 — 26.50, pszenica zbierana 25 — 25.50, jęczmień na kaszę 13.75 — 14.25. Reszta bez zmiany.

Kraków, 10. 1. Pszenica dw. czerwona 28 — 28.50, biała 27 — 27.50, jęczmień na krupy stand. 14.75 — 15.25, bobik pastewny 16 — 17, łubin żółty 12 — 12.50, koniczyna pastewna 9 — 10, słoma długa 6 — 6.50, mierzwa luzem 5 — 6, mak niebieski z workiem 125 — 130, szary z workiem 115 do 120, koniczyna nasienna czerw. atest. 145 — 155 esparseta z workiem 26.50 do 27.50, tymotka 36 — 42. Tendencja spokojna, dowozy średnie.

Zapisz się na członka wspierającego T. C. L., roczna składka 12 zł, kwartalna 3 zł.

Konsolidacja formalna czy faktyczna?

Katowicka „Polonja", a za nią „Kurjer Warszawski" doniosły o konferencji, jaką w okresie świątecznym odbył we Lwowie poseł Witos z miejscowymi przywódcami Stronnictwa Narodowego z b. posłem Pierackim na czele oraz z działaczami socjalistycznymi pod przewodnictwem posła Hausnera. Celem tej konferencji miało być wytworzenie w Małopolsce Wschodniej wspólnego frontu niezależnych ugrupowań polskich ze względu na niebezpieczeństwo narodowe, wzmagające się w tej dzielnicy.

„Gazeta Warszawska" stwierdza, że wiadomość, podana w tej formie, jest zredagowana z pewną przesadą. B. pos. Pieracki uczestniczył co prawda w konferencji, ale z wyraźnem zastrzeżeniem, że czyni to w charakterze prywatnym, nie angażując pod żadnym względem Stronnictwa Narodowego.

Stwierdziwszy to, „Gazeta Warszawska" pisze w ten sposób:

„Oczywiście, wszelki wzrost konsolidacji narodowej jest zjawiskiem zasadniczo korzystnem i zadaniem obozu narodowego jest konsolidację taką popierać. Chodzi tu, mianowicie, o ustalenie pewnych najogólniejszych powszechnie obowiązujących zasad polityki polskiej, które przez wszystkie stronnictwa polskie, niezależnie od dzielących je różnic programowych, w jednakowy sposób byłyby uznane i pojmowane. Z natury rzeczy konsolidacja taka dotyczyć musi przedewszystkiem wspólnej postawy w stosunku do czynników wobec narodu zewnętrznych, a więc kwestje polityki zagranicznej, kwestje grup etnicznie obcych we własnem państwie itp."

Wobec tego, że porozumienie, o jakiem pisała „Polonja", dotyczyć miało Małopolski Wschodniej, aktualnemi stałyby się miejscowe zagadnienia, a więc przedewszystkiem sprawy ruska i żydowska, a te, według „Gazety Warszawskiej" przedstawiają się w ten sposób:

„Wiadomo oddawna, zaś ostatnie wydarzenia lwowskie potwierdziły to w całej rozciągłości, że sprawa żydowska, istniejąca na całym terenie Rzeczypospolitej, właśnie w Małopolsce Wschodniej doszła do stanu wyjątkowego wprost zaognienia. Nigdzie chyba w Polsce Żydzi nie są tak agresywni i pewni siebie, jak właśnie w tej dzielnicy, gdzie oddawna zdobyli sobie wyjątkową wprost pozycję polityczną i gospodarczą, odgrywając ku wielkiej korzyści własnej a ku szkodzie całej pozostałej ludności kraju, rolę „języczka u wagi" w sporach pomiędzy polskimi i ruskimi mieszkańcami południowo-wschodnich kresów Rzplitej. Wytworzenie jednolitego całkiem i zdecydowanego frontu polskiego przeciw Żydom, byłoby w Małopolsce Wschodniej postulatem istotnie bardzo aktualnym i ważnym, wobec wszakże silnych wpływów żydowskich w partjach lewicowych, w szczególności wśród socjalistów, wątpliwe jest, aby konferencje, podobne do tej, o której donosi „Polonia", mogły naprawdę przyczynić się do posunięcia naprzód powyższego zagadnienia.

„Również i w stosunku do żywiołu ruskiego wspólne, głębiej przemyślane stanowisko całej polskiej ludności kraju jest rzeczą w najwyższym stopniu pożądaną. Trudno jednak oczekiwać jednomyślności w tym względzie, skoro Polska Partja Socjalistyczna stoi programowo na stanowisku autonomji terytorjalnej Małopolski Wschodniej, co z polskiego, narodowego punktu widzenia uznać trzeba za pomysł szaleńczy.

„To też nie w naradach przywódców partyj, ale w świadomości najszerszych rzesz społeczeństwa polskiego w Małopolsce Wschodniej dokonywa się rzeczywista konsolidacja opinji narodowej w tych najważniejszych, zasadniczych sprawach polskiego bytu. O tę istotną, prawdziwą konsolidację winno w tej chwili chodzić, ona zaś dokonywa się samodzielnie, pod wpływem takich doświadczeń, jakich polski Lwów był świadkiem w ciągu ostatnich paru miesięcy."

Ostrzeżenie gen. Niessela

Generał A. Niessel, b. szef misji wojskowej francuskiej w Polsce, pisze w „Le Figaro" z 12 b. m.:

„Aby kraj jakiś, w razie zatargu, mógł w pełni uzyskać wszystko, co dać może wojsko, niezbędna jest już w pokoju, a tembardziej w wojnie, zgoda między mężem stanu na czele państwa i głównodowodzącym generałem.

Posłuchajmy, co o tem mówi generał von Seeckt, twórca obecnej Reichswehry niemieckiej:

„Szef rządu pyta: co możesz ty i armja? Głównodowodzący pyta: co chcesz osiągnąć ty i inni? Z tej wymiany zdań wynika dla męża stanu ocena wartości czynnika wojskowego w jego grze. Ale głównodowodzący, aby móc odpowiedzieć, musi opierać się na uprzedniej współpracy z wszystkiemi działami służby cywilnej, a właśnie szef rządu winien tę współpracę zorganizować. Tylko taki stan rzeczy pozwoli głównodowodzącemu ustalić plany wojenne, wedle wskazówek męża stanu, oraz wedle świadomości, czy jest rzeczą możliwą, ze stanowiska politycznego, uprzedzić grożący atak własnym atakiem... Nawet polityka pokojowa, oparta jedynie na obronie kraju, może prowadzić zaczepnie wojnę, którą zmuszona jest prowadzić, jeśli ofensywa pozwala osiągnąć cel najpewniej i najśpieszniej, oraz jeśli jest rzeczą korzystną i możliwą, zamiast czekać na wypowiedzenie wojny, uprzedzić je."

„Oto wartość teorji o... milicjach, pod złudnym pozorem, jakoby nadawały się one do obrony, ale nie do wojny zaczepnej.

„Poglądy te gen. von Seeckta nie są wcale tylko teoretyczne, jak świadczy objaśnienie ich przykładem z r. 1914:

„Kto jest przekonany, jak ja, że w roku 1914 prowadziliśmy wojnę czysto obronną, będzie widział w ofensywie na rozstrzygającym froncie jedyne rozwiązanie celem osiągnięcia szybkiego i pomyślnego rozstrzygnięcia. W ten sposób ofensywa staje się sposobem obrony. Kto mówi, że dla udowodnienia pokojowości powinniśmy byli czekać, aż nas zaatakują, tem samem mówi, że wolałby, aby wojna toczyła się na naszej ziemi, a nie we Francji."

(Oczywiście, jeżeli wojna r. 1914 była w pojęciach Niemiec obronną, to żadna nie będzie zaczepna).

„Jedność doktryny nie jest w Niemczech czczem słowem. Bądźmy przekonani, że feldmarszałek Hindenburg i gen. von Schleicher, jako mężowie stanu, a gen. von Hammerstein, jako dowódca Reichswehry, podzielają poglądy gen. von Seeckta, ucznia Hindenburga, a mistrza tamtych dwu. W danej chwili nie wahaliby się zastosować te poglądy. Niemcy od r. 1918 nie przestały działać wedle zasady Bethmann-Hollwega o świstku papieru. Pogwałciły wszystkie zobowiązania: traktat wersalski, plan Dawesa, plan Younga, długi prywatne, więc cóż byłby wart jeszcze jeden układ o bezpieczeństwie. Przeszłość i obecne teorje pokazują nam, do czego są zdolni kierownicy Niemiec dla zdobycia potęgi i chwały ojczyzny, a wszystkie stronnictwa zgodnie śpiewają: Deutschland über Alles!

„I to wobec takich ludzi niektórzy Francuzi, zaślepieni namiętnością polityczną i próżnością, oświadczają, że mamy zmniejszyć swą siłę zbrojną, a dać się uzbroić tym, którzy nas nazywają wrogiem odwiecznym. Niechaj krew francuska, która popłynie kiedyś z ich winy, spadnie na ich głowy. Ale tego dnia musieliby zdać straszliwy rachunek wobec sprawiedliwości narodu, czekając na wyrok historji".

Najwyższe Autorytety Lekarskie

na podstawie długoletniej praktyki doszły do przekonania, że doskonałym środkiem przeciw cierpieniom reumatycznym, ischiasu, bólowi głowy, sklerozy, cierpieniom stawów i t. d. są suche

Okłady Radowe „Radiumchema"

z St. Joachimsthal. Żądajcie bezpłatnych prospektów: „RADIUMCHEMA" Warszawa, Śniadeckich 22, tel. 8-83-11.
Uwaga! Prawdziwe okłady „RADIUMCHEMA" zaopatrzone są w godło państwowe Czechosłowacji. — Unikajcie falsyfikatów.
ng 7035

Z rewelacyj o pszczyńskiej aferze podatkowej

Z dalszych rewelacyj „Polonji" o aferze podatkowej ks. Pszczyńskiego podajemy następujące szczegóły z raportu agenta administracji pszczyńskiej:

U p. Lewina

7 stycznia przybyłem na zaproszenie p. sen. Sobolewskiego o godz. 10 rano do mieszkania p. Lewina wraz z sen. Sobolewskim i p. majorem Wędziagolskim. Razem z p. Lewinem radziliśmy, w jaki sposób możnaby stworzyć pomoc kredytową dla administracji księcia Pszczyńskiego. O planie wypracowanym przez tych trzech panów zdałem sprawę wyczerpująco w mem piśmie z dnia 9 stycznia 1932.

Tego samego dnia o godz. 10 wieczorem znalazłem się znowu w mieszkaniu p. Lewina, gdzie spotkałem p. ministra Targowskiego. W rozmowie wieczornej wzięli udział min. Targowski, p. Lewin i ja. Opracowany rano plan kredytowy został raz jeszcze omówiony i zostaliśmy przytem, aby pełnomocnik ks. Pszczyńskiego pojechał do Paryża z p. Lewinem jeszcze przed sesją Rady w Genewie, aby omówić możliwość uzyskania kredytów francuskich i ustalić warunki.

Sprostowania

Zawarte w liście, skierowanym do J. W. księcia przez sen. Sobolewskiego dnia 29 stycznia 1932, twierdzenie, że o planie kredytowym dowiedział się on odemnie, nie odpowiada prawdzie, gdyż, jak to wyżej stwierdziłem, myśl ta pochodzi od sen. Sobolewskiego i p. Lewina. Nie odpowiada również prawdzie twierdzenie, jakoby minister Targowski nie był przyrzekł swojej pomocy w uzyskaniu takiego kredytu i załatwieniu sprawy podatkowej. Wielokrotnie interesował się on projektem i przyrzekł swe poparcie w uzyskaniu kredytów we Francji. — Chciał być również pomocny w załatwieniu sprawy podatkowej. Prawdą dalej jest, że sen. Sobolewski zwrócił mi uwagę, iż byłoby lepiej, abym w swem sprawozdaniu, przeznaczonem dla J. W. księcia z dnia 9 stycznia 1932 podkreślił, że myśl uzyskania kredytów francuskich i załatwienia sprawy podatkowej pochodzi od niego i że p. Lewin ma przytem grać rolę tylko maklera.

Również i twierdzenia sen. Sobolewskiego w sprawie zaangażowania prezesa Sułowskiego, nie odpowiadają prawdzie. Niezależnie od tego, że inni ludzie zwracali mi na to uwagę, że należałoby p. Sułowskiego zaangażować, sen. Sobolewski wyraźnie zaznaczył i kilkakrotnie to podkreślał, że zaangażowanie p. Sułowskiego jest niezbędną koniecznością.

Interes poboczny

Przy tej sposobności żądał odemnie sen. Sobolewski, aby przedsiębiorstwa księcia Pszczyńskiego ubezpieczyły się bezwarunkowo w Towarzystwie Ubezpieczeń „Piast" w Warszawie.

22 grudnia 1931 przysłał mi sen. Sobolewski z pismem polecającem niejakiego p. Scheina, który miał wyczerpująco zdać sprawę co do technicznego przeprowadzenia tego ubezpieczenia. Pismo polecające, którego „Polonja" podaje fotografję, brzmi jak następuje:

„Szanowny Panie Dyrektorze!

„Oddawca niniejszego p. dyrektor Schein przychodzi w sprawie asekuracyjnej, omawianej przezemnie z Panem w drodze ustnej i telefonicznej, po objaśnieniu przez Pana jak wygląda stan faktyczny poda on Panu najlepszy sposób załatwienia sprawy.

„Załączam serdeczne ukłony

Sobolewski".

23 grudnia otrzymałem od Towarzystwa Ubezpieczeń „Piast" w Warszawie pismo, zaadresowane do administracji księcia Pszczyńskiego, w którem towarzystwo poleca mi p. Scheina, polecenie członka swej rady nadzorczej sen. Sobolewskiego.

W czasie rozmowy z p. Scheinem zaproponował mi on ubezpieczenie się na życie w towarzystwie „Piast" i powiedział mi dalej, że w razie, gdyby przedsiębiorstwa księcia Pszczyńskiego zostały w „Piaście" ubezpieczone, nie będę potrzebował płacić za moje ubezpieczenie żadnych składek".

Adwokat p. Czesław Chmielewski donosi nam, że nie zajmował się żadną sprawą, „pozostającą chociażby w najdalszym związku z interesami księcia Pszczyńskiego".

Wymowne milczenie

Czytelnicy „Kurjera Poznańskiego" znają nasz zakład o sto tysięcy złotych, jakim odpowiedzieliśmy na fałsze „Dziennika Poznańskiego" o wydawnictwie naszem i jego abonentach.

Póki zakład był jednostronny, niczem nie zagrażający „Dziennikowi Pozn." redakcja pisma tego była bardzo buńczuczna. Gdyśmy, godząc się na warunek „Dziennika Pozn." dopuszczenia zaprzysiężonego rzeczoznawcy do zbadania ksiąg naszych, wysunęli równocześnie ze swej strony warunek, nakładający na „Dziennik Pozn." obowiązek zapłacenia stu tysięcy złotych Stronnictwu Narodowemu na województwo poznańskie, jeżeli udowodnimy prawdziwość swego twierdzenia, a mianowicie, że trzy pisma, ukazujące się naszym nakładem, zdobyły w roku 1932, razem wziąwszy kilkanaście tysięcy nowych abonentów, — redakcja „Dziennika Pozn." zmilkła i nie daje słowa odpowiedzi.

Wszyscy bezstronni i uczciwi ludzie zrozumieją to i w sposób właściwy ocenią metody walki „Dziennika Pozn.", podyktowane motywem nierzetelnej konkurencji.

Elementarna prawda

Jeden z Czytelników naszych na prowincji prosi nas, byśmy odparli kategorycznie atak „Dziennika Pozn." wzgl. jego p. Wuzeta w sprawie armji polskiej we Francji. Prawdę powiedziawszy, uważamy to za zbędne. Pocóż mamy Czytelnikom czas zajmować tem już mandjackiem, jak gdyby na semicką modłę, pseudozłośliwem naginaniem faktów? Są ludzie, którzy „nie rozumieją", gdy rozumieć nie chcą.

Przecież już dzieciom prawie wiadomo o armji polskiej we Francji, że dekret Prezydenta Rzplitej Francuskiej w jej sprawie powstał wprawdzie w czerwcu roku 1917, że jednak w praktyce to jeszcze nie była polska armja narodowa, lecz był to wówczas tylko legjon w rodzaju legjonów, zorganizowanych w Galicji, tylko po przeciwnej stronie wojującej. Komitet Narodowy Polski w Paryżu okazał wielki rozum polityczny, że na takiej podstawie nie chciał wziąć odpowiedzialności za polski ruch wojskowy, organizowany wówczas głównie przez Francuzów.

Komitet Nar. Pol. uważał słusznie za swój obowiązek, zdobyć najpierw realne prawa narodowe dla polskiego ruchu wojskowego, które z legjonu uczyniły istotnie, w praktyce, samodzielną, narodową armję polską, podlegającą polskim państwowym władzom politycznym i wojskowym, a potem dopiero wziąć za armję tę odpowiedzialność wobec narodu i własnego sumienia. Czyli, że Komitet Narodowy Polski nie przykładał ręki do formowania legjonu o pozorach armji, natomiast stworzył istotnie narodową armję polską we Francji w realnem znaczeniu tego słowa.

To prawda tak elementarna.

Amb. Patek

Nowy Jork, 11. 1. (PAT). Amb. Patek przybył do Nowego Jorku we wtorek o godz. 23. Gwałtowne burze opóźniły przyjazd o 16 godzin.

Na spotkanie wyjechali członkowie ambasady oraz konsulatu generalnego. Na przystani witały ambasadora delegacje organizacyj R. P. O północy p. Patek odjechał do Waszyngtonu.

Krwawe starcia w Berlinie

Berlin, 11. 1. (PAT. W czasie wiecu komunistycznego na przedmieściu Friedrichshain doszło wczoraj wieczorem do krwawej utarczki między bojówkami komunistów i hitlerowców, którzy przemocą wdarli się na salę. Umundurowana szturmówka narodowo socjalistyczna, zepchnięta przez policję w przyległe ulice, odpowiedziała strzałami rewolwerowemi. Kilku z nich udało się wejść do sali obrad, gdzie rzucili cuchnące bomby pomiędzy zebranych. Dwóch komunistów odniosło ciężkie rany. Policja dokonała licznych aresztowań.

Narodowa Organizacja Kobiet

Zebranie odbędzie się w czwartek, 12 b. m. o godz. 20 w salce św. Wojciecha, Aleje Marcinkowskiego 22.

Referat wygłosi p. Anna Smoczyńska na temat: — „Tegoroczna gwiazdka w Opiece Polskiej nad rodakami na obczyźnie". ZARZĄD.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Z chwili

Przygotowania do konferencji światowej

Na wiosnę albo w lecie rb. zbierze się nowa „Światowa Konferencja Gospodarcza i Finansowa". Tu i ówdzie pisze się już o niej. Z tych nielicznych głosów, jakie nas dochodzą z Zachodu, stwierdzić można, że przyszła konferencja ma „złą prasę". Ludziom sprzykrzyło się przywiązywanie nadziei do międzynarodowych rokowań nad zagadnieniem poprawy położenia gospodarczego. Dotychczasowe bowiem wysiłki na forum genewskiem nie dały światu żadnych, uwagi godnych rezultatów. Dyplomaci uchwalali wzniosłe (i nieszczere) rezolucje, wypowiadające się za przywróceniem swobody handlowi światowemu, a życie toczyło się swojem łożyskiem, odbiegając coraz dalej od dawnego liberalizmu przed-kryzysowego.

Tym razem prasę zachodnią nastraja na ton minorowy nietylko pamięć o dotychczasowych, nieudałych próbach „rekonstrukcji gospodarczej świata", lecz i fatalne wrażenie wywołała bezowocność wstępnych prac, mających przygotować od strony merytorycznej — obrady przyszłej konferencji światowej. Mianowicie, pod koniec ub. roku zebrała się w Genewie t. zw. „komisja przygotowawcza rzeczoznawców", która obradowała w dwu podkomisjach: finansowej i gospodarczej.

Narady podkomisji finansowej nie doprowadziły do porozumienia. Tutaj wyraźnie zarysowała się różnica zdań między delegatami brytyjskimi i resztą przedstawicieli. Ci ostatni słusznie bronili tezy, że: nim rozpocznie się zasadnicze kroki w kierunku oswobodzenia polityki handlowej od krępujących ją więzów, winny być uprzednio stabilizowane kursy walut, ostatnio zachwianych. Oczywiście, w pierwszym rzędzie chodziło tutaj o kurs funta szterlingów. Na ten punkt widzenia przedstawiciele brytyjscy nie zgodzili się. Ich zdaniem, „uprzednia" stabilizacja kursu funta nie jest konieczna...

Jeżeli obrady podkomisji finansowej rozbiły się, to podkomisja gospodarcza może pochwalić się spokojniejszym przebiegiem narad. Do rozbicia nie doszło. Wzamian jednak, rezultaty prac tej podkomisji są nikłe, anemiczne...

Dyskusję nad sprawą taryf celnych pozostawiono na uboczu. Natomiast uwagę skupiono na dziedzinie reglamentacji przywozu. Tutaj, wprawdzie ograniczenia przywozu uznano za wysoce szkodliwe, jednak uznano równocześnie, że ich zniesienie mogłoby nastąpić stopniowo, przy jednoczesnem chronieniu niezbędnych okresów przejściowych. Uchwała ta stanowi pewien postęp w porównaniu np. z projektem konwencji międzynarodowej z r. 1927, która jednym zamachem chciała rozciąć węzeł gordyjski zakazów i ograniczeń przy- i wywozu.

Została również poruszona sprawa preferencji dla krajów Europy Środkowej i Wschodniej w łączności z uchwałami w Lozannie i Stresie. Mimo, iż idea preferencyj na korzyść naszej części kontynentu poczyniła pewne postępy, posiada ona jednak ciągle jeszcze opozycjonistów.

W sprawie robót publicznych podkomisja gospodarcza jednomyślnie wypowiedziała się za wciągnięciem tej sprawy na porządek obrad konferencji światowej, zwracając się jednocześnie do podkomisji finansowej w celu uzyskania od niej opracowania odnośnie finansowania tych robót.

Pomijamy mniej ważne zagadnienia, któremi zajmowali się rzeczoznawcy. Reasumując, niestety stwierdzić wypada, że zarówno doświadczenie, jak i rezultat prac przygotowawczych skłaniają do sceptycyzmu wobec zapowiedzianej konferencji światowej.

Krótkie informacje gospodarcze

— W okręgu białostockim unieruchomiono w ostatnich dniach 17 mniejszych fabryk sukna, oraz 4 przędzalnie. Ogółem utraciło pracę około 900 robotników.

— Istniejąca od r. 1885 wielka fabryka obuwia Cerf & Bielschowsky w Erfurcie zawiesiła wypłaty. Ogólna suma zobowiązań wynosi blisko 1 i pół milj. mk.

— Międzynarodowy kartel miedziany podniósł 30 grudnia 1932 r ceny miedzi cif porty europejskie **z 5,15 na 5,20 centów** amerykańskich.

Elastyczny kredyt długoterminowy

Interesujący projekt prof. Tennenbauma

Zaledwie weszła w życie t. zw. ustawa konwersyjna, a już rozlegają się głosy domagające się jej nowelizacji. Prof. Henryk Tennenbaum, autor kapitalnego dzieła o „Strukturze gospodarstwa polskiego", rozwija ostatnio w „Kurjerze Warszawskim" ciekawy projekt uelastycznienia procentów od długoterminowych zobowiązań. T. zw. ustawa konwersyjna narusza prawa wierzycieli ostatecznie, a w okresie depresji zapewne nie przyniesie zbyt wielkiej ulgi dłużnkowi — pisze prof. T. — Niemożliwe jest, aby rolnictwo w Polsce zbankrutowało i warsztaty przeszły w ręce wierzyciela państwowego, albo wierzycieli zagranicznych. O ile państwo może się zgodzić na to, aby przedsiębiorstwo węglowo-hutnicze na Górnym Śląsku, znajdujące się w rękach niemieckich, zbankrutowało i przeszło w ręce wierzycieli, nie może się zgodzić na bankructwo kilku miljonów drobnych rolników i przejście ich warsztatów w ręce zasobnych cudzoziemców, ani nawet banków państwowych, gdyż ostatecznie, banki państwowe zmuszone byłyby do oddania tych majątków na kredyt tymże drobnym rolnikom. Są dziedziny życia gospodarczego, w których sankcja finansowa nie może być stosowana w granicach zbyt rozciągłych i bywa łagodzona przez zastosowanie moratorjum.

W tym celu prof. Tennenbaum proponuje zastąpienie dotychczasowych papierów długoterminowych o stałem oprocentowaniu t. zw. obligacją dochodową, która otrzymywałaby przysługujący jej w danym roku procent tylko o tyle, o ile dochód dłużnika na to pozwala; niewypłacony procent stanowiłby zaległość, uiszczoną w latach następnych, o ile dochody dłużnika na to pozwolą.

Koncepcja prof. T. zmierza do przystosowania ciężarów kredytowych do każdoczesnego położenia gospodarczego dłużnika, do rentowności jego warsztatu pracy; równocześnie jednak broni ona praw wierzyciela, który nie traci, jak obecnie przy wprowadzeniu ustawy konwersyjnej, części swych procentów, tylko godzić się musi na odroczenie płatności należnych mu procentów. Obligacja dochodowa opiewałaby np. na pięć proc. W danej sytuacji dochody dłużnika pozwolą na wypłacenie tylko 2 proc.; reszta — 3 proc. ulega wówczas moratorjum.

Obligacja dochodowa prof. T. jest czemś pośredniem między papierem o stałem oprocentowaniu a akcją dywidendową. Jej zastosowanie byłoby bardziej zgodne z poczuciem słuszności niż radykalne i trochę prostackie rozwiązanie stosunku dłużnika do wierzyciela, ujęte w t. zw. ustawie konwersyjnej.

Nasuwają się jednak poważne wątpliwości technicznej natury przy realizacji pomysłu prof T. Dochodowość poszczególnych warsztatów rolnych, przemysłowych, czy nieruchomości miejskich, które korzystałyby z tej formy kredytu długoterminowego, jest przecież tak różnorodna, że ustalanie wysokości procentu, przypadającego na dany rok, niesłychanie obarczyłoby pracą instytucje emitujące wspomniane obligacje. Niemożliwem wydaje się ścisłe indywidualizowanie, a stosowanie przeciętnych norm dochodowości pozbawi dłużników, znajdujących się w cięższem położeniu, pewnej części korzyści płynących z reformy proponowanej. Wiązanie dochodu z wysokością cen ziemiopłodów, jeżeli chodzi o kredyt ziemski, jak to czyni prof. T., również nie jest wolne od zarzutu dowolności, bo przy obniżaniu się kosztów produkcji to kryterjum dochodu, jakiem są ceny, może zawodzić.

Zdaniem naszem, pożądane byłoby rozwinięcie projektu przez samego prof. Tennenbauma, jako jego autora, i rozpatrzenie jego zdatności praktycznej w świetle rzeczowej dyskusji, dla której chętnie otworzymy nasze łamy.

Ciężkie położenie kupiectwa pomorskiego

Zarząd główny Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu ogłosił przy zmianie roku obszerne oświadczenie, charakteryzujące położenie kupiectwa pomorskiego i jego widoki na przyszłość. Z oświadczenia tego przytaczamy poniższe uwagi:

Kupiectwo pomorskie pracowało w roku 1932 w dalszym ciągu deficytowo i wskutek braku płynności, przechodzi niebywałe kłopoty finansowe. Najważniejszy odbiorca kupca — rolnik, przestał nie tylko kupować, ale przestał także płacić zaległości. Nożyce cen rolniczo - przemysłowych pozostały wskutek uporu karteli anormalnie rozwarte. Z drugiej strony kupiec, nie mający żadnej ochrony, jest pod naciskiem tym silniejszym swoich wierzycieli, t. j. dostawców, skarbu państwa, ubezpieczeń socjalnych i komun.

Najbardziej palącą staje się sprawa obciążeń socjalnych, które stały się jednym z głównych powodów naszych trudności finansowych. Wystarczy przeciwstawić pauperyzację kupca wystawionym przez zakłady ubezpieczeniowe gmachom kosztownym, ażeby uznać stan ten za anormalny, wymagający gwałtownej sanacji.

Jeżeli w najbliższym czasie nie nastąpi unormowanie całego problemu, t. j. stosunku dłużnika do wierzyciela pod tym kątem widzenia, że wartość pieniądza się podniosła i że wierzyciel wskutek tego musi również ze względów słuszności wziąć pewną część ciężarów na siebie, jeżeli dalej zaległości podatkowe nie będą potraktowane z wielkiem wyrozumieniem i długoterminowem rozłożeniem, to należy się obawiać w bliskim czasie zupełnego załamania się handlu naszego. Byłoby to niepowetowaną stratą nie tylko dla całego gospodarstwa narodowego, ale przedewszystkiem obniżyłoby w niebezpiecznym stopniu odporność naszego stanu posiadania na Pomorzu.

Z uwagi na ostatnio znów wzmożoną akcję rewizjonistyczną naszego sąsiada, odporność właśnie naszych sfer gospodarczych znanych ze swego patrjotyzmu i zawsze czujnych i zdecydowanych obrońców ziemi pomorskiej, winna być za każdą cenę bezzwłocznie przy pracy rządowej przywrócona i umocniona.

Kupiectwo wiąże jeszcze ostatnią nadzieję z programem kryzysowym, opracowanym przez Związek Izb Przemysłowo-Handlowych. Jeżeli program ten nie będzie spóźniony, to może się okazać ważnym instrumentem przy naprawie gospodarczej. Podkreślamy to dlatego, że wszystkie dotychczasowe zabiegi nie przyniosły trwałego odprężenia sytuacji przeważnie dlatego, że stosowano je zapóźno.

Wyrównanie dysproporcji między rozchodami przedsiębiorstwa, niezależnemi od woli kupca, a zmniejszoną możliwością zarobkową staje się, wobec wyczerpania wszelkich rezerw, kardynalnem zagadnieniem chwili obecnej.

Zarząd główny wzywa w końcu całe kupiectwo, by wytrwało, i mimo tylu przykrości, rozpoczęło rok nowy z wiarą, że muszą się znaleźć środki zaradcze na zahamowanie kryzysu, bo leży to w najistotniejszym interesie całego państwa.

Celem naszych zabiegów w roku nowym — oświadcza Z. T. K. na Pomorzu — będzie dążenie do stworzenia atmosfery, sprzyjającej spokojnej, twórczej pracy, od której oderwały nas kłopoty codzienne, dążeniem zaś rozluźnienie krępującej nasz organizm gospodarczy polityki etatystycznej w przekonaniu, że tylko wolny handel zdolen będzie przywrócić tak pożądaną aktywność naszego kupiectwa.

KRONIKA GOSPODARCZA

Handel hurtowy w ustawie o podatku przemysłowym

Z powodu niedokładnego sprecyzowania pojęcia, co należy uważać za handel hurtowy w zrozumieniu ustawy o podatku przemysłowym, panuje w praktyce skarbowej dosyć wielka dowolność przy ocenie, czy dane przedsiębiorstwo zaliczyć należy do handlu hurtowego.

Zamieszanie jest tem większe, że ustawa nieco odmiennie traktuje przynależność przedsiębiorstw do handlu hurtowego w odniesieniu do obowiązku wykupu świadectwa przemysłowego z jednej strony, a z drugiej strony, o ile chodzi o uzyskanie ulgowej stawki podatku obrotowego.

N. T. A. orzekł niedawno temu, że cechą handlu hurtowego decydującą o przynależności przedsiębiorstwa do kat. I świadectwa przemysłowego, jest sprzedaż towaru w ilościach, które sąd na podstawie okoliczności faktycznych, jak rodzaj towaru, jego ceny itd., mógł uznać za większe. Równoczesnym warunkiem, aby głównym odbiorcą byli kupcy i przemysłowcy, nabywający towar dla celów przemysłowych lub handlowych.

Wobec tego, że istotnym momentem jest kwestja, co uważać należy za większe partje towaru, przystępują obecnie niektóre Izby Przemysłowo - Handlowe do określenia tego pojęcia w uwzględnieniu zwyczajów handlowych. (l)

Z KRAJU

(k) **W sprawie odpisów świadectw przemysłowych na rok 1933.** Izba Przemysłowo-Handlowa w Poznaniu podaje do wiadomości firm importowych, że odpisy świadectw przemysłowych na rok 1933 oraz oryginały muszą wpłynąć najpóźniej do Izby do 15 bm. Odpisy muszą być zaopatrzone w 0,50 zł. znaczek stemplowy Opłata manipulacyjna Izby od uwierzytelnienia odpisu wynosi zł. 1. Oryginał świadectwa przemysłowego zwraca się natychmiast po uwierzytelnieniu odpisu.

(k) **Co przynosi noworoczny Dziennik Ustaw R. P.?** Pierwszy tegoroczny Dziennik Ustaw R. P. przynosi rozporządzenie min. skarbu, przedłużające działanie rozporządzenia o ulgach w spłacie zaległości podatkowych rolników do 31 marca r. b. Do tego terminu przedłużono ulgi przy spłacie daniny lasowej. Ponadto ukazało się rozporządzenie o zaliczaniu na poczet zaległości podatkowych wynagrodzenia za grunty przymusowo wykupione oraz przejęte na własność państwa. Rozporządzenie to przewiduje przyjmowanie na opłatę zaległości podatkowych obligacji 5 proc państwowej renty ziemskiej i skryptów dłużnych skarbu Państwa. W ten sposób mogą być spłacane zaległości, powstałe przed 1 października r. 1931 w podatkach: gruntowym, dochodowym, majątkowym, spadkowym i od darowizn wraz z 10 proc. dodatkiem. Obligacje państwowej renty ziemskiej będą przyjmowane według kursu urzędowego, zaś skrypty dłużne według wartości nominalnej rat niezapadłych w chwili spłaty zaległości.

(k) **Obrót kompensacyjny.** Jak się dowiadujemy, udziela obecnie ministerstwo przemysłu i handlu pozwoleń na transakcje kompensacyjne importowe nietylko wzamian za równowartościowy eksport, ale w pewnej mniejszej mierze również za pokrycie dawniejszych zamrożonych należytości eksportu do krajów stosujących restrykcje dewizowe. (l)

(k) **Nowy projekt ustaw o preferencji dla krajowych surowców rolniczych na widowni.** Organizacje rolnicze wypracowały projekt ustawy o preferencji dla krajowych surowców rolniczych, pomimo, że poprzedni projekt wysunięty przez min. rolnictwa, wycofany został na skutek ostrej krytyki kół przemysłowych i negatywnej opinji ministerstwa przemysłu i handul. Nowy projekt, nieróżniący się wiele od poprzedniego, jednak mający bardziej charakter ramowy, spotyka się znów z negatywnem stanowiskiem sfer przemysłowych. Koła przemysłowe zwracają uwagę, że istniejące zakazy przywozu i wysokie cła chronią dostatecznie surowce krajowe. Jeśli pomimo to sprawdza się surowiec z zagranicy, to tylko dla tego, że danego surowca jest w kraju zamało, albo jest on nieodpowiedniej jakości.

Z ZAGRANICY

(z) **Strajk kredytowy banków litewskich.** Z początkiem stycznia weszło w życie na Litwie nowe ustawowe ograniczenie stopy procentowej od kredytów. Prawo o lichwie pieniężnej ustala, że najwyższą dopuszczalną stopą jest 12 od sta. Na tem tle doszło do niezwykłych powikłań na rynku kredytowym. Albowiem banki litewskie odmówiły dyskontowania weksli na mniejsze kwoty. Na czele tej akcji stoi Lietuvos Bankas (Litewski Bank Emisyjny). Banki uzasadniają swoje postanowienie tem, że przy dyskoncie weksli na mniejsze kwoty koszty handlowe są zbyt wielkie, wobec czego dyskontowanie tych weksli po 12 proc. rocznie jest uciążliwe dla banków. Nie daje im bowiem żadnych korzyści. Strajk kredytowy banków odbił się już na życiu gospodarczem Litwy. Handel i przemysł mają się zwrócić do rządu z projektem zróżniczkowania stopy dyskontowej w zależności od wielkości odcinków wekslowych. Zatarg ten, jedyny w swoim rodzaju wzbudził duże zainteresowanie w europejskich kołach gospodarczych.

Składki i pokwitowania

Na pomnik Serca Jezusowego: Janina Łukomska w siódmą rocznicę zgonu męża z prośbą o modlitwę, 3 zł — Helena i Wacława Domagalskie zamiast kwiatów na trumnę śp drowej Stefanji Kapuścińskiej i Balbiny Suwalskiej 10 zł. — F. W., Poznań, 5 zł. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 333 zł.

Na zubożałą inteligencję: Dziękując za wszelkie życzenia i odwzajemniając się, ofiaruje prof. Karwowski 10 zł d'a komitetu zubożałej inteligencji. — Razem z poprzednio pokwitowanemi 20 zł.

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Ostatnie chwile skazańca

Z powodu spóźnionego przyjazdu kata wyrok śmierci na Bartoszewskim wykonano dziś rano dopiero o godz. 8.40

W wydaniu porannem „Kurjera Poznańskiego" donosiliśmy, że Prezydent Rzplitej nie skorzystał z prawa łaski w stosunku do skazanego wyrokiem sądu doraźnego na śmierć Hieronima Bartoszewskiego. Odmowna odpowiedź telegraficzna nadeszła we wtorek wieczorem o godz. 22 min 45.

Wobec tego wykonanie wyroku musiało nastąpić dzisiaj, w środę, w godzinach porannych. W tym celu już we wtorek, po ogłoszeniu wyroku, poczyniono na podwórzu więziennem przy ul. Młyńskiej odpowiednie przygotowania.

W ciągu nocy zawezwano do celi Bartoszewskiego spowiednika, przed którym skazaniec wyspowiadał się ze skruchą i przyjął ostatnią pociechę religijną.

Egzekucja wyznaczona była pierwotnie na godz. 6 rano. Nie mogła jednakże odbyć się o tej porze, ponieważ przyjazd kata z Warszawy nastąpił dopiero o godz. 7,45 rano. Egzekucję przełożono wobec tego na godz. 8.40.

Z celi więziennej wyprowadzono skazańca, któremu przedtem doniesiono o nieprzychylnem załatwieniu prośby o ułaskawienie przez Prezydenta Rzplitej. Wiadomość tę skazaniec przyjął z całkowitą rezygnacją.

Na podwórzu więziennem, oświetlonem już światłem dnia, opodal szubienicy stanęli asystujący przy egzekucji: prok. Hrabyk, lekarz, zakonnik, policja i urzędnicy więzienni.

Za chwilę wyprowadzono skazańca. Był spokojny i opanowany do końca tak, jak zachowywał się zarówno na sali rozpraw, kiedy mu kilkakrotnie pokazywano narzędzia zbrodni oraz zbroczone krwią i podziurawione ubrania jego ofiar, jak i w czasie przesłuchania w szpitalu miejskim, kiedy stawał oko w oko z ofiarami swej strasznej zbrodni, które na jego widok szlochały i rozpaczały w przerażeniu.

Nie wyraził ani jednego życzenia, nie wypowiedział ani słowa. Wszedł na stopnie szubienicy i stanął na ruchomem podnożu. W tej chwili kat założył mu stryczek na szyję i błyskawicznym ruchem zawiesił sznur na haku, usuwając z pod nóg skazańca podnóże.

Punktualnie o godz. 8 min. 40 Hieronim Bartoszwski zawisł na szubienicy; lekarz po 20 minutach stwierdził zgon i podpisał odpowiedni protokół. Zwłoki złożono w przygotowanej przedtem trumnie.

Sprawiedliwości stało się zadość.

* * *

Wykonany na Bartoszewskim wyrok jest pierwszym w Poznaniu wyrokiem śmierci sądu doraźnego.

Sąd doraźny nad Bednarczykiem i Grelką

Sprawa morderstwa dokonanego na osobie ś. p. ks. Masłowskiego, znajdzie niebawem swój epilog. Mordercy. Jan Grelka i Bronisław Bednarczyk, staną w dniu 16 b. m. przed sądem, który będzie rozpatrywał sprawę w trybie doraźnym. Proces toczyć się będzie w sali 66/67 sądu okręgowego, w t. zw. sali przysięgłych. Rozprawie przewodniczyć będzie prezes sądu okręgowego dr. Kornicki, a jako wotanci zasiądą sędziowie pp.: Sosiński i dr. Cyprjan. Oskarżenia będzie wnosił prok. Elsnerowicz.

Wstęp na salę dla publiczności tylko za biletami. Zapotrzebowanie na bilety zgłaszać należy dnia 12 i 13 bm od godz. 11 do 12 w pokoju 63, gdzie je też dnia 14 w tych samych godzinach należy odebrać.

Na rozprawę powołanych zostanie 13 świadków, a mianowicie: Lisewska J., Bartosik P., Kęsa St., Tylke H., Kwaczyńska H., Pszeniczka Fr., Dąbrowski E., Zimny St., Zygmanowski Ign., Nowak Wł., Dymitrjew T., Litka L., Rychlewski i Kapturzak. Poza tem jako biegły stanie p. dr. Stanisław Łaguna.

Projekt ustawy o testamentach wojskowych

Jak się dowiadujemy, rząd wniesie do Sejmu w dniach najbliższych projekt ustawy o rozporządzeniu ostatniej woli osób wojskowych. Projekt ten ujednostajnia na terenie całego państwa sprawę sporządzania testamentów wojskowych, które wymagają znacznie prostszych formalności, niż testamenty zwykłe.

Projekt ustawy przewiduje, że prawo sporządzania testamentu wojskowego przysługiwać ma osobom wojskowym w czasie wojny, mobilizacji, lub przebywania w niewoli. Według projektu rozporządzenie ostatniej woli jest ważne, jeżeli zostało własnoręcznie napisane i podpisane, bądź też tylko podpisane i potwierdzone przez dwóch świadków, przyczem jednoczesna obecność tych świadków nie jest wymagana. Testament wojskowy może być również sporządzony przez rannego lub chorego na podstawie oświadczenia ustnego, złożonego w obecności dwóch świadków. Świadkami mogą być osoby, które ukończyły 17 lat i posiadają pełnię władz umysłowych. Testamenty wojskowe tracą moc prawną po upływie roku od dnia zarządzenia demobilizacji lub powrotu testatora z niewoli.

Jeszcze pokłosie gwiazdkowe

38 GWIAZDKA „STELLI"

Tradycyjnym już zwyczajem odbyła się ostatnio „gwiazdka", urządzona przez zasłużone Tow. Kolonij Wakacyjnych „Stella".

„Stella" pamięta o swoich dzieciach nietylko podczas lata, wysyłając je na kolonje wakacyjne czy też do uzdrowisk, ale i podczas zimy. Corocznie w święto Trzech Króli od 36 lat obdarza „Stella" 200 ubogich dzieci. Od 36 lat też uczestniczą stale w tej uroczystości proboszcz parafji farnej ks. prałat Stychel i zasłużony skarbnik „Stelli" p. Ziętkiewicz.

Gwiazdka „Stelli" odbyła się w auli szkoły wydziałowej przy ul. Działyńskich. Na tle stołów, zastawionych darami, wśród których widzieliśmy artykuły spożywcze, łakocie, ubranka i obuwie, ciepłą bieliznę itp. oraz na tle gorejącej choinki odbyła się ta miła uroczystość. Obecni byli członkowie zarządu „Stelli" i gorliwi pracownicy tej instytucji. Po śpiewie kolend przemówił na wstępie do zebranych w im nieobecnego prezesa prof. dr. Gantkowskiego wyższy radca krajowy p. Cybulski. Następnie, jak rokrocznie zasłużony protektor dzieci „Stelli" ks. prałat Stychel mówił w podniosłych słowach do dziatwy o potrzebie miłości chrześcijańskiej w życiu, apelował, by miłowały wszystkich, a nawet zwierzątkom nie czyniły krzywdy, by miały w pamięci swych opiekunów i dobrodziejów.

I znowu rozebrzmiały kolendy, śpiewane przez dzieci i deklamacje okolicznościowe, a na zakończenie odbyło się rozdanie darów, które przygotowały dzięki ofiarności obywatelstwa naszego miasta i pozamiejscowego panie ze „Stelli": Wacława i Helena Domagalskie, Ziętkiewiczówne, Halina Łebińska i pracowniczki biura „Stelli" pp. Grochowicka i Koperska. Rozpromienione dzieci „Stelli" otrzymały bardzo piękne i pożyteczne upominki. (kl.)

U MŁODZIEŻY KUPIECKIEJ

W salce Miejskiej Szkoły Handlowej odbyła się uroczystość łamania opłatka, urządzona przez Koło Absolwentów Dokszt. Szkoły Kupieckiej w Poznaniu. Piękny obchód zgromadził licznie jednoczącą się w Kole młodzież, opiekunów Koła i gości. Po powitaniu przez prezesa Koła, p. Klemensa Muszyńskiego, przemówił w podniosłych słowach prof. Grabowski z Miejskiej Szkoły Handlowej. Miłą uroczystość urozmaiciły śpiewy kolend i deklamacje okolicznościowe członków Koła, pp. Wacława Kędzióry, Stefana Niewiady, Marji Betlejewskiej, Adeli Stasińskiej i małych Tadzia i Wandzi Rogozińskich. Podczas herbatki przemówili w serdecznych słowach do młodzieży kurator Koła p. St. Szulc i p. St. Chocieszyński, kurator Tow. Uczniów Drogerzystowskich.

W STOWARZYSZENIU PORZĄDKU PUBLICZNEGO

Jak co roku, tak i w roku bieżącym, odbyła się staraniem prezesa Stow. Porządku Publicznego (Pogotowie Narodowe) p. Edm. Szwedzińskiego, uroczystość gwiazdkowa dla bezrobotnych członków tej organizacji oraz ich dzieci. Uroczystość ta odbywa się zawsze w święto Trzech Króli w mieszkaniu prywatnem pp. Szwedzińskich. Tym razem gwiazdka zgromadziła szczególnie wiele dzieci i dorosłych. Dary w postaci ciepłej bielizny, odzieży, obuwia, czapek, szalików, rękawiczek, książek, wędlin, kiełbas strucli, łakoci itp. złożyli kupcy, przemysłowcy i inni. Bardzo hojnym okazał się mistrz rzeźnicki p. Wujec Adam z Jeżyc, który na ten cel dostarczył 2 ctr kiełbas i kiszek. Wszystko to jednak nie starczyło wobec powiększającej się fali biednych i wiele towaru dokupili gospodarze sami, którzy dzieci pozatem podejmowali czekoladą i plackiem. Na uroczystość tę przybyli prezesi poszczególnych dzielnic S. P. P., dobrodzieje, dr. C. Rydlewski, ks. Szmelzer i zaproszeni goście. Orkiestra Powstańców odegrała kilka kolend, poczem w gorących słowach przemówił do biednych ks. prob. Szwedziński. Dzieci następnie wygłosiły deklamacje. Szczególnie dobrze popisała się St. Teimertówna, która deklamowała „Wyzwolenie" — Wyspiańskiego. Gwiazdor w osobie artysty p. Laurentowskiego sprawił dzieciom wiele wesołości i rozdał w końcu podarki, przygotowane z mozołem przez pp. Szwedzińskich. Gospodarzom oraz p. Świtalsce wyrazili uznanie za szlachetny czyn dr. Rydlewski, radny p. Libera, p. Wujec, p. Holasz i inni. Uroczystość pozostawiła po sobie niezatarte wrażenie. (kl.)

70-lecie powstania styczniowego

Jak corocznie, Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym i Weteranom z 1863 r. upamiętnia specjalnym obchodem przypadającą na dzień 22 stycznia rocznicę powstania styczniowego. W ostatniem dziesięcioleciu obchody te stają się coraz skromniejsze, coraz mniej bowiem jest granatowych mundurów weterańskich z gwiazdką podporucznika. Obecnie jest ich tylko 16 na terenie województwa poznańskiego. Jedenastu z uczestników styczniowych walk o wolność nie ma już sił, aby opuszczać mieszkanie.

W roku bieżącym zamierza się rocznicę tę ze względu na 70-lecie powstania uczcić uroczystością, zorganizowaną na szerszej podstawie. Ma to być popularny obchód, na który złoży się nabożeństwo i akademja. Z inicjatywy Towarzystwa Pomocy Inwalidom i Weteranom z 1863 r. odbyło się w tym celu zebranie porozumiewawcze przy udziale przedstawicieli władz. (kl.)

KALENDARZYK

Środa, 11 stycznia 1933.

Słońce: wschód 8.00; — zachód 16.02; — długość dnia 8 godz. 2 min.

Księżyc: wschód 15.13; — zachód 8.18; — pełnia.

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw. Pozn.: Środa, godz. 7 rano: Temperatura powietrza umiarkowana — 5 st. C., pochmurno, wiatr południ.-wschodni, ciśnienie atmosferyczne umiarkowane 759 mm — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa + 2 st. C., najniższa — 2 st. C. Ilość opadu 4 mm.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: Dziś + 0.11 m.

Kal. rzk.: Higin P. i M.; jutro Krzesimir.

Kal. słow.: Arkadjusz; jutro Czesław.

Nocna służba aptek

i dyżury niedzielne:

Śródmieście: Apteka pod Białym Orłem St. Rynek 41. — Apteka św. Piotra ul. Półwiejska 1. — Apteka św. Marcina ul. Ratajczaka 12. — Apteka Śródecka, Rynek Śródecki 1.

Wilda: Apteka „Pod Koroną", Górna Wilda nr. 61.

Łazarz: Apteka p. Plucińskiego ulica Marsz. Focha, narożnik ul. Niegolewskich.

Jeżyce: Apteka pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12.

KRONIKA KOŚCIELNA

— ° **Nabożeństwo Sekcji Eucharystycznej Sodalicji Pań Wiejskich** z przemówieniem O. Moderatora odbędzie się 13 bm. o godz. 17 w kaplicy sodalicyjnej u OO. Jezuitów. Zaprasza się na to nabożeństwo również nieczłonków. Zebranie koła poznańskiego odbędzie się 16 bm. o godz. 16 w mieszkaniu sekretarki, ul. Sew. Mielżyńskiego 1.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— ° **Ze Zw. Podoficerów Rez. Z. Z. Rz. P. Koło Poznań.** Roczne walne zebranie odbędzie się w czwartek, dnia 12 bm. o godz. 19 w sali restauracji „Rzeźni miejskiej" przy ul. Grochowe Łąki.

Dla oczyszczenia krwi pijcie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka Józefa"**. Zalecana przez lekarzy. ng 7387

WYKŁADY

— ° **Odczyty na tematy pocztowe.** W cyklu publicznych odczytów na tematy, wiążące się z działalnością przedsiębiorstwa państwowego „Polska Poczta, Telegraf i Telefon" p. dr. Jan Kowalski, dyrektor oddziału P. K. O. w Poznaniu wygłosi dnia 14 bm. odczyt na temat: „Pocztowa Kasa Oszczędności, idee rozwojowe, znaczenie jej w życiu społeczno - gospodarczem, rola urzędów pocztowych w jej działalności". Następny odczyt wygłosi dnia 28 bm. naczelnik wydziału w Dyrekcji Poczt i Telegrafów w Poznaniu p. inż. Ambroży Kowalenko na temat: „Praktyczne zastosowanie zdobyczy technicznych w służbie teletechnicznej. Odczyty odbędą się o godz. 20 w sali 17 Coll. Minus — Uniwersytetu Poznańskiego. Wstęp jest bezpłatny.

WYCHOWANIE, KURSY

— ° **Kursy dokształcające dla czeladników i mistrzów.** Przy Publicznej Szkole Dokształcającej Zawodowej w Poznaniu przy ulicy Bergera 5, będą znów zorganizowane kursy dokształcające dla czeladników i mistrzów różnych zawodów, a mianowicie: dla absolwentów szkoły dokształcającej kurs zdobnictwa graficznego i liternictwa, dalej kurs dla elektromonterów, kursy dla krawców męskich i damskich, dla malarzy, kołodziejów, cieśli, murarzy, stolarzy, ślusarzy budowlanych i maszynowych, kurs kulturalno-oświatowy i kursy księgowości, korespondencji i kalkulacji dla wszelkich zawodów. Lekcje odbywać się będą wieczorami od godz. 19—21. Kursy rozpoczną się z początkiem lutego br. Zgłoszenia przyjmuje kancelarja Hufca Szkolnego w pokoju 9 przy ul. Bergera 5 (dawniej ulica Kluczborska) w godzinach urzędowych od 9—13 i od 15—18, w soboty tylko od godz. 9—13 aż do terminu rozpoczęcia kursów. Sekretarjat udziela potrzebnych wyjaśnień.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— ° **„Wzajemna Pomoc" Muzyków Zawodowych i Artystów Teatralno - Filmowych** wzywa kolegów, będących bez zajęcia, aby zgłaszali się w sekretarjacie, ul. Masztalarska 8a, celem uzupełnienia zespołów muzycznych i teatralnych. Chodzi o zorganizowanie pracy współdzielczej. Sekretarjat jest czynny codziennie od godz. 10—13 i 15—19 i udziela szczegółowych informacyj.

KRONIKA MIEJSCOWA

— ° **Efemerydy.** W ostatnim czasie na terenie Poznania próbują sił i szczęścia różni przygodni „redaktorzy", wydając coraz to nowe pisma „dla wszystkich": różne „Trybuny" „Głosy" itp. Pisma te wychodzą przez kilka dni, potem ślad za niemi ginie. Pozostają tylko... długi w łatwowiernych drukarniach.

— ° **Półtoraroczna wędrówka listu.** — List, wysłany do Warszawy przez p. Wł. Brodę z Poznania, Chwaliszewo 73, w dniu 11 sierpnia 1931 r., który nadszedł do Warszawy nazajutrz, jak to wskazuje stempel warszawskiego urzędu pocztowego, został wczoraj zwrócony nadawcy jako niedoręczalny, z niewiadomego powodu. — Późniejsze listy p. Brody adresat otrzymywał bez zwłoki. Zatem sprawa niedoręczonego listu jest dość tajemnicza.

— ° **Staraniem Rady Opiekuńczej wydziału uczennic kraw. damskiego** urządzono w święto Trzech Króli uroczystość gwiazdkową dla 130 uczennic w auli szkoły przemysłowo - handlowej. Uczennice śpiewały przepiękne kolendy, deklamowały i odegrały jednoaktówkę p. t. „Wiec kobiet". Przy wspólnej herbatce przemówił cechmistrz p. Trawiński. Przewodnicząca rady opiekuńczej, p. Gąsiorowska podzieliła się opłatkiem z uczennicami, a przełożona szkoły dokształcającej, p. Sowówna w swem przemówieniu wskazała na doniosłość zgodnej współpracy. Rozdano potem podarki. Gorące podziękowanie za podarki należy się pp. mistrzom, cechowi kraw. damskiego oraz pp. Kałamajskiemu, Drożyńskiemu, Szubertowi, Kaźmierskiemu, Woźniakowi, Szulcowi i ofiarodawcom.

— ° **Gwiazdka ubogich w Górczynie.** Stowarzyszenie św. Wincentego a Paulo urządziło gwiazdkę dla ubogich. Zgromadziło się kilkaset osób, aby otrzymać podarki. Do zebranych przemówił ks. dyrektor Skórnicki w bardzo serdecznych i podniosłych słowach. Nastąpiły deklamacje i łamanie się opłatkiem, poczem wydawanie gwiazdki. Wydano około 600 porcyj środków spożywczych i różnych podarków. Zgromadzeni ubodzy rozeszli się zadowoleni.

— ° **P. budowniczy Maksymiljan Hoffmann** donosi nam, że notatka w sprawie umorzenia przeciwko niemu śledztwa w związku z budową stadjonu miejskiego nie jest ścisła, bowiem ani śledztwa przeciwko niemu nie było, ani wogóle w budowie stadjonu udziału żadnego nie brał. Ze swej strony dodajemy, iż w notatce zaszła omyłka co do imienia budowniczego:

cała notatka dotyczy nie p. Maksymiljana, lecz p. Stanisława Hoffmanna.

— * **Wieczornica T. C. L. w Głównej.** Sekcja wieczornicowa Komitetu T. C. L. w Głównej urządziła w ubiegłą niedzielę w sali p. Książyka piękną wieczornicę. — Na wstępie przewodniczący sekcji p. Welnitz wygłosił deklamację okolicznościową, poczem mieszkaniec Głównej p. K. Gdaniec z Wielkopolskiej Szkoły Muzycznej odegrał artystycznie polonez Chopina. Pozatem część artystyczną wieczornicy dopełniły śpiewy pp. J. Malińskiej i K. Antoniewiczówny. Pięknem uzupełnieniem miłego wieczoru była komedja Bałuckiego p. t. „Radcy pana radcy", odegrana starannie przez członków komitetu. (jar.)

— * **Z targu.** Dnia 11. b. m. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg masła wiejskiego 2,00—2,20 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 2,40—2,60 zł; 1 kg. twarogu 0,40—0,60 zł; za litr śmietany 1.20—1.40 zł; litr mleka pełnego 18—20 gr; mendel jaj wapnowanych 1,40—1,50 zł; świeżych 1,70—2,00 zł.

Za mięso: 1 kg. słoniny świeżej 1,60—1,70 zł; słoniny wędzonej 2,00—2.20 zł; wieprzowiny 1.40—1 80 zł; wołowiny 1.20 do 1.80 zł; cielęciny 1.20—1,80 zł; skopowiny 1.40—1 80 zł; koziny 1.00—1.20 zł; smalcu 2.40—2.60 zł

Za drób i dziczyznę: kura 1.80 do 3 zł; kaczka 2—4 zł; gęś 4—6,50 zł; para gołębi 1.40—1.60 zł; indyk 4.00—6.50 zł; zając 4.00—4,50 zł; perlica 2.60—3.00 zł; bażant 2,80—3,00 zł; królik 1,30—1.50 zł.

Za jarzyny płacono: 1 kg ziemniaków 6—8 gr; 1 kg. marchwi 10—20 gr; 1 kg kalarepy 30 groszy; 1 kg szpinaku 80 groszy; 1 kg kapusty 20—40 gr; seleru 30 gr; 1 pęczek pietruszki 10 gr; 1 kg. jarmużu 20—30 gr; 1 kg cebuli 20 gr; za kalafjor 10—60 gr; 1 kg. bobu 40—60 gr; 1 kg brukselki 30—40 gr; główka zielonej sałaty 20—30 gr.

Za ryby: 1 kg szczupaka 2.00—2.40 zł; okonia 1.40—2,00 zł; lina 2.00—2.40 zł; karasia 1.80—2.00 zł; sandacza 3.60—4.00 zł; suma 2.60—3.20 zł; miętusa 2,40—3.00 zł; leszcza 1.00 zł; 1 kg białych ryb 0.60 do 1.20 zł; 1 kg. karpia 2.20—2.40 zł; za ryby śnięte płacono 60—70 gr mniej; 1 kg. śledzi zielonych 80 gr.

Za owoce: 1 kg owoców suszonych 1,60—2,40 zł; za 1 kg. jabłek 0,80—1,30 zł; gruszek 0.60—1.20 zł; winogron 2.80 do 3.20 zł; 1 kg. orzechów włoskich 2.60 do 2.80 zł; laskowych 2.80 zł.

Za grzyby: 1 kg. grzybów suszonych 6,40—8,00 zł.

Targ ożywiony. Ceny bez zmian. (hu.)

JARMARKI

— * **MOGILNO.** Jarmark na konie i bydło odbędzie się we wtorek, 17 bm. — Spęd zwierząt racicowych dozwolony.

Kronika policyjna

NA GORĄCYM UCZYNKU

Ubiegłej nocy na gorącym uczynku kradzieży cukierków i czekolad w składzie p. Klemensa Maćkowiaka w Poznaniu, przy ul. Marsz. Focha 75 ujęto formiarza Romana Grudzińskiego (ul. Wyspiańskiego 35) i robotnika Marcina Wieczorka (Droga Dębińska 12). Obu ujętym odebrano cukierki wartości kilkunastu złotych. Osadzono ich w areszcie. (kl)

ZNOWU FAŁSZERSTWA PIENIĘDZY

W Lubaszowie Starym w pow. czarnkowskim ujęto w tych dniach jako podejrzanych o fałszowanie 5- i 10-złotówek Józefa i Adama Skrzypków. Obydwaj mieli przy sobie 28 fałszywych 5-złotówek, fałszywą 10-złotówkę, a poza tem znaleziono u nich przy rewizji 87,70 zł. gotówki w bilonie, którą otrzymali przy kupnie towarów jako resztę, płacąc falsyfikatami. (kl)

O NIEDOZWOLONY ZABIEG

W Rawiczu ujęto z powodu niedozwolonego zabiegu Marjannę Wolsztyniakównę z Rawicza i Stanisławę Poplę. Obie odstawiono do sądu w Rawiczu. Aresztowane przyznały się do przestępstwa. (kl)

ZWŁOKI PRZED DRZWIAMI SZKOŁY

Przed drzwiami szkoły powszechnej w Czartkach w pow. średzkim znaleziono zwłoki noworodka płci żeńskiej. Zwłoki odstawiono do kostnicy szpitala powiatowego w Środzie. (kl)

ŚMIERĆ UMYSŁOWO CHOREJ Z POWODU MROZU

W lesie państwowym Kobyle-błota pod Bydgoszczą znaleziono zwłoki Katarzyny Mayerowiczowej z Bydgoszczy. Zmarła była umysłowo chora i znajdowała się w Bydgoszczy w szpitalu. Stamtąd zbiegła w listopadzie ub. r. Dopiero w tych dniach znaleziono jej zwłoki; przybyła na miejsce komisja sądowo - lekarska stwierdziła, że nieszczęśliwa chora zmarła z powodu zmarznięcia. Zwłoki śp. Mayerowiczowej przewieziono do kostnicy miejskiej w Bydgoszczy. (kl)

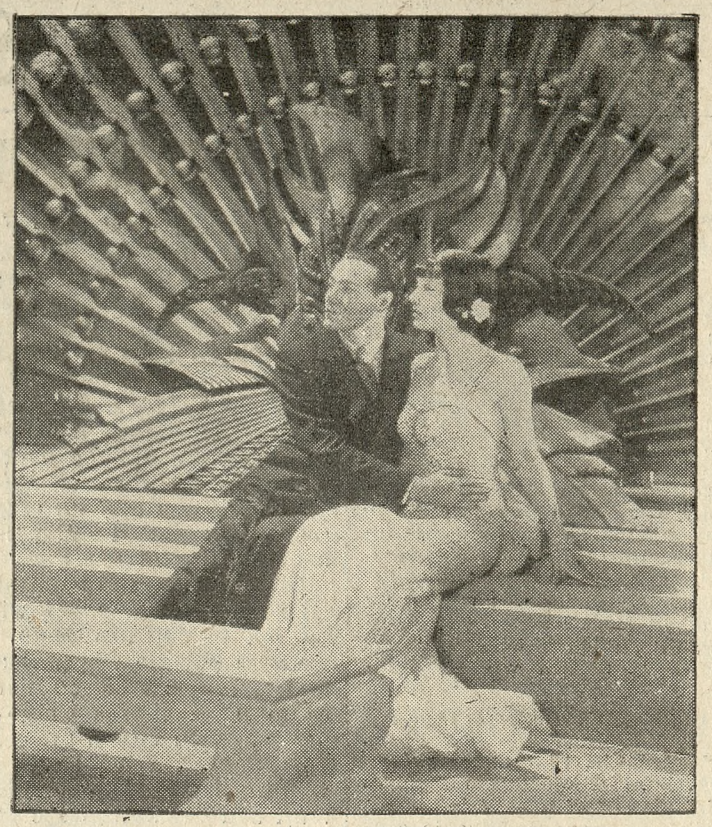

Zemsta Tonga

Kino „Słońce" wyświetlać będzie niebawem niezwykle sensacyjny film pt. „Zemsta Tonga".

Z Poznańskiego

—* **DAMASŁAWEK.** (Choinka i gwiazdka dzieci). Przy poparciu materjalnem ks. prob. Tylewskiego, kilku tutejszych obywateli oraz grona nauczycielskiego, urządzona została gwiazdka dla dzieci szkolnych. Ogółem obdarowano 280 dzieci słodyczami, biedna zaś dziatwa otrzymała ciepłą bieliznę.

— (Otwarcie kawiarni). Znany na tut. gruncie pracownik społeczny na niwie narodowej p. Pyszczyński urządził we własnym lokalu przy Rynku kawiarnię i restaurację.

— (Występ „Lutni"). Koło Śpiewackie „Lutnia" urządziło występ karnawałowy. Na program składały się pieśni oraz przedstawienie operetki „Papugi naszej babuni".

— (Odczyt). W święto Trzech Króli wygłosił ks. prob. Tylewski przy wypełnionej sali piękny odczyt o zwyczajach gwiazdkowych, jasełkowych, kolędach, pasterałkach itd.

—* **GNIEZNO.** (Oszust dolarówkowy). W ubiegłym tygodniu przybył do mieszkania p. Pawlikowskiego w Dębnicy nieznany osobnik, który przedstawił się jako kontroler dolarówek i w podstępny sposób wyłudził od niego kwotę 26.65 zł, potrzebną rzekomo na koszty manipulacyjne przesyłki wygranej. Wiadomo, że kontrolerów takich wogóle niema, zatem należy każdego, kto się z podobną sprawą zgłosi, oddać w ręce policji.

—(Samobójstwo). Niejaka Anna Szuberowa w Rzegnowie licząca lat 54 popełniła samobójstwo przez powieszenie się. Zmarła od dłuższego czasu cierpiała na rozstrój nerwowy.

—(Strzelający włamywacze). Nieznani złoczyńcy włamali się onegdaj do śpichrza rolnika Tomasz. Piskorza w Olekszynie i skradli 6 worków pszenicy, worek mąki żytniej oraz bieliznę. Podejrzane szmery spowodowane przy kradzieży zbudziły Piskorza, który wystrzelił na postrach. Złodzieje nie pozostali dłużni lecz odpowiedzieli 5 strzałami, które na szczęście chybiły. (br)

—* **KROTOSZYN.** (Zuchwała kradzież) W dniu 9 bm. dokonano zuchwałej kradzieży w tutejszej hurtowni Państwowego Monopolu Spirytusowego. Mianowicie włamano się pomiędzy godziną 13 a 14 do biura hurtowni i skradziono około 640 zł gotówki. Ze względu na toczące się śledztwo, szczegóły kradzieży trzymane są w tajemnicy.

—* **LUBOŃ.** (S. M. P.) Walne zebranie S. M. P. odbyło się w niedzielę na salce gminnej. Na przewodniczącego zebrania powołano p. Stręka A., członka patronatu. Po załatwieniu bieżących spraw, ogłoszono sprawozdania zarządu. Następnie dokonano wyborów uzupełniających. Wybrani zostali: prezes dh. Tritt M., zast — dh. Siebert St., sekretarzem — dh Jeżewski A., zast. — dh. Stręk St., skarbnikiem — dh. Anioła I., naczelnikiem dh Przybylski St., zast. — dh. Nawrocki Al.

—* **NOWEMIASTO, n/Wartą.** (Obchód gwiazdkowy). Stow. Młodych Polek urządziło na salce starej plebanji obchód gwiazdkowy. Przy efektownie przybranej choince odśpiewano kolendy, poczem nastąpiła wspólna kawa, rozdanie podarków i wygłoszono kilka deklamacji.

—* **ŚMIGIEL.** (Ze Związku Hallerczyków). W Nowy Rok urządził tutejszy Związek Hallerczyków przedstawienie amatorskie sztuki p. t. „Bolszewicy pod Warszawą" i „Zew od morza". Amatorzy wywiązali się ze swego zadania dobrze, za co nagradzano ich oklaskami.

— (Z karty żałobnej). W dniu 30 ub. m. odprowadzono na miejsce wiecznego spoczynku ś. p. Melanję z Muellerów Witecką, małżonkę adw. p. Romana Witeckiego, byłego długoletniego naczelnika tutejszego Sądu grodzkiego. Kondukt żałobny prowadził ks. prob. Nowak w asyście licznego duchowieństwa, władz i tłumów publiczności. (mk)

— * **ŚRODA.** (Przedstawienie amatorskie). W niedzielę, 15 bm. o godz. 19.30 na sali Hotelu Centralnego odegra zespół amatorski „Sokoła" sztukę „Pałka Madeja" w 5 aktach ze śpiewami i tańcami. — Przygrywać będzie własna orkiestra „Sokoła". Nie należy wątpić, że społeczeństwo tut. pospieszy na przedstawienie, by spędzić miłe wieczór i poprzeć sympatyczne stowarzyszenie. Czysty dochód przeznacza się na spłatę długów i podjęcie robót na boisku.

—* **ŻERKÓW.** (Z życia Młodych Polek). W niedzielę urządziło Stowarzyszenie Młodych Polek na sali p. Byczykowskiego przedstawienie amatorskie. Odegrano z dobrem powodzeniem sztukę „Wujek Fonsio".

KRONIKA KARNAWAŁOWA

Gromada Starszo-Harcerska przy II. Drużynach Żeglarskich im. Kom Fl Hlaski w Poznaniu, urządza **Wielką Zabawę Karnawałową** w niedzielę, dnia 15 bm., o godz. 19-tej w salach Ogrodu Zoologicznego. W programie cała moc niespodzianek, jak: występy drużyny, polonez biała polka z własnemi orderami ,walczyki figurowe, biała godzina, podróż po Polsce, poczta japońska itp. Komitet zabawowy dokłada wszelkich starań, by gościom umilić chwile jaknajwięcej i by wieczór wypadł jaknajweselej, to też nei wątpimy że Zabawa ta zgromadzi wzsystkich sympatyków harcerstwa a w szczególności drużyny żeglarskiej. Atrakcję stanowić będzie wybór Królowej Zabawy Karnawałowej. Przygrywać będzie doborowa orkiestra. Bilety wstępu po cenach kryzysowych 1,25 zł od osoby, dla harcerzy 0,99 zł.
zg 17 441/2

Wieczorek taneczny w wspaniałej sali restauracji hotelu „Polonia" przy ul Grunwaldzkiej urządzają w sobotę, 14 bm. gniazda żeńskie i męskie Sokoła-Śródmieście Początek o godz 20 w programie liczne niespodzianki. Członków i gości miłe zaprasza Członkowie 1,— zł, niecłonkowie 2.— zł. **Zarząd.** zg 17 435/6

XIII Bal „Bratniej Pomocy" Tow. Studentów Uniwersytetu Poznańskiego. Dorocznym zwyczajem odbędzie się w dniu 1 lutego 1933 r w olbrzymiej i pięknie udekorowanej Auli Uniwersytetu Poznańskiego Bal „Bratniej Pomocy" Tow. Studentów Uniwersytetu Poznańskiego

Bale „Bratniej Pomocy" T. S. U. P. — największej organizacji młodzieży akademickiej — mają już swoją od lat ustaloną tradycję najpiękniejszych i najlepiej przygotowanych imprez karnawałowych. Komitet Balu dokłada wszelkich starań, aby obecny Bal odbył się jaknajokazalej, w miłej i beztroskiej atmosferze. To też zgóry można zapewnić, iż tegoroczny Bal będzie niewątpliwie najświetniejszym balem obecnego sezonu karnawałowego.

Bilety wstępu w cenie zł 7.— od osoby (tylko za zaproszeniem) dla młodzieży akademickiej — zł 5.— (za dowodami akademickiemi) dla członków „Bratniej Pomocy" T. S. U. P — zł. 3.— (za okazaniem legitymacji „Bratniej Pomocy" T. S. U. P.).

W celu uniknięcia utrudnień już od dnia dzisiejszego należy wpisywać się na listę zaproszeń, wyłożona w Sekretarjacie Generalnym „Bratniej Pomocy" T. S. U. P., Św. Marcin 40, I ptr. — codziennie od godz. 9-tej do 15-tej. zg 17 433/4

Z Kaliskiego

— * **KALISZ.** (Zmiany w urzędzie skarbowym). Dotychczasowy naczelnik I urzędu skarbowego p. J. Polakowski, przeszedł z dniem 1 stycznia r. b. na emeryturę. Na stanowisko naczelnika mianowany został p. Plackowski z m. Łodzi.

— (Pożar). Dnia 30 grudnia r. ub. wskutek zapalenia się sadzy w kominie, spłonęła cała zagroda gospodarza Krzyżaniaka Bronisława; w kol. Pustkowie-Piegonisko, gm. Swanowice spłonęły: dom mieszkalny, stodoła, obora i zboże. Straty wynoszą 3 000 zł.

— (Runął dom). W dniu 2. b. m. we wsi Ceków, pow. Kalisz, w czasie ścinania topoli, rosnącej obok domu gospodarza Grzelaka Józefa, podcięte drzewo runęło na dom, niszcząc go prawie doszczętnie. Na szczęście obyło się bez wypadku z ludźmi. (nk)

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Tajemnice i sensacje Miejskiej Górki

Z Miejskiej Górki donosi (bm.): Od dłuższego czasu nieznani sprawcy atakują mieszkanie dyrektora tutejszej cukrowni oraz samą cukrownię w sposób, który nasuwa podejrzenie planowanego napadu i szantażu. I tak n. p. przed gwiazdką padły 4 strzały w kierunku willi dyrektora. Ponieważ strzały utkwiły w dachu, trudno było stwierdzić, z czego wystrzelono, przypuszcza się jednak, że padły one z rewolweru.

Dochodzenia nie doprowadziły jeszcze do wyświetlenia sprawy.

Niedługo po tem zajściu miało miejsce inne wydarzenie, które prawdopodobnie wiąże się przyczynowo ze strzałami do willi dyrektora. Mianowicei cukrownia otrzymała anonim z żądaniem wypłaty w oznaczonym czasie i miejscu kwoty 20.000 zł. Chociaż w tymże czasie straż pożarna i agenci pol. śledczej otoczyli willę dyrektora na przestrzeni 200 mtr. wokoło, — to jednak domniemanych szantażystów nie przychwycono.

Smierć dwojga dzieci w płomieniach

Z Bydgoszczy donosi (bm):

Wczoraj we wtorek około godz. 10 wieczorem mieszkańcy pierwszego piętra domu przy ul. Podgórnej 24 zauważyli dym i płomienie, wydobywające się z mieszkania na drugiem piętrze, zajmowanego przez pp. Weinertów.

Gdy pobiegli na górę i dostali się do mieszkania, zauważyli, że pali się w pokoju sypialnym, w którym wśród dymu i płomieni bez żadnej opieki spało dwoje małych dzieci w wieku 3 do 5 lat. Dzieci zniesiono na pierwsze piętro i zaalarmowano straż pożarną, która wkrótce opanowała pożar. Zawezwano również pogotowie ratunkowe do dzieci, do których zastosowało sztuczne oddychanie i tlen; lekarz jednak dzieci do życia nie zdołał przywrócić.

Prawdopodobnie przyczyną pożaru było rzucenie zapałki na dywanik przez p. Weinerta, który, wychodząc wieczorem z domu, zapalił jeszcze papierosa. Dywanik zaczął się tlić, od niego zaś zajęła się podłoga, pierzyna i stolik.

Znów dwie ofiary Gopła

Z Kruszwicy donosi (mk)::

I znów Gopło pochłonęło dwie ofiary. 13-letni syn organisty p. Urbaniaka i syn pewnego rolnika z Ostrowa n. Gopłem poszli próbować wytrzymałości lodu, który się pod nimi załamał. Wypadku tego nikt nie zauważył. Dopiero pod wieczór zaniepokojeni rodzice, wyszedłszy na poszukiwanie swych dzieci, ujrzeli nad jeziorem ślady nieszczęśliwych ofiar. Przywołano rybaków, którzy, po mozolnych poszukiwaniach, zdołali wyłowić zwłoki.

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

O WOLNOŚĆ NAUKI

Kraków, 9 stycznia.

Aż na dwóch miejscach ostatniego zeszytu zajmuje się zamierzonemi ograniczeniami Uniwersytetów „Przegląd Współczesny", chluba naszych miesięczników (których zresztą jest tak tragicznie mało!). I tym razem, jak we wszystkich innych kwestjach, zabierają głos pisarze ze wszech miar powołani. Położenie Uniwersytetów niemieckich przedstawia Aleksander Brueckner, o wolności Wszechnic jako o podstawie kultury mówi prof. U. J. Władysław Natanson.

Przyczyną, która skłoniła Brueckner'a do wejścia w dyskusję, był listopadowy artykuł „Gazety Polskiej", która w obronie pomysłów rządowych powołała się na przykład Niemiec, które rzekomo ujęły Uniwersytety i profesorów w pewien rygor, rozpoczynający się od tego, że profesor w Niemczech „jest traktowany na równi z urzędnikami państwowymi". Brueckner od tylu lat profesor Uniwersytetu berlińskiego wykazuje, że i to i inne twierdzenia artykułu są przeciwieństwa stanu istotnego. Profesor nie może być ani usunięty, ani nawet spensjonowany. Co najwyżej przechodzi z biegiem czasu w stan nieczynny, ale i wtedy wykłada, egzaminuje, habilituje i... pobiera pełną płacę ostatnią. Uniwersytet kooptuje profesorów w ten sposób, że przedstawia ministrowi oświecenia trzech kandydatów, tz. terno i minister zawsze uwzględnia kandydata stojącego na pierwszem miejscu. Chyba gdy ten się zrzeknie powołania, wtedy minister obiera drugiego, rzadziej trzeciego z przedstawionych. Taksamo zupełną jest wolność nauczania i samorząd uniwersytecki, czego liczne przykłady Brueckner przytacza.

Pod tytułem „Szkoły Akademickie" przedstawia prof. naszej Wszechnicy Jagiellońskiej dr. Władysław Natanson krótką historję Uniwersytetów (z których krakowski jest szóstym w rzędzie co do czasu powstania, co także warto przypomnieć!) Uniwersytety—stwierdza — nie są urzędami, ale korporacjami i korporacjami nadal pozostać winny. W ich założeniu, tradycji, treści leży idea korporatywna, w tej idei bierze początek i źródło godność ich pracy, ich rola w dziele oświaty. Zasada korporatywna wewnętrznego układu daje Wszechnicy dostojeństwo wobec społeczeństwa i wobec młodzieży, nauczyciela zaś akademickiego ożywia poczuciem odpowiedzialności moralnej, żąda od niego wysiłków i poświęceń.

Prostuje prof. Natanson twierdzenie, jakoby nasze uniwersytety miały „nadmierną autonomję". Nie mają jej wogóle. Mają tylko szczupły ograniczony i ściśle kontrolowany samorząd. Nie mają jednego grosza, który mogłyby wydać według swego uznania. Wszystko jest określone, rozdzielone i skontrolowane przez ministerstwo oświecenia. Obierają rektorów i, za zgodą każdorazową ministra, uzupełniają same skład swego ciała uczącego — ale to wynika z ich korporatywnego ustroju. Jeżeliby profesorowie mogli być przenoszeni, wyrzucani na emeryturę przy zwijaniu katedr przez rząd itp. w takim razie „straciliby poczucie bezpieczeństwa, poczucie trwałości posterunków uniwersyteckich, swobody zdania, niezależności obywatelskiej głosu, zatem również i wolności nauczania". I kończy prof. Natanson kilku zwięzłemi stwierdzeniami; „Strach nie zastąpi uszanowania; obawa nie bywa fundamentem zacnym, na którym narodowe instytucje zasadzać się może. Przymus wydobywa z rzesz ludzkich, co w nich najbrzydszego, się tai — ale na duszach lichych trwale budować nie można".

K. T.

Z Wileńskiego Tow. Przyj. Nauk. Sekcja Historji Sztuki odbyła posiedzenie z referatami dr. M. Morelewskiego, p. t. „Geneza stylu kościoła św. Anny w Wilnie" oraz p. C. Osieczkowskiej n. t. „Znaczenie nowoodkrytej mozaiki św. Zofji w Konstantynopolu".

Z Pol. Tow. Neofilologicznego. Koło lwowskie odbyło posiedzenie z referatem dr. L. Blasteina pt. „Goethe jako psycholog".

Książki nadesłane

Jan Nowak: „Pieśń nad Odrą". Poemat z ilustracjami i melodjami przewodniemi. Nakł. J. Nowak. Tarnowskie Góry 1932.

Stefan Łoś: „Księżniczka Mafalda" Warszawa. 1932. Wyd. M. Arct. „Zajmujące Czytanki" Nr. 73.

ŻYCIE KULTURALNE

POLONICA WŁOSKIE

„Chłopi" Reymonta po włosku. Z początkiem r. 1928 wyszedł w przekładzie włoskim p. A. Beniamino pierwszy tom „Chłopów" wydany przez jakiegoś marnego wydawcę w Abruzzach. Przeszło rok trzeba było czekać na tom następny. Zdawało się, że na resztę trzeba będzie krzyżyk położyć, mimo że przekład został w całości do druku przygotowany. Na szczęście nowy wydawca (Nuova Editrice Venezia - Firenze - Perugia) wpadł na pomysł, aby zapomniane już niemal dwa pierwsze tomy wydać na nowo (a może tylko w innej okładce?) a dwa ostatnie tomy wyszły teraz właśnie po raz pierwszy. W ten sposób nareszcie wiedza o literaturze we Włoszech wyrównała tę rażącą lukę, jaką stanowił brak całkowitego przekładu „Chłopów" na język włoski. Oczekiwać teraz należy głosów włoskiej krytyki. (P.)

RUCH REGJONALISTYCZNY

Muzeum Wołyńskie. Piszą nam z Łucka: Nasze Muzeum Wołyńskie rozwinęło w roku ubiegłym ożywioną działalność, przyczyniając się do przeprowadzenia cennych odkryć na terenie Wołynia i wzbogacając swoje zbiory. M. in. rozkopano grobowiec z V wieku w Górce Połonce, zbadano grodzisko w Oderadach, prowadzono systematyczne poszukiwania dawnej ceramiki ludowej. W roku ubiegłym została wykończona kartoteka grodzisk, zamczysk i wałów na Wolyniu. Opracowano monografję garncarstwa ludowego oraz referat o stanie przemysłu wołyńskiego. W Muzeum odbyła się wystawa obrazów dziewięciu malarzy wołyńskich. W ciągu roku zwiedziło Muzeum około półtora tysiąca osób. (oz)

SLAWISTYKA

Zgon rosyjskiego slawisty. W Moskwie zmarł, licząc ledwie 44 lata, Fjodor Fjodorowicz Aristow, slawista, zajmujący się szczególnie Słowaczyzną i Rusią podkarpacką. Zostawił w rękopiśmie „Literaturę słowacką", która jest obliczona na 200 stronic druku.

MUZYKA

Rosenthal ma 70 lat. Znakomity pianista, Maurycy Rosenthal, kończy w tym roku lat 70. Urodził się w r. 1863 we Lwowie i pracował u znakomitego pedagoga Karola Mikulego, ucznia Chopina. Już w trzypastym roku życia, jako cudowne dziecko, zbierał sukcesy na estradach europejskich lecz potem wycofał się z przedwczesnej karjery, osiadł w Weimarze i pracował całe lata pod kierunkiem Liszta, którego jest jednym z ostatnich żyjących uczniów. Rosenthal zasłynął jako technik o zupełnie niebywałej sprawności. Jego parafrazy walców straussowskich są niedoścignione jako popis; słuchając ich ma się nieustannie wrażenie, że gra nie jeden pianista, ale dwóch na cztery ręce. Poza tem jest Rosenthal poważnym muzykiem, a zagranicą, szczególnie w Anglji i w Ameryce, jest zaliczany do wybitnych szopenistów.

LITERATURA

„Daphne Adean". W powieści M. Baringa pod tym tytułem Młoda kobieta wychodzi zamąż za mężczyznę którego kocha, a który kocha inną. Inna umiera. Mąż po jakimś czasie zakochiwa się w żonie ale ona już go nie pragnie, pokochała innego i zaczęła z nim żyć, gdy mąż zaginął na wojnie (był lotnikiem). Mają się pobrać, nagle mąż się odnajduje. Ukrywano go w jakimś klasztorze belgijskim nie wiedząc kim jest bo stracił pamięć (którą odzyskiwa za sprawą poczciwego deus ex machina). Przywitać go prośbą o rozwód i wyjść za kochanka, czy zostać przy nim? Fanny decyduje się zrobić ofiarę z miłości, porzucić kochanka, z którym żyła trzy lata i wrócić do męża. Może najmniej fortunne są rozmowy, w jakich przekonywa ją o tej konieczności duchowny katolicki. Ojciec Rendall, którego argumenty budzą czasem niemałą wątpliwość i nie świadczą, aby autor był z etyką katolicką głębiej obeznany. P. Baring pisze gładko, trochę znanym typie angielskich powieści pióra kobiecego, nieraz bywa rozwlekły. „Daphne Adean" (Warszawa. Spółka Wydawnicza Powszechna „Płomień") reprezentuje, przy takim np. Glasworthym, literaturę drugiego rzędu, zresztą wytwarzaną biegle i na przyzwoitym poziomie poprawności. (ln)

VARIA

Co czytają Węgrzy w Czechach? Współpracownik wybornie redagowanego Działu kultury w „Prager Presse" miał sposobność rozmawiać na ten temat ze znawcą stosunków wydawniczych węgierskich w rzeczypospolitej czeskosłowackiej. Okazuje się, że produkcja książek wogóle zmalała, a wydawcy obniżyli ceny, aby przynajmniej w ten nsposób zwiększyć popyt. Najbardziej „idą" książki sensacyjno-erotyczno-awanturnicze, po nich romans psychologiczny. Przekłady nie mają wielkiego popytu, gdyż inteligencja węgierska woli czytać obce oryginały, znajomość zaś języków jest bardzo rozpowszechniona.

DO FRANCUZÓW O POLSKIEJ LITERATURZE

Literatura polska we Francji znaną jest mało. Powód tego przykrego objawu tkwi w nieudolnej propagandzie tych, na których ciąży urzędowy jej obowiązek, w zaniedbywaniu starań o utworzenie katedry literatury polskiej w Sorbonie, w istnieniu głębokiego kultu dla literatury rosyjskiej, wobec której polska ustępuje nawet w wykładach slawistyki w Collège de France. Wiadomo przecież, że prof. Macon, następca Mickiewicza, Chodźki, Légere'a jest raczej „russisant" i dla polskiej kultury ma mniej zainteresowania.

Niemniej nie brak wśród francuskich jej propagatorów ludzi wielkiej wartości, jak Schoell lub Cazin. Oni to wprowadzają polskie wartości na paryski literacki rynek lepiej od biernych na tym odcinku Lechonia albo sławionego przez pewien odłam prasy polskiej Krakowskiego. Na ten temat słyszałem od wybitnych przedstawicieli polskiej kolonji nad Sekwaną dużo poważnych zastrzeżeń. Wyjątek wśród polskich propagandzistów stanowi świetny, a mało reklamowany, bo pozbawiony oparcia w semickiej prasie polskiej, Zygmunt Zaleski.

Doskonały i wytworny estetyk z najlepszej epoki modernizmu — kiedy to królował u nas Matuszewski, a nie operujący poza-estetycznemi kryterjami Brzozowski — wyborny liryk i wirtuoz poetycki, góruje nad pozostałymi polskim instynktem, mocnemi związkami z literacką przeszłością, rozległym dorobkiem propagandowym, zawartym szczególnie w „Mercure de France". Jeżeli dużo dla propagandy dokonali już tacy publicyści jak Woźnicki, Topass, Potocki, Woroniecki, to on już samem swem stanowiskiem wykładającego w Institut des langues slaves a także ostatnio w Sorbonie, pogłębił związek polsko-francuski. Niestety, gdy mówi się o domniemanym kandydacie na katedrze polonistyki w Sorbonie, nie wymienia się jego nazwiska. A szkoda, bo tradycja Mickiewicza i Chodźki obowiązuje nietylko w dawnej Bibliotèque Polonaise, gdzie odbywają się również cenne wykłady francuskich i polskich propagandzistów, ale w okolicach Collège de France. Mniemam, że polska propaganda prof. Pollaka w Rzymie, wykładających w Londynie i Brukseli Krzyżanowskiego i Kridla dokonała więcej niż innych dla wspólnej sprawy. Niemniej i francuski profesor-polonista byłby konieczny, bo skupiałby polonizującą młodzież francuską i szerzył kult polskich wartości skuteczniej od stowarzyszeń stołecznych i prowincjonalnych. Brak katedry polonistyki w Sorbonie uważam za fatalny.

Co się tyczy Zaleskiego, to jego książka p. n. „Attitudes et destinées. Faces et profils d'écriveurs polonais" (Paris 1932) stanowi ewenement niezmiernie pomyślny na terenie po macoszemu przez urzędowe czynniki traktowanej propagandy. Autor nie zamierza dać w niej systematycznego obrazu literatury polskiej, jak to uczynił podpisany w wykładach w Sorbonie, które ogłosiła przed laty wydawana przez Strowskiego „Revue des cours et conférences". Zaznajamia on czytelnika francuskiego tylko z tem co aktualne, acz nie odnosi się tylko do teraźniejszości. Za aktualny uważa on słusznie i romantyzm polski, który gra u nas rolę wiecznie żyjącego francuskiego wieku XVII. I słusznie sądzi także, że romantyzm złagodził u nas krańcowości modernizmu, skoro oparł się przybyszewszczyźnie i utorował, jak sądzę, drogę Wyspiańskiemu. Bez niego byłby on niewątpliwie innym. Wynika to choćby ze znakomitego studjum Barbasza, który pierwszy raz u nas omawia dojrzale i wyczerpująco stosunek Wyspiańskiego do romantyzmu.

Zaleski obserwuje też uważnie to, co dzieje się u nas współcześnie, unikając wszelkiej reklamy, która tak odpowiada duchowi najnowszych pisarzy, pojmujących swą misję literacką jako dobrze prosperujący interes. Nie brakło przecież takich objawów w Poznaniu, nie brak ich szczególnie w opanowanej takiemi dażnościami Warszawie. Gdyby Zaleski żył w Polsce, nazbierałby niewątpliwie więcej kwiatów i wśród krytyków, piszących szczególnie po dziennikach o wszystkiem i o wszystkich. Woli on jednak oczywiście przebywać na wyżynach i rozprawiać o rozdawcy absolutu Wrońskim, którego tak wyczerpująco i jaskrawo oświetlił u nas Ujejski, o moralnym wodzu polskim Mickiewiczu, o robotniku boskim Słowackim, o prometejskim liryku Kasprowiczu, o związkach Flauberta z Polakami, o badaczu sumienia polskiego Żeromskim, o optymiście Reymoncie, egzotyście Sieroszewskim, ironiście Weyssenhoffie. Pociąga go jako estetę żyjący w wieży z kości słoniowej Berent, ma ciepłe słowa dla Struga, uznanie dla inicjatywy Przybyszewskiego, zdolność odnawiania się u Kaden-Bandrowskiego. Śledzi wreszcie i drogi najnowszego romansu polskiego, który wiąże się najżywiej z polską rzeczywistością. Pomija oczywiście wiele, skoro więcej miejsca należało poświęcić Nałkowskiej lub Kossak-Szczuckiej. O poetach lirykach niema mowy. A więc obraz współczesności jest bardzo niepełny. Zupełnie zatem niewłaściwą jest uwaga Sinki, który zestawia pracę Zaleskiego z uzupełnieniem syntezy Feldmana przez Kołaczkowskiego. Ten ostatni miał odwagę mówić o wszystkich, choć nie wszystkich obdarzał sympatją, czem zjednał sobie niechęć warszawskiego sanhedrynu, jak i podpisany. Dzieło Zaleskiego posiada, mimo braków, znaczenie dla francuskich czytelników pierwszorzędne. Możemy go pogratulować zasłużonemu pracownikowi i życzyć mu, by na starsze lata mógł wrócić na bardziej wdzięczny grunt polski.

Dr. Tadeusz Grabowski.

Poznań.

Jak wziąć udział w sypaniu kopca Sienkiewicza. Piszą nam z Siedlec: Komitet Budowy Kopca-Pomnika H. Sienkiewicza w miejscu urodzenia wielkiego pisarza, w Okrzei, zwraca się do całego społeczeństwa z odezwą o poparcie jego zamierzeń. Sypanie kopca w Okrzei rozpoczęło się jesienią 1932 roku. W oddaniu pośmiertnego hołdu twórcy „Quo Vadis", Trylogji, „Krzyżaków" może wziąć udział każdy, zależnie od swych możliwości. Każdy może nadesłać do Okrzei grudkę ziemi ze swej okolicy, ażeby w Księdze Pamiątkowej znalazły się nazwy wszystkich polskich miast, osiedli, a nawet zagród. Ze wszystkich stron Polski winny organizować się wycieczki do Okrzei, aby wziąć udział w sypaniu kopca. W miastach należy organizować Koła Przyjaciół Kopca H. Sienkiewicza i urządzać imprezy dochodowe i akademje w r. 1933 z okazji 50-tej rocznicy ukazania się Trylogji. Każdy wreszcie może zostać członkiem komitetu, czy to jako członek wspierający, wpłacając 5 zł jednorazowo, czy jako członek czynny, deklarując składkę 5 zł rocznie. (lp)

Jutro:

RZYM POD CIOSAMI KILOFA

przez

dr. Lecha Niemojewskiego.

Pisma nadesłane

„Wici Wielkopolskie". Nr. 12 (15). Treść: „Na pierwszym etapie". — J. Birkenmajer: „Z powodu wydarzenia". — T. Pietrykowski: „Pisarz niemiecki C. Busse". — S. Czernik: „Do S. Helsztyńskiego". — J. Wojciechowski: „Odwiedziny stolicy kujawskiej". — A. Szyperski: „Ks. S. Kozierowski". — M. Patecki: „Wspominki życiowe" — S. Równicki: „Gazeta i dziennikarz". — J. Dostatni: „Bractwo św. Józefa w Śnieciskach". — Listy z regjonów. — Recenzje. — Adr. Red. Poznań. Os. Warszawskie. Słupecka 7

„Przegląd Powszechny". T. 196 Nr. 588. Treść: S. Pigoń: „Reforma czy przewrót w szkolnictwie wyższem?" — M. Lubieniecka: „Poznawalne i nieskończone" — S. Podoleński: „O życie nienarodzonych" — S. Szczutowski: „Nad głębiami „Wesela". — M. Smolarski: „Adam Mickiewicz jako krytyk pseudoklasyczny". — Przegląd piśmiennictwa. — Z. Ciechanowska: „Stulecie Goethego w Polsce" — J. Zienkiewiczówna: „W trosce o postawę lekarza". — Adr. Red. Kraków, ul. Kopernika 26.

„Zaranie Śląskie". Zesz. IV. Treść: G. Morcinek: „Inkluz". — Inż. W. Karger: „Najstarsza rycina szałasu beskidzkiego". — P. Musioł: „Emanuel Imiela, współczesny poeta regjonalny". — E. Imiela: „Śpiące wojsko". — J. Ligoń: „Bratnia życzliwość na cześć weteranów z roku 1830—31". — Ks. Oskar Zawisza: „Kaplica zamkowa w Cieszynie". — J. Ligoń: „Kilka słów do pisarzy polskich i do ludu" — Dr. W. Olszewicz: „Jeszcze o W. A. Maciejowskim". — E. Imiela: „Karlikowa wilja". — Dr. E. Farnik: „Kilka dat z dziesięciolecia Teatru Polskiego w Katowicach". — Materjały. — Recenzje i sprawozdania — Kronika. — Przegląd muzealny. — Adr. red. Cieszyn, ul. Stalmacha 14.

„Pieniądz nie cuchnie"

Niemiec daje, Rothemer krzyczy.

Po wyborach do sejmików powiatowych

Jak wygląda „zwycięstwo" B. B. w pow. nowotomyskim?

Dopiero teraz ustalone zostały szczegółowe wyniki wyborów do sejmiku powiatowego nowotomyskiego.

Aż w trzech okręgach wiejskich (nr. 1 — Nowy Tomyśl, nr. 2 — Zbąszyń i nr. 5 — Miedzichowo) komisje wyborcze, wśród okoliczności mocno niezwykłych — jak już o tem obszernie donosiliśmy — dokonały unieważnienia list opozycyjnych, przydzielając bez głosowania wszystkie mandaty listom „sanacyjnym". W ten sposób B. B. „zdobył" w okręgu Nowy Tomyśl 6 mandatów (poprzednio miał 3), w okręgu Zbąszyń 4 mandaty (poprzednio 1), w okręgu Miedzichowo 4 mandaty (poprzednio 3). Są to wszystko okręgi, w których wpływy obozu narodowego w ostatnich czasach wzrosły bardzo poważnie; gdyby w nich doszło do głosowania, „sanacja" poniosłaby niewątpliwie klęskę.

W innych okręgach wiejskich wyniki wyborów są następujące (w nawiasach liczby mandatów z wyborów poprzednich):

Okręg 3 — Lwówek: obóz narodowy 1 mandat (0), N. P. R. — 1 (2), „Piast" — 2 (2), „sanacja" — 3 (3).

Okręg nr. 4 — Wąsowo: obóz narodowy 1 mandat (0), N. P. R. — 2 (2), „Piast" — 1 (2), B. B. — 1 (1).

Okręg nr. 6 — Grodzisk: obóz narodowy — 2 mandaty, N. P. R. — 3 (3), „sanacja" — 1 (1).

Okręg nr. 7 — Buk: obóz narodowy — 2 mandaty (2), N. P. R. — 1 (1), ciszakowcy 1 (1).

Okręg nr. 8 — Opalenica: obóz narodowy — 1 mand., N. P. R. — 2 (1), ciszakowcy 1 (1).

Liczba głosów obozu narodowego wszędzie silnie wzrosła. Świetne zwycięstwo narodowcy odnieśli zwłaszcza — jak już o tem szczegółowo donosiliśmy — w okręgu bukowskim, gdzie lista nasza zdobyła absolutną większość głosów i tylko z powodu zblokowania się dwóch list „sanacyjnych" nie zdobyła trzeciego mandatu.

Po miastach „sanacja" dokonywała najrozmaitszych sztuczek byle tylko przeforsować w radach miejskich swych kandydatów. W Grodzisku wybrano 2 narodowców i 1 „sanatora". W Buku — 2 narodowców. W Zbąszyniu, którego rada miejska ma większość „sanacyjną", choć nastroje ludności od czasu ubiegłych wyborów zdecydowanie zmieniły się na korzyść obozu narodowego, wybrano 3 „sanatorów" i 1 narodowca. Podobnie w Nowym Tomyślu i Lwówku wybrano do sejmiku po 2 „sanatorów".

Oczywiście te wybory pośrednie nie odźwierciadlają w najmniejszym nawet stopniu oblicza politycznego ludności miast pow. nowotomyskiego.

Zaznaczyć należy, że w Opalenicy wybory 3 członków sejmiku odbędą się później, gdyż w mieście tem rada miejska uległa rozwiązaniu i odbędą się tam wkrótce wybory ponowne.

Ogółem na 54 członków sejmiku (do których dojdzie jeszcze 3 członków sejmiku z Opalenicy — przypuszczalnie narodowców) obóz narodowy posiada 13, B. B. — 29, N. P. R. — 9, „Piast" — 3.

Gdyby nie unieważnienie list narodowych w trzech okręgach, liczba mandatów obozu narodowego wynosiłaby prawdopodobnie 20, a wraz z mandatami opalenickiemi 22—23.

„Sanacja" nie ma zupełnie powodu do triumfu z powodu swych 29 mandatów, gdyż prawie połowa tych mandatów, a mianowicie 14 przypadło jej tylko naskutek skreślenia list narodowych we wspomnianych trzech okręgach, a dalsze 8 mandatów pochodzi z wyborów pośrednich, dokonanych przez rady miejskie.

W 70 rocznicę Powstania Styczniowego

W bieżącym miesiącu przypada 70-lecie wybuchu Powstania Styczniowego, które pochłonęło tak wiele ofiar bohaterskich z szeregów katolickiego duchowieństwa polskiego, że przypominamy narazie tylko postacie wybitniejsze:

22. III. 1863 r. zginął od kuli rosyjskiej o. Benwenuty Mańka, bernardyn z Koła, podczas pełnienia obowiązków kapelana w oddziale Cieszkowskiego.

9. V. 1863 r. poległ w powstaniu w bitwie pod Spalwiszkami ks. Dominik Perza.

22. V. 1863 r. koło Sławuty padł w czasie bitwy powstańców z moskalami ks. Stanisław Józef Tarnowski.

23. V. 1863 r. Rosjanie powiesili za udział w Powstaniu ks. Stanisława Brzózkę, wikarjusza z Łukowa.

3. VI. 1863 r. za należenie do Powstania Rosjanie rozstrzelali w Wilnie ks. Stanisława Iszorę i ks. Ziemiańskiego.

12. VI. 1863 r. moskale powiesili w Warszawie kapucyna o. Agrypina Konarskiego za to, że był kapelanem powstańców.

22. VI. 1863 r. moskale rozstrzelali w Lidze ks. Adama Falkowskiego za odczytanie z ambony manifestu Rządu Narodowego.

26. VI. 1863 r. z rozkazu Murawjewa moskale żywcem zakopali ks. Stanisława Siemaszkę za pomoc i wyspowiadanie powstańca.

9. VII. 1863 r. w Koninie został żywcem zakopany przez moskali kapucyn o. Maksymiljan Tarejwo za wygłoszenie kazania patrjotycznego w Lędzie.

1. IX. 1863 r. w czasie Powstania zginął pod Piłsudami w Kowieńskiem paulin o. Paweł Bogdanowicz.

30. IX. 1863 r. zginął pod Lelowem w walkach powstańczych z moskalami paulin o. Zygmunt Trawiński.

4. XI. 1863 r. za udział w Powstaniu moskale powiesili w Piotrkowie ks. Dmosińskiego.

18. XI. 1863 r. pod Brzezinami, idąc na czele oddziału powstańców poległ ks. Józef Leszczyński.

12. XII. 1863 r. w Solcu za sprzyjanie powstaniu moskale powiesili reformata o. Bonawenturę Czerniawskiego.

28. XII. 1863 r. w Kownie, za zorganizowanie powstania na Żmudzi, został powieszony przez moskali ks. Antoni Mackiewicz.

Wykaz ten tak jest wymowny, że wszelkie komentarze na temat patrjotyzmu, zawsze ożywiającego polskie duchowieństwo katolickie, są całkiem zbędne. (KAP).

W dniu 12 stycznia odbędzie się w sali św. Marcina **Wieczór Muzyczny.** Dochód przeznaczono na opał dla bezrobotnych parafji św. Marcina. Udział wezmą: młoda utalentowana pianistka Barbara Łasińska abs. P. K. M. w Poznaniu, która wykona dzieła, Francka, Chopina, Debussy'ego oraz Jadwiga Musielewska, również abs. P. K. M. w Poznaniu, laureatka konkursu w Warszawie, świetnie zapowiadająca się śpiewaczka, której występy w operze cieszą się wielkiem powodzeniem. Wykona utwory Mozarta, Karłowicza, Chopina i innych.

Bilety w cenie od 50 gr — 3,— zł do nabycia w firmie „Irys" św. Marcina 8. W dzień koncertu przy wejściu. zg 17394

Liczba lekarzy w poszczególnych państwach

Jak wynika z ostatniej statystyki, opracowanej przez Międzynarodowy Związek Lekarzy, liczba ludności, przypadającej na jednego lekarza, przedstawia się w poszczególnych państwach następująco: Austrja 837, Hiszpanja 1 000, Anglja 1 069, Węgry 1 100, Szwajcarja 1 140, Grecja 1 116, Niemcy 1 237, Danja 1 346, Estonja 1 411, Francja 1 546, Polska 3 100, Jugosławja 3 450.

SPORT

Kolarstwo

Walne zebranie „Oddz. Kolowników Sokoła Poznańskiego" po przyjęciu do zatwierdzającej wiadomości sprawozdań ustępującego zarządu wybrało nowe władze w składzie następującym: prezes — p. Kazimierz Ceglewski, sekretarz — p. Bernard Grycza, przodownik — p. Koziorowski. Korespondencję należy kierować pod adresem sekr. ul. Dąbrowskiego nr. 83/85 m. 2.

Narciarstwo

Reprezentacja Norwegji na zawody F. I. S. w Insbrucku jest bardzo silna. Poszczególne konkurencje obsadzono w następujący sposób: slalom — Sigmund Ruud; bieg 18 klm. — O. Hagen i K. Hovde; kombinacja — H. Vinjarengen, O. Stenen i S. Kolterud; skoki — Birger Ruud, H. Beck i Sigmund Ruud; bieg 50 klm. — K. Hovde i Ole Stenen.

W biegu na 17 klm. w Lillhemmaer w Szwecji cztery czołowe miejsca zajęły dwie pary braci. Pierwszy był Arnold Rudstatuen w czasie 1:02 19, drugi Rajnar Oedegard 1:04 32, trzeci Emil Rudstatuen, a czwarty Lei Oedegard.

Pięściarstwo

Chmielewski i Wecka wyjeżdżają do Sztokholmu wraz z panem Ermanowiczem, który towarzyszy im z ramienia PZB. Zawodnicy wezmą udział w turnieju międzynarodowym organizowanym przez szwedzki związek w stolicy ze współudziałem pięściarzy duńskich i norweskich w dniach 13 i 15. W razie potrzeby przewidziany jest również termin 14 bm.

Niemcy walczą z Włochami w dniu 11 maja w Ferrarze. Ponadto przewidziane jest 29 bm. lub 5. 2. spotkanie z Duńczykami, oraz zakontraktowany mecz z Finlandją, przyczem termin jego ustali się później. O Polsce ani słychu jakoś.

Tennis

W turnieju międzynarodowym w hali w St. Moritz Francuzi Brugnon i Gentien ulegli zespołowi Cramm i Meier 6:2, 5:7, 8:6. W mieszanej Meier i Adamoff pokonali parę Galley i Gentien 7:5, 8:6 oraz Payot i Borotra — Goldschmidt i Buiwell 6:4, 6:4. W grze pojedyńczej pań Adamoff wygrała z Friedlebem 6:2, 6:3 a Payot z Galley 6:4, 7:5. W poj. panów Velchow Rasmussen (D) pokonał Cramma 6:4, 6:2, a Jones (Am) — Brugnona 6:3, 4:6, 6:1.

RADJO

Czwartek, dnia 12 stycznia 1933 r.

Poznań (335 m) godz. **11.40** (Warszawa); godz. **12.10** (W); godz. **13.20** koncert z płyt; godz. **14.00** giełda; godz **16.40** (W); godzina **17.55** płyty gramof.; godz. **18.05** „Wiedza o Polsce zagranicą" — wygł. prof. U. P. dr. R. Pollak; godz **18.20** francuski; godz. **18 35** feljeton roln. pt. „Widoki eksportu trzody chlewnej w r. 1933" — wygł. dr. J. Szuman; godz. **19.10** rolnicza skrzynka radjowa; godzina **19.28** sygnał czasu; godz. **19.30** (W); godz. **20.00** arje i pieśni romantyków — odśp. p. G. Linckówna (mzsopran); godz. **20.20** audycja na 2 fortepianach; wyk.: pror. Fr. Łukasiewicz, Al. de Wit; godzina **20,55** koncert pieśni polskiej w wyk. chóru mieszanego im. Chopina pod dyr. J. Herrmanna; godz. **21.30** (W); godz. **22.15** „Z nad krawędzi"; godz **22.30** sygnał czasu — kom.

Warszawa (1412 m) godz **12.10** płyty gramof.; godz. **15.25** płyty gramof.; godz. **15.35** „Dieta w chorobach przewodów pokarmowych" — M. Morżkowska; godzina **15.50** płyty gramof.; godz **16.25** lekcja języka francuskiego; godz **17.00** koncert kameralny z płyt gramof.; godz **17.40** odczyt aktualny; godz. **18.00** muzyka lekka z restauracji „Cristal"; godz. **19.20** „Komunikat Rolniczy Przysposobienia Rolniczego"; godzina **19.30** kwadrans literacki — „Puk i zęby" — L. Everta; godz **19.45** prasowy dziennik radjowy; godz **20.00** muzyka lekka pod dyr. St. Nawrota i K. Horbowska (sopran); w przerwie wiadomości sportowe godz. **21.30** słuchowisko pt. „Monsieur Helen" p/g Glyve i Franka; godz. **22.15** orkiestra cygańska z Domu Fukiera.

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1635 m) 20.05 koncert symf., 21 10 z wiedeńskich operetek. tr. z Wiednia, 23.00 muzyka taneczna; **Budapeszt** (550 m) 19 30 tr. z opery; **Praga** (489 m) 20.20 słuchowisko, 22.15 koncert nocny; **Wiedeń** (516 m) 20.00 słuchowisko, 21 10 z wiedeńskich operetek, 22 45 muzyka taneczna; **Beromuenster** (459 m) 20.00 „Świat na księżycu" op. Haydna; **Medjolan** (501 m) 20.30 tr. z opery; **Rzym** (441 m) 20 45 koncert.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Koło Przyjaciół Harcerstwa 5. Drużyn Harcerskich im. ks. J. Poniatowskiego.** Roczne walne zebranie odbędzie się w środę, 11 bm. o godz. 20 w auli szkoły św. Marcina. Obecność członków konieczna. Sympatycy mile widziani.

— **K. S. „Sparta".** Roczne walne zebranie odbędzie się w sobotę, 14 bm. o godz. 20 w lokalu p. Tomikowskiego przy ulicy Szamarzewskiego 18.

— **Koło Absolwentek VI szkoły wydziałowej.** Zebranie kółka towarzyskiego odbędzie się w środę, 11 bm. o godz. 19.30.

— **Stow. Porządku Publicznego dzielnica III (Śródmieście).** Roczne walne zebranie odbędzie się dnia 12 bm. o godz. 20 w lokalu p. Czekały, ul. Podgórna 5.

— **Koło Absolwentów IV szkoły wydz., Łazarz.** Zebranie plenarne odbędzie się w czwartek, 12 bm. o godz. 19.30 w szkole. Można na zebraniu odebrać zaproszenia na wieczorek.

— **Tow. byłych Wychodźców pod „Białym Orłem".** Roczne walne zebranie odbędzie się w czwartek, 12 bm. o godz. 19 w lokalu zebrań dh. Figla, Wierzbięcice 27.

— **„Tow. Przem. „Dźwignia" — Poznań-Łazarz.** Roczne walne zebranie odbędzie się 12 bm. o godz 20 w lokalu zebrań przy ul. Marsz. Focha 62.

— **Żeńskie Tow. „Przemysł".** Walne zebranie odbędzie się w czwartek, 12 bm. o godz. 19.30 na czerwonej sali Domu Królowej Jadwigi.

— **Sekcja Czeladzi Piekarskiej Zjedn. Prac. Rzem.** Walne zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 15 bm. o godz. 14 w lokalu „Pawilon" p. Świtalskiego, ulica Podgórna.

— **Kat. Tow. Robotników „Oświata" przy parafji św. Marcina.** Roczne walne zebranie odbędzie się w niedzielę, dnia 15 bm. o godz. 17,30 na sali parafjalnej św. Marcina.

— **Stow. Młodzieży Polskiej pod wezw. św. Stanisława Kostki — Poznań (św. Łazarz).** Roczne walne zebranie odbędzie się dnia 15 bm. o godz. 17 w ognisku.

— **Koło Absolwentek V szkoły wydziałowej.** Zebranie plenarne odbędzie się d. 17 bm. o godz. 19.

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony:

Dnia 9 bm. zgłoszono: Otton Schwandt pom. gastr., 56 l. Piotr Budzyński, ceglarz, 69 l. Zbigniew Bielerzewski, 12 i pół godziny. Józef Anioła, robotnik, 64 l. Edward Jędrkowiak, ślusarz kol., 40 l. Michalina Jagioła, z domu Piętka, wdowa, 84 l. Kazimierz Frąckowiak, kołodziej, 52 l. Tadeusz Knapski, 6 l. 4 m. Henryk Kleinberg, zegarmistrz, 39 l. Salomea Wasielewska, krawcowa, 32 l.

POPIERAJCIE TANIE KUCHNIE BO ONE KARMIĄ WSZYSTKICH GŁODNYCH!

Niema żadnego kryzysu teatralnego

Artykuł pod powyższym optymistycznym nagłówkiem znajdujemy w dzienniku wiedeńskim („Neues Wiener Journal"). Napisał go pewien teatrolog, ukrywszy się pod pseudonimem „Optymisty". Wywody jego są bardzo ciekawe, dlatego warto się z niemi zaznajomić.

Ilekroć który dyrektor teatru — pisze wspomniany Optymista — wykaże swoją nieumiejętność w utworzeniu zdrowego repertuaru, albo gdy która sztuka padnie — wtedy mówi się natychmiast o kryzysie teatralnym. Jeśli jednak podobne wypadki przypadkiem się zbiegną — co również się zdarza, i to nierzadko — wtedy zwykło się upatrywać w tem wogóle zły znak dla teatrów. Nie będzie jednak żadną miarą przesadnym optymizmem, jeśli tym wszelkim pesymizmom przeciwstawi się jasno i wyraźnie: Niema żadnego kryzysu teatralnego. Głód widowisk nie był w szerokich warstwach nigdy większy jak właśnie teraz; idzie tylko o to, by przyciągnąć publiczność produkcjami pełnowartościowemi.

„Jeden z dyrektorów oświadczył niedawno, że minęły czasy wielkich powodzeń teatralnych, że poprostu wykluczone jest, aby którakolwiek operetka mogła iść pod rząd kilkaset razy, jak to dawniej bywało. I nagle jakby w odpowiedzi na to twierdzenie zjawia się operetka „Pod białym koniem", która wypełniła już 600 wieczorów! Na to odpowiadają znów mędrcy teatralni: „No, to rzecz tylko wyjątkowa". — Zapominają, że tak wielkie powodzenia należały po wszystkie czasy do zdarzeń wyjątkowych, jak np. serja tysiąca przedstawień „Domku trzech dziewcząt", 1 500 przedstawień „Hrabiny Maricy", 600 przedstawień „Wesołej wdówki" i „Czaru walca".

Operetki Kalmana „Jeździec pieniekielny", oraz Abrahama „Wiktorja i jej huzar" i „Kwiat hawajski" weszły dopiero teraz w okres dużego powodzenia. Ale i z dramatem rzecz się ma podobnie. W Burgteatrze cieszy się ogromnem powodzeniem kasowem Sassmanna „1848", Hauptmanna „Przed zachodem słońca" dało spory dochód kasie „Deutsches Volkstheater", a w teatrze kameralnym sztuka „Ocet i oliwa" dała sporą serję przedstawień.

„Nie inaczej dzieje się w Berlinie — pisze dalej wspomniany Optymista Mimo znacznie pogorszonych warunków. W Metropolu naprzykład komedja „Kobieta, która wie, czego chce" przekroczyła już cyfrę 150 kompletów. Wielki Schauspielhaus wystawia obecnie Abrahama „Bal w Savoyu", mając przeciętnie 15 tysięcy marek dziennej kasy; chyba to nie znak kryzysu teatralnego. W Künstlertheater gra Leopoldyna Konstantyna, występując od szeregu miesięcy w węgierskiej sztuce detektywistycznej „Drzwi nr. 17" — przy wyprzedanej kasie. — Berliński dramat obyczajowy „Ganovenehre" przekroczył już 250 przedstawienie. Wszystkie przedstawienia w Operze berlińskiej, o ile mają dobrą obsadę, cieszą się pełną kasą.

Teatr nie był nigdy łatwym interesem. Po wszystkie czasy i podczas wszelkich konjunktur, choćby brylantowych, trafiały się sztuki, które padały, i byli dyrektorzy, którzy robili plajtę. W najkorzystniejszych czasach przedwojennych zbankrutował taki np. genjalny dyrektor Jauner, a bankructwa teatrów były równie częste jak dzisiaj... Niema żadnego kryzysu teatralnego, są tylko dobre lub złe sztuki, niezdolni lub zdolni dyrektorzy".

W. K.

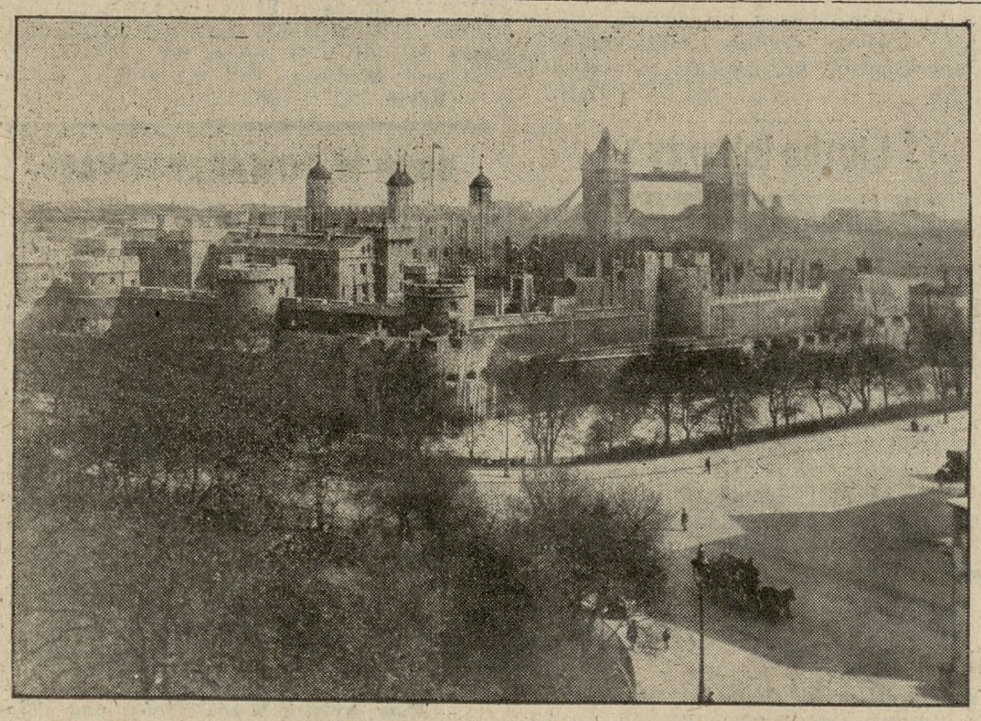

Najcharakterystyczniejszą budowlą zabytkową Londynu jest słynny zamek Wilhelma Zdobywcy „The Tower"; w oddali widzimy kontury pięknego mostu „Tower Bridge".

Emancypacja Polek przed 300 laty

„Artykuły dziewic" Wielkopolski i Litwy.

Nasze reprezentantki praw kobiecych mylą się, sądząc, że to dopiero wiek XIX emancypacją kobiet się zajmował. Już przed 250 laty znano w Polsce ruch kobiecy W bibljotece uniwersytetu krakowskiego znajduje się oryginalny dokument z wieku XVII p. t. „Artykuły dziewic", w których panie i panny Wielkopolski i Litwy „wysokiemu sejmowi", przez króla Władysława IV zwołanemu, swoje życzenia przedkładają. Pismo powyższe zawiera 25 żądań, z których każde jest w wysokim stopniu interesujące. I tak artykuł 1 brzmi:

Zważywszy, że ogólnym stało się zwyczajem, iż panowie kawalerowie na swoje konkury za wiele potrzebują czasu, a nam z ostatecznym ślubem za długo dają czekać, przedstawicielki nasze powinny się starać o to, aby termin konkurów skrócić i dzień ślubu najpóźniej na miesiąc czerwiec każdego roku oznaczyć.

Artykuł 2: Dla kawalerów, którzy w zapusty o pannę się starają, a do czerwca jeszcze się z nią nie żenią, ustanawia się karę pieniężną w wysokości 1 000 złotych polskich płatnych do kasy osierociałych dziewcząt polskich.

Artykuły 3 i 4 żądają bardzo rozsądnie zakazu i karania ślubów dla pieniędzy i domagają się prawa wolnego wyboru męża Żadnemu ojcu nie wolno zmuszać córki do małżeństwa bez miłości.

Artykuł 6: Ze względu na to, że wielu panów kawalerów życie familijne zaniedbuje i nie żeniąc się, starymi zostają kawalerami, jest koniecznością wyznaczyć w każdym obwodzie przynajmniej cztery razy do roku pewne terminy w oznaczonem miejscu do wspólnego zebrania panien i kawalerów, aby się podług skłonności serc wzajemnie poznać mogli. Który z kawalerów bez powodu się nie stawi, jako człowiek niehonorowy będzie uważany.

Artykuł 10: Ponieważ wdowy pomimo utraty jednego lub kilku mężów starają się zwabiać do siebie pieszczochów materjalnych, życzymy sobie, ażeby wdowom, po skończonym 40 roku życia, pod utratą honoru zakazano zawierać małżeństwa i wprawdzie z tego powodu, że takie wdowy z różańcem w ręku i przy kołowrotku dni swych końca oczekiwać powinny

Artykuł 13 ujmuje się za „brzydkiemi", żądając zwolnienia od cła wszelkich przyborów kosmetycznych, gdyż nie każda pańśna może się poszczycić olśniewającą pięknością i dlatego mniej pod tym względem od natury uposażonym nie wzbrania się podniesienia wdzięków.

Artykuł 14 prosi o prawo, ażeby każdy młodzieniec najpóźniej w 30 roku do ożenienia się był zmuszony.

Koroną jednak wszystkich artykułów są artykuły 18 i 19 W artykule 18 wzywa się „wysoki sejm", aby starał się o to, iżby tylko ludzie z równemi charakterami się łączyli, a więc zły mężczyzna tylko z złą panną i t. d. Artykuł 19 prosi jak najuniżeniej, ażeby do służby wojskowej odtąd tylko takich używano mężczyzn, którzy najmniejszej nie posiadają energji i są od natury upośledzeni, a więc na mężów niezdatni.

Bezrobocie wśród zwierząt

Skutki kryzysu odczuła dotkliwie na swoich żołądkach menażerja cyrku Conradi, bawiącego w Berlinie. Cyrk ten nie miał powodzenia i został zamknięty. Zgóra 100 zwierząt, stanowiących skład trupy czworonożnych artystów zostało „pozbawionych pracy i... utrzymania. Groziła im śmierć głodowa. Związek ochrony zwierząt rozpoczął przez radjo propagandę zbiórki na rzecz dożywiania bezrobotnych zwierząt Zbiórka powiodła się o tyle, że na przeciąg jakiegoś miesiąca bezrobotne lwy, tygrysy, wielbłądy etc. mają zapewnione utrzymanie.

Niebywała uprzejmość gen. chińskiego

Że Chińczycy są narodem nawskroś ugrzecznionym, wiadomo wszystkim. niewątpliwie jednak rekord uprzejmości i grzeczności zdobył — jak z Nowego Jorku donosi „Times" — pewien generał chiński, pragnąc przyjść z pomocą nauce

Kierownik uczelni anatomicznej przy uniwersytecie w Szanghaju napisał list do owego generała, w którym zwracał się do niego z prośbą o zwłoki skazanych na śmierć bandytów, celem przeprowadzania doświadczeń naukowych.

„Z największą przyjemnością" — odpisał generał, i w istocie od tej chwili zwłoki skazańców przechodziły regularnie do sal anatomicznych Uniwersytetu gdzie poddawano je sekcji w celach naukowych

Zwłoki niektórych straceńców były jednak tak zmasakrowane, że rektor był zmuszony napisać drugi list do generała prosząc go, by wydał rozporządzenie żeby kat postępował „nieco delikatniej" w swym ponurym zawodzie, tak by zwłoki odpowiadały w zupełności celom naukowym, do jakich były przeznaczone Na to generał odpowiedział następująco:

„Jestem niezmiernie uszczęśliwiony że mogę oddać dalszą przysługę nauce, a celem uniknięcia dalszych „usterek" od tej chwili będę uniwersytetowi nadsyłał bandytów bezpośrednio tak że będzie mógł ich tracić jak mu będzie najdogodniej"

O wydarzeniu tem opowiadał lekarz-misjonarz dr. Gordon Agnar, ręcząc za autentyczność treści listu generała. F. F.

Nieprzebrane bogactwa morza

Twierdzenie o nieprzebranych bogactwach morza ma uzasadnienie jedynie w stosunku do części nadbrzeżnych Na pełnem morzu bogactwa tego nie widać W ogólności stwierdzić należy że ilość żywności, czerpanej z morza, jest w stosunku do ilości wyprodukowanej na lądzie niewielka. Dotąd szacowano światowy połów ryb na 4 do 5 milj tonn rocznie Ilość ta okazała się jednakże za małą, ponieważ tylko częściowo uwzględniano wyniki rybołówstwa na wodach azjatyckich, w szczególności zaś japońskich Obecnie zatem ocenia się ogólną ilość łowu ryb jadalnych na 10,5 milj. tonn, wartości około 8 miljardów zł.

Przodujące miejsce w rybołówstwie zajmuje Japonja, za nią idzie Ameryka i Anglja Kryzys światowy spowodował zwiększony popyt na ryby morskie jako tani środek żywnościowy To też konsumpcja ryb morskich w wszystkich krajach dotkniętych kryzysem, znacznie się zwiększyła. W. i P.

Rok 1932 w automobiliźmie U. S. A.

Ruch automobilowy w Stanach Zjednoczonych pociągnął za sobą śmierć 29.000 osób, co według statystyk amerykańskich oznacza spadek liczby nieszczęśliwych wypadków w tej dziedzinie komunikacji, albowiem w r. 1931 liczba ofiar automobilizmu wynosiła 33 000 osób.

Nowy rodzaj szkła.

W Ameryce wydany został patent na nowy rodzaj szkła, które odznacza się tą właściwością, iż użyte jako szyba np. przezroczyste jest tylko z jednej strony, z drugiej zaś nie. Wynalazca obiecuje sobie wielkie zyski z rozpowszechnienia nowego szkła, które może się przydać w wielu wypadkach.

W biurze pośrednictwa

Kandydat do małżeństwa:

— Proszę, czy mógłbym obejrzeć fotografję damy z posagiem w wysokości 120.000 franków?

Dyrektor:

— Żałuję bardzo, ale nie pokazujemy fotografij dam z posagiem powyżej 100 000 franków. (Le Rire)

Z RÓŻNYCH STRON POLSKI

Projekt wybudowania krematorjum w Warszawie

Mimo sprzeciwów ze strony sfer duchownych wszystkich wyznań i nikłej naogół u nas liczby zwolenników palenia ciał zmarłych, znalazło się jednak grono osób, które podjęło inicjatywę urządzenia krematorjum w stolicy. Jak donoszą, w tych dniach odbyło się w prywatnem mieszkaniu jednego z inicjatorów tego projektu zebranie z udziałem około 20 osób, na którem omawiano szczegóły planu wybudowania krematorjum. Jeden z obecnych miał ofiarować 22 tysiące złotych na ten cel, a inny znowu plac pod przyszłe krematorjum w Wawrze. Zebrani postanowili zwerbować dalszych zwolenników i we właściwym czasie zwrócić się do władz o wydanie pozwolenia.

Gdy coraz liczniej przestają dymić kominy fabryczne, ma zacząć swędzić — krematorjum masońskie.

Szkoła złodziejska w stolicy

Wśród oryginalnych okoliczności wykryła policja warszawska złodziejską szkołę w Warszawie przy ul Czerniakowskiej. Do sklepu spożywczego znajdującego się przy tej ulicy, wpadło pięciu młodych osobników i wśród krzyków „konfiskujemy towar" porwało cztery worki kaszy. Jeden worek był prawdopodobnie dziurawy i kasza znaczyła ślady złodziei. Zawezwana policja, idąc śladem kaszy, nakryła szajkę złodziejską, w której dwaj fachowcy niejaki Wawrzyniec Kala i Feliks Znatowski, udzielali „lekcyj" kandydatom na złodziei. Kandydaci ci mieli złożyć egzamin właśnie w sklepie spożywczym przy ul Czerniakowskiej Policja zamknęła ich i szkołę złodziejską.

Zdjęcie sutann duchownym sekty Hodura.

W dniu 19 grudnia 1932 r w Starostwie lipnowskiem drogą administracyjną sędzia Durkowski zasądził Zygmunta Szypolta, duchownego sekty Hodura w Lipnie na tydzień aresztu lub 50 zł., za nielegalne i bezprawne noszenie sutanny.

Wyrokiem tego sądu zabroniono sekciarzom bezwzględnie nosić suknie księży katolickich. (KAP)

Redukcje robotników w przemyśle.

Fabryka „Herzfeld i Victorius" odlewnia metali w Grudziądzu zredukowała 430 robotników. Odlewnia „Mniszek" w Grudziądzu zwolniła 345 robotników

Fabryka wyrobów gumowych „Ardal" w Lidze zwolniła 300 robotników W tartakach firmy „Bracia Goredel" w Skole zwolniono 400 robotników

O podniesienie hodowli krajowych winogron

Dotąd nie hodowano w Polsce większych ilości winogron W roku zeszłym cała produkcja winogron w sadach ciepłego Podola w okolicach Zaleszczyk wyniosła zaledwie 6 wagonów. Obecnie związek importerów i eksporterów owoców porozumiał się z posiadaczami powyższych sadów w celu przygotowania na sezon 1933 r produkcji około 100 wagonów winogron. W związku z tem prowadzone są specjalne prace przygotowawcze w sadach, polegające na odpowiedniem szczepieniu i sadzeniu pędów winogronowych.

Błędem naszych producentów było zdejmowanie dotychczas winogron zbyt wcześnie przed ich dostatecznem dojrzewaniem, przez co były one zbyt kwaśne. Obecnie mają być zastosowane rygory w celu wypuszczania na rynek dojrzałych winogron Pożądliwość producentów w celu szybkiej realizacji zbiorów musi być ukrócona na rzecz polepszenia gatunku. Przy umiejętnem rozszerzeniu produkcji można liczyć, że w ciągu 10 lat pod uprawę winogron w Polsce będzie można zająć około 1 000 morgów, co pokryje całkowite potrzeby konsumcji wewnętrznej.

TEATRY

Z Teatru Wielkiego

„Mignon" z M. Janowską, Z. Fedyczkowską i K. Czarneckim

Oddawna niegraną w Poznaniu piękną operę A. Thomasa wystawia dziś Teatr Wielki w niezwykle doborowej obsadzie. Rolę tytułową odtworzy znakomita śpiewaczka M. Janowska, popisową partję Filiny śpiewać będzie primadonna Opery warsz. p. Z. Fedyczkowska a partnerem znakomitych artystek będzie ulubieniec Poznania tenor K. Czarnecki. Udział w jedynem przedstawieniu „Mignon" biorą ponadto p. J. Music' wska, K. Petecki, W. Szpingier i K. Urbanowicz. Pełna orkiestra symfon. pod batutą dyr. Z. Wojciechowskiego.

Z Komedji Muzycznej

„Jim i Jill". Państwo Lancaster mają nielada kłopot ze swym przybranym synem Jimem, poczciwym, chociaż trochę niezaradnym młodzieńcem. W jaki sposób z kłopotu tego wybawia ich przemiła miljonerka amerykańska panna Jill i co wynikło z jej zainteresowania się biednym młodzieńcem, to temat stanowiący podłoże akcji słynnej w całej Europie nowości angielskiej „Jim i Jill", która w dniu dzisiejszym zaprezentuje się publiczności w nowej, oryginalnej wystawie, efektownych dekoracjach i świetnej obsadzie z ulubieńcami Poznania pp. Jadwiga Fontana w roli głównej, oraz pp. Nochowicz, Folański, Iwański, Raczkowski, Kaden, Pluciński i inni.

„Taniec szczęścia". Miły, zabawny fryzjerczyk, przystojny hrabia, wesoły podlotek z prowincji, hultaj papa, komiczna mama i bileter z Varieté z głupia frant — oto najważniejsze postacie kapitalnej operetki Stoza „Taniec szczęścia" która po szeregu sukcesów na przedstawieniach wieczornych odegrana zostanie w niedzielę dnia 15 bm. o godz. 3.30 pop. po cenach zniżonych.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu

KURS RYTMIKI I PLASTYKI WALENTYNY WIECHOWICZOWEJ.

Od 15 stycznia rozpoczynają się nowe kursa: Rytmiki i Plastyki d. Pań Rytmiki i gier rytmicznych dla dzieci (w śródmieściu i na Łazarzu), Rytmiki dla Panów, Amatorski kurs gimnastyki higjenicznej (obchudzanie) dla Pań.

Wpisy i informacje w sali p Mąkowskiego, Plac Wolności 14-a, codziennie o godz. 4—5. Zg. 17 408

Wielebnemu Duchowieństwu oraz wszystkim, którzy okazali nam współczucie w naszym smutku z powodu śmierci, ś. p.

Franciszka Krzyżagórskiego

składamy

najserdeczniejsze podziękowanie.

dg 2 197 **Rodzina.**

W pierwszą rocznicę śmierci ukochanego męża, ś. p.

inż. Antoniego Krzyżankiewicza

odprawi się za spokój duszy Jego

msza św.

w kościele św. Marcina, w piątek dnia 13 bm., o godzinie 9-tej, o czem Krewnych i Przyjaciół zawiadamia

żona.

zz 17 420

Wielki Wybór

prawdziwych Szampańskich Win mus.

po cenie likwidacyjnej

polecają

Nyka & Posłuszny

Poznań, Wrocławska 33/34 — telef. 11-94

Przysięgli Dostawcy Win Mszalnych.

Pz 7 288

Szkło ogrodowe, okienne, dachowe, kit i t. p.

poleca

Polskie Biuro Sprzedaży Szkła S. A.

Poznań, Małe Garbary 7 a. Tel. 28-63

Pz 7 818-1.14

Od czwartku, dnia 12-go do soboty, dnia 28-go stycznia

Wielka Wyprzedaż Poinwenturowa

Kilka przykładów taniości! Ceny tak niskie, jakich dotąd nie było i nie będzie! **Patrz okna wystawowe!**

Materjały czysto jedw. wybrakowane kolory i desenie **3.50** | **Materjały czysto wełn.** modne kolory **3.50** | **Sztuczne jedwabie** na bieliznę i podsuknie **2.10** | **Materjały do prania** piękne wzory **0.95**

10% do zł 30,— za metr rabatu

Na wszelkie towary nie objęte redukcja cen udzielam

DOM JEDWABIU

M. Gmurowski

POZNAŃ-PL. WOLNOŚCI 10.

powyżej zł 30 za metr rabatu **20%**

Resztki za bezcen!

Wzorów w czasie wyprzedaży nie wysyłam

dg 2 194

Resztki za bezcen!

Reklamacji na towary wyprzedażowe nie uwzględniam!

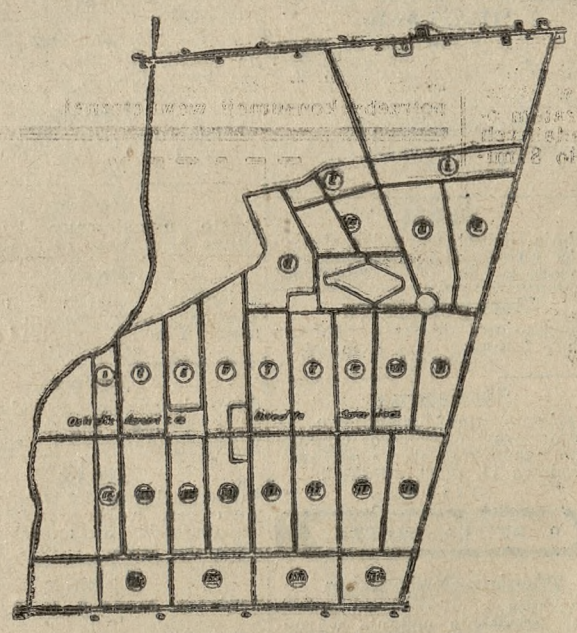

KONKURS

na nazwę 21 ulic w „MIESCIE-OGRODZIE".

Za najlepsze rozwiązanie — nagroda:

PARCELA przy RYNKU

Warunki:

a) każdy może wziąć udział w pracy konkursowej,
b) nazwy ulic muszą nosić brzmienie czysto polskie, ładnie brzmiące, łatwe do zapamiętania i oryginalne.
c) prace nadsyłane, winny znajdować się w zapieczętowanej kopercie z napisem: **„KONKURS" MIASTA — OGRODU",** oraz zawierać godło. Na drugiej kopercie identyczne godło autora — wewnątrz dokładny adres.

Termin ostateczny nadsyłania prac: **20 stycznia 1933 r.,** poczem zaproszone jury z notarjuszem na czele rozstrzygnie wynik konkursu.

Zapoznaje zainteresowanych z planami oraz bliższych informacyj udzielą: dg 2 191/2

Biuro majętn. Ławica, ul. Gwarna 14, lub

Dyrekcja Rozbudowy „Miasta-Ogrodu" w Ławicy

Poznań, Al. Marcinkowskiego 3 — b. m. 15. Telefon 31-21.

Tamże sprzedaż parcel od 0.50 do 1.20 zł za metr² na rozpłatę do 5-ciu lat.

Stenotypistka

znająca stenografję polską, potrzebna do biura adwokackiego zaraz lub od 1. II 1933. Zgłoszenia wraz z odpisami świadectw i podaniem wymaganej pensji pod zg 17 432 do Kurjera Poznańskiego.

Przeprowadziłem się

z ul. Dąbrowskiego na **Aleje Marcinkowskiego 28, m. 9.**

KAROL SURÓWKA

rzecznik podatkowy

zaprzysiężony znawca księgowości, na okręg Sądu Apelacyjnego w Poznaniu. zg 17 154

Ekspertyzy — regulacje ksiąg — podatków, bilanse.

Egzamin wstępny

dla uczniów i uczennic pragnących przejść na II półrocze

z VI. kl. szkoły powsz. do II. kl. gimn.

odbędzie się w

Gimnazjum pod wezw. N. Marji Panny

przy **ul. Wierzbięcice 6.**

Oddziały osobne dla chłopców i dziewcząt. Gimnazjum rozwojowe. Dalsze klasy będą otwarte. Opłaty umiarkowane. Informacyj udziela kancelarja od godz. 12 — 13.

M. Sławska. Dyrektorka. **Dr. Jarosław Wit Opatrny.** Dyrektor.

zg 17 430

Dzierżawa

900 hektarów — gorzelnia — kolejka, pług parowy z 1932 sprzęt pszenicy + 5000 q, na kaucję i za inwentarz potrzebne 180 000,— zł. Zgłoszenia do **„Par"**, Poznań, Al. Marcinkowskiego nr. 11 pod **2,13**

Pz 8 028-2.13

Kawaler

lat 37 właściciel poważnego przedsiębiorstwa handlowego — blondyn, wzrostu 1.70 m. poszukuje z powodu braku znajomości na tej drodze

żony.

Panie, w wieku do lat 37 przystojne skromnie i religijne o ile możności z średniem wykształceniem posiadające ca. 30 tysięcy zł gotówki, zechcą łaskawie z pełnem zaufaniem zgłoszenia swe skierować do niniejszego pisma pod **zg 17 426.** Pośrednictwo osób starszych mile widziane. Za zachowanie dyskrecji ręczę słowem honoru.

Hacele i ocele

Podkowy i podkowce
Kowadła i imadła
Narzędzia rzemieślnicze
Widły do kartofli
Okucia do drzwi i okien
Drut do prasowania słomy
Wagi decymalne
Łóżka żelazne

poleca korzystnie

JAN DEIERLING

skład żelaza

Poznań, Szkolna 3

Tel. 35-18 i 35-43

Pg 8 032-2.16

Zające bez skórki szt. 3 zł

BAŻANTY od 3,— zł,
CUMBRY i KULKI stale na składzie.
DZIK DZIELONY zg 17 437

Wł. Sawiński, Specjalny skład drobiu i dziczyzny

Szkolna 10, tel. 59-77

Sprzedam korzystnie kasę rejestracyjną „NATIONAL"

nowoczesną, b. mało używaną, dla 9 kelnerów.

BROWAR POMORSKI wł. Józef Chronowski

Podgórz k. Torunia. zg 17 428

Nowowynalezione anodówki

Bezpłatnie ładujemy akumulatory naszym odbiorcom. Zdumiewająca żywotność — bezwzględnie czystszy odbiór. 120 voltówki (wskazują więcej) 11 zł 90 gr., na prowincję pocztą 12 zł 90 gr. Wysyła wprost z fabryki do odbiorcy. Mat — Poznań, Składowa 5/7.

Patent.

M. A. M.

suchy, trwały

inhalator kieszonkowy

ułatwia oddech, — orzeźwia, otrzeźwia, chroni od kataru itd.

Środek powszechnego użytku

potrzebny każdemu zawsze i wszędzie

cena 2,— zł

w aptekach i drogerjach.

dr 2 187

Fabryka octu

dobrze prosperująca, z gruntem, **korzystnie na sprzedaż.** Oferty do Kurjera Poznańskiego pod **zg 17 405**

Dzierżawa

170 mórg ziemia buraczana, żywym, martwym inwentarzem. — Objęcie 7 000. Metelski, Szewska 11 m. 9 zd 64 606

---

2. N. 23/2. **Ogłoszenie.** W sprawie odroczenia wypłat nad majątkiem Ignacego i Seweryny, małżonków Mielżyńskich z Iwna — wyznacza się termin do rozpoznania sprawy na dzień 25 stycznia 1933, godz. 11, pokój 10, w podpisanym Sądzie. Pobiedziska, 28 grudnia 1932. **Sąd Grodzki.** ng 7261

Obwieszczenie o licytacji.

W myśl § 83 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 25. 6. 1932 r. o postępowaniu egzekucyjnem Władz Skarbowych (Dz. Ust. R. P. Nr. 62 poz. 580) Urząd Skarbowy w Poznaniu podaje do ogólnej wiadomości, że dnia 13 stycznia 1933 r., o godz. 11, w lokalu przy ul. Wolnica 2, odbędzie się sprzedaż z licytacji niżej wymienionych ruchomości:

2 maszyn do pisania, maszyny do korkowania butelek, 3 maszyn do szycia, maszyny do czyszczenia obuwia, 4 maszyn szewskich, samochodu osobowego, 2 szaf żelaznych, pompy wakumowej, prasy do naklejania, 2 reflektorów, nagrobku, zamków, maneża, wozu roboczego, grabi konnych, sieczkarki, wiewnika, warsztatów stolarskich, 3 bufetów, 2 kredensów, 2 biurek, 3 szaf do rzeczy, szyfonierki, 3 luster, 2 kanap, 2 foteli, umywalki, stołu, 5 płaszczy damskich, atramentu, kalki, kontrabasu, strun do bas, starego żelastwa, celolojdy, i innych drobnych przedmiotów.

Zajęte przedmioty można oglądać dnia 13. 1. 1933 r., o godz 10,45 do godz. 11, przy ul. Wolnica 2.

ng 7 391 **Urząd Skarbowy I/IV.**

Postępowanie upadłościowe. W majątek firmy J Głowacki i Ska, jawnej spółki handlowej w Poznaniu, Stary Rynek 72/4 wdraża się z dniem 5 stycznia 1933 r., o godz. 10.45 przed poł., postępowanie upadłościowe. Zarządcą masy upadłościowej mianuje się p. Stanisława Rymkiewicza z Poznania, Wielkie Garbary 9. Wierzytelności należy zgłaszać w Sądzie najpóźniej do dnia 1 marca 1933 r Do powzięcia uchwały, czy mianowany zarządca masy ma pozostać, ewentualnie celem wyboru nowego zarządcy, dalej celem ustanowienia wydziału wierzycieli, a także celem powzięcia uchwały co do kwestyj, wymienionych w § 172 ustawy o upadłościach, wyznacza się w niżej wymienionym Sądzie termin na dzień 30 stycznia 1933 r., o godz 11 przed poł., zaś celem zbadania zgłoszonych wierzytelności na dzień 10 marca 1933 r., o godz. 11 przed poł Wszystkim, którzy posiadają jakiekolwiek rzeczy, należące do masy upadłościowej, lub którzy tej masie są cokolwiek dłużni, zakazuje się owe rzeczy wydawać dłużnikowi upadłemu względnie uiszczać się z długu, a nadto poleca się im, aby najpóźniej do dnia 1 marca 1933 r., donieśli zarządcy masy o posiadaniu takich rzeczy i o tem, czy przysługują im jakie wierzytelności, z powodu których mieliby prawo żądać odrębnego zaspokojenia z owych rzeczy. **Sekretarjat Oddział 2a Sądu Grodzkiego w Poznaniu.** ng 7265

Uchwała. W sprawie zapobiegawczej nad majątkiem firmy Hafeza Ska. z o. o. w Poznaniu, ul. Gen Chłapowskiego 23/24 po myśli art. 60 rozp. Prez. Rzeczyp. z dnia 6 marca 1928 zatwierdza się układ zapobiegawczy przyjęty na ogólnem zgromadzeniu wierzycieli w dniu 5 stycznia 1933. Poznań, dnia 5 stycznia 1933. **Sąd Grodzki.** ng 7263

PRZYMUSOWY PRZETARG

W piątek, dnia 13 stycznia 1933 r., o godz. 2 po poł., sprzedam w Budach, pow. Kępno,

9 dużych kompleksów dren, wartości około 30.000.— zł, najwięcej dającemu za gotówkę. Obejrzeć można 10 minut przed sprzedażą. Zbiórka w Firmie „Ostrzeszów" Zakłady Ceramiczne i Tartaki S. A. w Budach. ng 7 262

(—) **Klaus,** komornik Sądu Grodzkiego w Ostrzeszowie.

PRZETARG PRZYMUSOWY

W piątek, 13. 1. 33, o godz. 12 30, ul. Wjazdowa 3, w podwórzu bankowem, sprzedam publicznie najwięcej dającemu nieodwołalnie: ng 2198

24 wałki około 320 kg materjałów bawełnianych jednego deseniu, oraz resztki materjałów bluzkowych.

W. Trzeciak, kom. sądowy, Poznań, ul. Młyńska 3, tel 51-18.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 12.

1 SPRZEDAŻE

SKF
Łożyska kulkowe, rolkowe, — Poznań Gwarna 20 zdg 63 291

Futra
wielki wybór, karakułowe w najlepszych gatunkach oraz różnego rodzaju sprzedaje po cenach dotąd niebywałych. Łajewski, Fredry 1. Pg 7 990-1.54

Skład
kawy herbaty cukrów w tem koncesja wyrobów tytoniowych zaraz sprzedam, cena 4 000. K. Sroczyński Jarocin Rynek. ng 7371

Ford
4 osobowy dwudzwiowy w bardzo dobrym stanie do sprzedania. — 27 Grudnia 16 Singer. zdg 63 586

Egzystencja!
Interes zaprowadzony artykułów sportowych i dostaw wojskowych jest korzystnie do sprzedania. Do prowadzenia przedsiębiorstwa potrzebne 5—6 tysięcy złotych. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 63 933

Maszyny do pisania
dobre okazyjne tanio z gwarancja poleca Skóra i S-ka, Poznań, Aleje Marcinkowskiego 23. zdg 63 914

Na
prowincji do sprzedania na miejscu meble i nowe ubrania męskie także płaszcze, futra, bielizna męska Zgłoszenia z podaniem ceny i zapytania do Kurjera Pozn. pod zdg 63 981

Parcela
3 morgi, w Szelągu (naprzeciw cmentarza ewangelickiego. Zgłoszenia Naramowicka 21. zdg 64 173

Nie kupuj mebli
zanim zwiedzisz centrale mebli Szpringacz. Swarzędz naprzeciw poczty — tam najtaniej. Pg 7 194-41.48

Wieczne Pióra Rozpylacze
części naprawy najtaniej. Lucjan Malski Szwajcarska 14. telefon 6204. zdg 64 459

Fiat
503 zł 500 sprzedam. „Automark". Przemysłowa narożnik Wujka. zdg 64 483

Pianina!
używane tanio Plac Wolności 2. zdg 64 476

Wyszynk
sprzedaż butelkowa. wyroby tytoniowe.—obrót miesięcznie 5 000 zł. koncesja zapewniona — tanio sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdg 64 502

Futro
karakuły, średnia figura, dobrym stanie 300 sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdg 64 503

Leżanka
szeroka, krzesła 35 zł. Wrocławska 19, mieszkanie 1. zdg 64 515

Rower
nowy sprzedam tanio. Żupańskiego 20, m. 11. zdg 64 517

Regały
stoły składowe sprzedam. Kraszewskiego 11 — 6. zdg 64 769

Samochód ciężarowy
2 tonnowy z zaprowadzoną klientela na przewóz towarów w mieście powiatowym — korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 845

Nadzwyczajna okazja
W ożywionem mieście powiatowem w pobliżu granicy jest jezioro do tego kilka mieszkań, ogród, przystań dla łódeki pawilon na jeziorze z powodu okoliczności korzystnie do nabycia. Bardzo dobra lokata kapitału! Oferty Kurjer Poznański pod zdg 64 677

Skład
artykułów piśmiennych okazyjnie tanio. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 816

Skład
towarów krótkich, mieszkanie sprzedam zaraz. Dąbrowskiego. Adres Kurjer Poznański zdg 64 531

Probiernia
z pełna koncesja i butelkowa sprzedaża przy ruchliwej ulicy Poznania korzystnie na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 534

Zakład
fryzjerski 3 pokoje tanio. Adres Kurjer Poznański zdg 64 538

Młyny
wodny gospodarstwem stomorgowem cena 80 000 wpłaty 30 000 — motorowy cena 40 000, wpłaty 15 tys. „Dom Zleceń" Wrocławska 22. zdg 64 560

Ford
limuzyna 2 drzwiowy 4 osobowy, bardzo dobrze utrzymany z kompl. częściami rezerwowemi przebytych 42 000 klm. do nabycia korzystnie za gotówkę. Łaskawe oferty proszę do Kurjera Poznańskiego zdg 64 432

Maszynę
szewska Mansfelda sprzedam. Rybaki 22 mieszk. 10. zdg 64 433

Parcelę
Antoninek, sprzedam lub zamienie samochód. — Smorawiński. Wielka 12. m. 7. zdg 64 584

Dywan
nowy 3½ × 4 tanio sprzedam — Adres Kurjer Pozn. zdg 64 582

Zakład fryzjerski
w centrum korzystnie sprzedam. Oferty Kurjer Poznański rg 4 941

Tapczan
debowy szufladami sprzeda tanio Zakład Tapicerski. Fredry 6 narożnik. zdg 64 586

Skład
kolonjalny sprzedam korzystnie. Adres Kurjer Pozn. zdg 64 622

Pianino
sprzedam Wierzbiecice 6. m. 6. zdg 64 629

Pianino
sprzedam. Kręta 6 m. 11. zdg 64 659

Skład kolonjalny
mieszkaniem, towarem do wynajęcia wprost od właściciela Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 691

Kilka will
nowomasywnych dziesięć — dwanaścieubikacyjne balkonami, ogrodami pod Poznaniem 8 000 — 10 000 sprzeda Bartkowiak obrońca Dopiewo Poznań. zdg 64 684

Kilka szczęśliwych wolnych losów
do nabycia. S. Centowski, Plac Wolności 3. dg 2 179/80

Resztówki do 300 mórg
osady parcele bez kosztów pośrednictwa sprzeda biuro parcelacyjne Kulesza Gajowa 4. zdg 62 469/70

Rzeźnictwo
mieszkanie sprzedam tanio Adres Kurjer Poznański zdg 64 562

Singera
damska do wpuszczania 230.—. Plac Nowomiejski 5 m. 31. zdg 64 696

Gramofon
szafkowy tanio Focha 29, m. 6 zdg 64 767

Pianino
krzyżowe sprzedam. Mickiewicza 9 m. 6. zdg 64 793

Sanie
dziecinne do pchania korzystnie sprzedam. Mickiewicza 9, m. 6. zdg 64 794

Skład
artykuły damskie i męskie, dobrze zaprowadzony blisko Starego Rynku sprzedam tanio z urządzeniem. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 795

Rybołówstwo
Pięć jezior sprzedam lub wydzierżawie na dogodnych warunkach. Powiat morski, gmina Kamień, właściciel Frankowski. ng 7 388

Majątek
400 mórg, pszenna, zabudowania masywne, inwentarze kompletne miasto, gimnazjum, garnizon, wpłata 60 000. — Kwiatkowski. Gniezno, Lecha 4 zdg 64 720

Skład papieru księgarnia i drukarnia
największa na miejscu, zaprowadzona klientela, dostawy do wszystkich urzędów i szkół, dobra lokata kapitału od zaraz do sprzedania. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 831

Aparat
do badania gromochronów na sprzedaż. Łukaszewicza 6, m. 11. Łazarz. zdg 64 827

Kolonjalkę pewna egzystencja
centrum bez konkurencji sprzedam z mieszkaniem lub bez. — Adres Kurjer Poznański zdg 64 672

Planino
bardzo dobre tanio sprzedam. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 683

Hurtownia Porcelany
sprzedaje najsolidniej i najtaniej zdg 64 828

Nowe futro
dla pań okazyjnie na sprzedaż. ul. Wybickiego 2 m. 4. zdg 64 742

Zakład
fryzjerski centrum egzystencja pewna sprzedam powodu stosunków rodzinnych Oferty Kurjer Poznański zdg 64 746

Gospodarstwo
41 morg, inwentarz żywy, martwy nadkompletny, dom 9 pokoi sala duży ogród owocowy blisko Poznania cena podług ugody. — Zgłoszenia M. Agacińska Kobylniki poczta Tarnowo Podg., powiat Poznań. Znaczek na odpowiedź. Agenci wykluczeni. zdg 64 761

Futro
męskie nowe 120 zł. kurtka damska źrebcowa 45 zł sprzedam. — Rynek Łazarski 3, sklep frontowy. zdg 64 698

Pokój
sypialny, debowy, lustro Trumeau, szafa do rzeczy korzystnie Podgórna 6 m 10. zdg 64 693

Dom
piętrowy, dwoma zaprowadzonemi składami branży kolonjalnej, restauracyjnej, powiatowem — ruchliwem mieście (Poznańskie), wartość 75 000, natychmiast sprzedam. Do objęcia potrzeba ca. 25.000. Oferty Kurjer Pozn. ng 7 394

Sprzedam
dobrze zaprowadzony interes tapet, papieru i galanterji w cenie 10 tysięcy Oferty do Kurjera Poznańskiego ng 7 392

Frak
jedwabiem sprzedam. Grobla 28 m. 9. rg 4 967

5 KUPNA

Kupię
żelazne łóżko dobrze utrzymane. Cena, oferty Kurjer Poznański zdg 64 632

Kupię
natychmiast heblarkę (Abrichthobelmaschine) 40 cm tylko dobrą Matuszewski, Fabryka Mebli, Śmigiel. dg 2 181

Kupię willkę
na jedna rodzinę w Poznaniu w cenie do 8 tysięcy. Zgłoszenia — św. Marcin 8, mieszkanie 5 od godz. 11—13 zdg 64 217

Kupię
dom czynszowy, najchetniej z piekarnią wprost od właściciela. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 496

Tyglówkę
pedał i maszynę płaską w dobrym stanie kupię. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 64 501

Plac
śródmieście ewentl. bez budynków kupię Oferty cena Kurjer Poznański zdg 64 533

Maszynę
do pisania kupię (podać cenę i markę). Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 592

Wóz mleczarski
do sprzedaży mleka z basenami lub bez, używany, kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 638

Motor
220 volt 6—8 koni mocy, prąd stały kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 639

Pianino
gotówką kupię. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 658

Gabinet
męski okazyjnie kupię Oferty Kurjer Poznański zdg 64 690

Wilka
kupię, czujny ostry, czysty. — Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 64 805

Piecyk gazowy
dwupłomienny kupię. Kurjer Poznański zdg 64 789

Kupię
motor 1½—2 KM 220 wolt prąd stały, w dobrym stanie. Kurjer Poznański ng 7 389

Kupię
dom lub willę z wjazdem lub domkiem warsztatowym. Wpłace 15 000 Oferty Kurjer Poznański zdg 64 722

Pieska
suczkę, czujna, cieta, poszukuje. Wskaże Kurjer Pozn. zdg 64 725

Zakład fryzjerski
damsko - męski w Poznaniu lub powiatowem mieście kupię Oferty Agencja Kurjera Poznańskiego Września. ng 7395

Duże zające 3,50 zł
bez skóry Józef Pilarczyński, skład delikatesów, Podgórna 10, telefon 18-79 zdg 64 327

Kupię
urządzenie kolonjalki wagę stołowa. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 712

6 KAMIENICE

Kamienica
w małem mieście z składem obszernym, zabudowaniem i ogrodem, 15 mórg drenowanej ziemi, zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 64 484

Kamienica śródmieście narożnikowa składami sześciopokojowe
wolne 160 000, wpłaty 80 000 dochód 19 000 — Nowak Kramarska 15, telef. 16 89. zdg 63 711

Kamienicę
blisko śródmieścia dochód 16 500, sprzedam 105 000, wpłaty 60 000, Gruszczyński, Pocztowa 30. zdg 64 572

Kamienicę
trzypiętrowa blisko Rynku Łazarskiego dochód 9 600 korzystnie 55 000 wpłaty 30 000. Tomczak, Wierzbiecice 31. zdg 64 609

Willa
przy tramwaju 25 000 wpłaty 12 tys. Małecki Rybaki 20 a. zdg 64 642

Kamienica
śródmieściu składami 24 200 rocznie, wpłaty 80 000. Małecki Rybaki 20 a. zdg 64 653

Kamienicę
w Poznaniu centrum główna część handlowa kupie za gotówkę. Szczegółowe oferty do Kurjera Pozn. pod zdg 64 738

Kamienicę czynszową
wprost od gospodarza kupie Dokładny zarys dochodów i obciążenia. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 723

Ładną kamienicę narożną
(trzypokojowe) Poznań sprzedam albo zamienię na kamienicę w Berlinie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 792

Kamienicę
śródmieściu sprzedam 200 000 — wpłaty 100 000, hipoteka amortyzacyjna 25 000 po 6 proc reszta według ugody dochód 34 818. — Maciejewski, Dąbrowskiego 88 telefon 62 66. zdg 64 817

7 PIENIĄDZ

Dyskretnie
powierniczy Bank Właścicieli Nieruchomości Poznań Pekary 1 przy kupnie i sprzedaży nieruchomości. ng 6 707

Wspólnik
kapitałem 10 000, współpraca do zaprowadzonego — rentownego przedsiębiorstwa poszukiwany. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 453

Wspólnika
czynnego lub cichego gotówka 5 000—10 000 zł do fabrykacji wyrobów bakalitowych, ebanitowych celem rozszerzenia fabryki poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 495

Wspólnika
z gotówką poszukuje wytwórnia pasty do obuwia i podłóg Zysk pewny. Spieszne do Kurjera Poznańskiego zdg 64 637

Wspólnik
do przedsiębiorstwa przemysłowego, mającego pewną przyszłość poszukiwany — 10 000—15 000 zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 719

10 000
z gotówką 10 000 zł i współpracą przystąpie do pewnego przedsiębiorstwa względnie obejme pierwszorzędne zastępstwo, własny samochód. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 64 755

15 000
na I hipotekę 136 tysięcy wartości, przy ruchliwej ulicy, procent dogodny, wedle umowy poszukuje Oferty Kurjer Poznański rg 4 965

150 000
pierwszomiejscowo ulokuje kamienice Poznań. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 694

Szukam
pożyczki 9 000 na pierwszą hipotekę nowowybudowanego domu w Kościanie Oferty Kurjer Poznański zdg 64 704

6 000—8 000 zł
na I hipotekę domu wartości 120 000 zł dochód roczny 14 500 poszukuje Oferty Kurjer Pozn. rg 4 961

8 DO WYNAJĘCIA

Pokój
kuchnia słoneczne 35 zł. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 546

5
pokoi słonecznych przy Placu Działowym 5 I. piętro wprost od gospodarza do wynajęcia. Bliższe szczegóły M. Malinowski. Stary Rynek 57. telefon 11 89 zdg 63 940

Sześciopokojowe
wynajme. Działyńskich 7 m 7. zdg 63 738

Czteropokojowe
z komfortem I. piętro zwrot kosztów 600 zł dzierżawa 120 wskaże Świercz Słowackiego 27. zdg 64 551

Mieszkanie
4 pokoje z meblami centrum zaraz sprzedam Zgłoszenia Stary Rynek 91 Fischer zdg 64 626

Mieszkania
poleca „Informator". Aleje Marcinkowskiego 5. zdg 64 779

Mieszkanie
2—3 pokoje z kuchnią do wynajęcia od 1 2. Zgłoszenia 4—7 popołudniu Grottgera 5, m. 9. zdg 64 786

Wydzierżawię
mieszkanie z meblami, Maciejewski. Żabikowo. Kościuszki 66a. zdg 64 787

Pokój
kuchnia, dzierżawa zgóry. Jeżycka 39 narożnik Kochanowskiego. Gospodarz. zdg 64 665

Dwupokojowe
jednopokojowe kuchnia centrum wskaże Łukaszewicza 6 m. 14. zdg 64 756

Słoneczne
mieszkanie sześciopokojowe — komfortowe, częściowo umeblowane, zgoda gospodarza odstąpie, Ogrodowa 11, m 9 od 12—2 rg 4 964

9 SZUKA MIESZK.

Pięciopokojowego
mieszkania komfortowego poszukuje. Zgłoszenia podanie warunków Kurjer Poznański zdg 64 461

Wygodne
2 pokojowe, łazienka, do 80 zł miesięcznie rok zgóry. Szczegółowe oferty Kurjer Poznański zdg 64 507

Poszukuję
2 pokoi z kuchnią wprost od gospodarza, okolica śródmieście Łazarz. Oferty z dokładnemi warunkami do Kurjera Poznańskiego zdg 64 537

Poszukuję
trzypokojowego mieszkania komfortowego wprost od gospodarza urzędnik kolejowy. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 434

2—3 pokojowego
mieszkania, możliwie w śródmieściu, czynsz zgóry, poszukuje zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 587

1
lub 2 pokojowego, kuchni poszukuje, czynsz miesięczny, ewentualnie ročny. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 614

Poszukuję
pokoju z kuchnią lub późnego zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 655

Bezdzietne
małżeństwo szuka trzypokojowego mieszkania od gospodarza. — Czynsz zgóry Oferty Kurjer Poznański zdg 64 788

2—3
pokojowego kuchni łazienka od 1 2 gwarancja regularnej zapłaty. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 668

Poszukuję
pokoju kuchni dam zgóry odstępnego. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 752

Poszukuję
mieszkania pokoju i kuchni lub 1 pokoju najchętniej Jeżyce. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 760

Mieszkania
poszukuje 3—4 pokojowego z komfortem zapłace dzierżawe za dwa lata. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 840

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Młyn
przemiał 300 ctr piekna willa, bez długu dopłace zamienie na kamienice. Kwiatkowski Gniezno Lecha 4. zdg 64 721

Gniezno — Poznań
3 pokoje kuchnia z łazienką w Gnieźnie zamienie na 4 pokoje w Poznaniu. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 697

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
dwóch panów elektryczność Patrona Jackowskiego 29 mieszkanie 8. zdg 64 183

Pokoik
wynajme gaz cena z światłem, kawa herbata 35 zł Mickiewicza 7 mieszkanie 9. zdg 59 442

Dwuosobowy
pokój gaz cena z światłem kawa i herbata 50 zł wynajme Mickiewicza 7 mieszk. 9. zdg 59 443

Słoneczny
1 lub 2 front parter od zaraz, Grunwaldzka 5 mieszkanie 1. zdg 63 594

2 panów
na pokój. Ogrodowa 15, podwórze lewo mieszk. 16 zdg 63 091

Ładnie
umeblowany fortepian telefon. Długa 3, m. 9 Zielone Ogródki. dg 2 185

Pokój
czysto umeblowany korzystnie. Długa 4, mieszk. 10 zdg 63 553

Pokój
z łazienką telefonem, pierwszorzędnem utrzymaniem natychmiast Plac Wolności 14 a m. 8. zdg 64 371

Jeden
dwa eleganckie wygody tanio. Chełmońskiego 21 mieszkanie 1, właścicielka ziemska. zdg 64 456

Duży
jednemu dwom dobrem utrzymaniem bez. elektrycznością. Plac Nowomiejski 5, mieszkanie 10, podwórze lewo. zdg 64 467

Pokoik
panience. Jasna 8, m. 3. zdg 64 480

Pokoje
90.— utrzymaniem, światło opał, swobodne. — Urbanowska 11 a, m. 2. zdg 64 488

Dwuosobowy
ciepły, bez pościeli, wolny, Śniadeckich 11, m 7 zdg 64 499

Solidnemu
piekny, czysty umeblowany łazienka, elektryka — Matejki 2, m. 3, I. zdg 64 491

Pokój
Wały Królowej Jadwigi 2, m. 1. zdg 64 492

Ładny
frontowy, Górna Wilda 13 — 8, I piętro, elektryczność. zdg 64 493

Pokój
niekrępujący, balkonem, światłem elektrycznem dwóch panów lub małżeństwa bezdzietnego od 15 stycznia. Żupańskiego 20, m. 11. zdg 64 509

Niekrępujące
utrzymaniem 1—2 osobom. Skarbowa 15, parter, lewo zdg 64 514

Centrum
lepszy (fortepian), — Józefa 9 a, m. 6. zdg 64 516

Pokój
dobrze umeblowany dla dwóch panów lub pań od 15 do wynajęcia. Jeżycka 46 mieszkanie 4. zdg 64 521

Frontowy
elektryczność dwie osoby tanio. Focha 41, m. 8. zdg 64 525

Pokój
umeblowany frontowy, elektryka, osobne wejście wynajme. — Romana Szymańskiego 8 parter, prawo. zdg 64 727

Prusa 2
m. 8 pokój. zdg 64 526

Pokój
św. Wojciech 21 m 8. zdg 64 530

Pokoik
dla pana. Żupańskiego 21. m. 8. zdg 64 539

Pokój
wolny. Seweryna Mielżyńskiego 1 mieszkanie 13. zdg 64 564

Pokój
Kozłowska. Focha 38. I. zdg 64 558

Jedno-
lub dwuosobowy używaniem kuchni. Górna Wilda 80. m. 5. zdg 64 556

Ładny
frontowy elektryczność. Strusia 10 m. 6. zdg 64 554

Solidnemu
panu wynajmę pokój elegancki, słoneczny czysty z światłem elektrycznem. Wysoka 11 I. piętro, prawo. mieszkanie 27 zdg 64 553

Dwuosobowy
panom. Kochanowskiego 22 — 1. zdg 64 552

Jedno-
dwuosobowy centrum. Garncarska 2 m. 8. zdg 64 550

Pokój
Zygmunta Augusta 2. mieszkanie 4. front. zdg 64 541

Pokój
czysty. Półwiejska 38. I. mieszkanie 6. zdg 64 368

Wspaniale
urządzony pokój z wszelkiemi dogodnościami. Wyspiańskiego 12 mieszkanie 2. zdg 63 588

Elegancki
tanio. Wierzbięcice 31 a. mieszkanie 6. zdg 63 637

Łazarz
jedno - dwuosobowy. Matejki 53. mieszkanie 4. zdg 64 428

Pokój
wolny. Obejrzeć popołudniu. Matejki 57. mieszkanie 6. zdg 64 435

Pokój
kawalerski komfort, niekrępujący drugi duży ładny, próżny. Matejki 53. mieszk. 7. zdg 64 438

Dwuosobowy
Wierzbięcice 39 a mieszkanie 4. zdg 64 443

Inteligentnym
niedrogi. Szyperska 1 — 17. zdg 64 581

Pokój
mały, czysty zaraz. — Kraszewskiego 7. m. 8. zdg 64 580

Pokój
do wynajęcia. Działyńskich 8. III lewo. zdg 64 579

Dwuosobowy
Łakowa 16. m. 8. zdg 64 574

2—3
Ogrodowa 15. m 8. zdg 64 573

Pokoik
ładny, czysty, z obiadami. Ratajczaka 11 a. wejście 7. parter. lewo. zdg 64 571

Słowackiego
38. m. 9. zdg 64 598

Pokój
Marszałka Focha 55. m. 6. prawo. zdg 64 595

Pokój
Wierzbięcice 11. m. 17. zdg 64 591

Słoneczny
Różana 16 m. 23. zdg 64 688

Dwuosobowy
Aleje Marcinkowskiego 17 a. mieszkanie 7. zdg 64 590

Dwuosobowy
Jeżyce. Poznańska 27 a. m. 6. zdg 64 588

Pokój
wynajmę. czysty, wygodny. niekrępujący Św. Marcin 15. m 6. zdg 64 585

Frontowy
telefon, wszelkie wygody. Kwiatowa 3. mieszkanie 3. zdg 63 816

Dwuosobowy
Jezuicka 8. I. zdg 64 601

Grunwaldzka
17. I. dwuosobowy. elektryczność. utrzymanie. obiady bez. zdg 64 611

Pokój
Aleje Marcinkowskiego 20. mieszkanie 36 zdg 64 612

Pokój
dla pań. Piekary 8 a. mieszkanie 23. zdg 64 615

Małżeństwu — panom
frontowy używaniem kuchni — śródmieście. Mostowa 5. mieszkanie 10. zdg 64 616

Dwuosobowy
Bukowska 9 m. 3. zdg 64 617

Dwuosobowy
Romana Szymańskiego 7. I. zdg 64 621

Pokój
ogrzewanie, elektryczność. Masztalarska 5 a m. 9. zdg 64 623

Pokój
pierwszorzędny. Chełmońskiego 9. m. 6. zdg 64 635

Pokój
umeblowany elektryczność. Nielzielski. Wierzbięcice 43. zdg 64 640

Umeblowany
parterowy pokój zaraz. Plac Nowomiejski 5 a mieszkanie 6. zdg 64 641

Pana
na wspólny utrzymaniem 30 zł. Nowa 6 mieszkanie 7. zdg 64 649

Pokój
Kochanowskiego 23 m. 5. zdg 64 650

Elegancki
pokój dla jednego lub 2 panów. Sew. Mielżyńskiego 3 m. 1. zdg 64 652

Dąbrowskiego
23. m. 7. niekrepujący utrzymaniem. zdg 64 656

Czysty
elektryczność telefon. Zalisz ul. Strzelecka 14 rg 4949

Trzeciego
Maja 5. m 13. niekrepujący. zdg 64 796

Jedno
i dwuosobowy. elektryczność. — Półwiejska 38a. narożnik Ogrodowej. Hein. zdg 64 798

Jedno-
dwuosobowy inteligentnym Wielkie Garbary 46. m. 7. zdg 64 800

Fredry
komfortowy męski poważnej osobie zaraz. Telefon 10-12. zdg 64 802

Pokój
Romana Szymańskiego 3, III, mieszkanie 10. zdg 64 803

Pokoje
poleca „Informator" Aleje Marcinkowskiego 5. zdg 64 777

Pokój
dwuosobowy pierwszorzędnem utrzymaniem. Zabłocka. Marcinkowskiego 1. zdg 64 780

Dwuosobowy
przy Zoologu duży centralne. — Gajowa 4, m 10. zdg 64 781

Pokój
jedno lub dwuosobowy zaraz. — Grobla 25a, m. 6. zdg 64 783

Inteligentom
zaraz pokój słoneczny elektryczność, pianino. Pocztowa 31a, mieszkanie 13. zdg 64 784

Pokój
dwuosobowy. Jeżycka 43. m. 5. zdg 64 785

Studentom
Wielkie Garbary 5. m 12. zdg 64 791

Łąkowa
13. m. 5. niekrepujacy. zdg 64 736

Dwuosobowy
zaraz. Krasińskiego 4. m 8. zdg 64 735

Pokój
Łąkowa 16. mieszkanie 10. zdg 64 726

Pokoje
Grunwaldzka 17. m. 4. zdg 64 825

Umeblowany
2 osoby, elektryczność, centralne. Wyspiańskiego 12. m. 9. zdg 64 822

Dwuosobowy
Słowackiego 39. m. 9. zdg 64 821

Plac Wolności
13. m. 10. solidnemu z pianinem. zdg 64 830

Pokój
elektryczność. Kwiatowa 7 m. 8 zdg 64 674

Dwuosobowy
jednej elektryczność. frontowy tanio. Różana 12 Sobkowiak. zdg 64 673

Pokój
25 elektryczność. Kraszewskiego 4. m. 8. zdg 64 667

Dwuosobowy
elektryczność. Kraszewskiego 4. m. 8. zdg 64 666

Centrum
pani utrzymaniem. elegancki. — Kreta 5. m. 2. zdg 64 741

Panienkę
przyjmę z utrzymaniem tanio — (elektryczność fortepian). Strzałowa 7. m. 3. zdg 64 747

Pocztowa
niekrepujący okazyjnie. Zamkowa 4 b m. 5. zdg 64 749

Pokój
Fr. Ratajczaka 39 m. 5. zdg 64 754

Dwuosobowy
Śniadeckich 21. m. 7. zdg 64 757

Duży
ładny pokój. Dąbrowskiego 33 — m. 8. zdg 64 764

Przy
dworcu 2—3 osobowy. Focha 29. m. 6. zdg 64 766

Dwuosobowy
frontowy jednoosobowy mały. — Kraszewskiego 2 mieszkanie 8. zdg 64 768

Pokój
frontowy słoneczny. Dąbrowskiego 49 mieszkanie 8. zdg 64 770

Pokój
umeblowany zaraz. Ratajczaka 11 a 7 wejście I. piętro m. 103 zdg 64 771

Dwu — trzyosobowy
centralnem. Młyńska 3 — 9. Pg 8030-3.77

Komfortowy
pokój od 1 lutego. Matejki 6 m. 5 zdg 64 844

Dwuosobowy
Wierzbięcice 39 a m. 4. zdg 64 841

Podgórna
2 a. III. prawo. utrzymaniem — bez. zdg 64 838

Wspólny
panie. Dąbrowskiego 27. m. 13. zdg 64 836

Duży
jeden — dwuosobowy bez pościeli. Kreta 6 m. 8. zdg 64 813

Rzeczypospolitej
2. mieszkanie 7. zdg 64 812

Matejki
60. mieszkanie 1. jednoosobowy zaraz. zdg 64 810

Frontowy
jedno — dwuosobowy czysty. — Strzelecka 24 m. 11. , zdg 64 808

Niekrępujący
Kanałowa 7. m 8. zdg 64 714

Jednoosobowy
pani. Ogrodowa 19. m. 8. zdg 64 713

Frontowy
Przemysłowa 40 m. 8. zdg 64 695

Wspólny
studentce nauczycielce. Elektryczność z klatki schodowej. — Wielkie Garbary 8. m. 16. rg 4 963

Frontowy
jednemu — dwom panom. Jeżyce. Żórawia 13. m. 3. rg 4 962

Dwa
pokoje trzem studentom zaraz. Strzelecka 5. m. 3. rg 4 954

12 SZUKA POKOJU

Poszukuję
pokoju z klatki schodowej z elektrycznością. Zgłoszenia z cena prosze kierować do Kurjera Poznańskiego zdg 64 559

Student
jednoosobowego od 15. Jeżyce lub Solacz Oferty Kurjer Poznański zdg 64 557

Za
mały pokoik pomoge w gospodarstwie udzielę lekcyj francuskiego lub muzyki. Jestem sierota. Oferty Kurjer Poznański zdg 62 995

Niekrępującego
dwóch studentów. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 429

Pokoju
niekrepującego. mniejszego. możliwie centralne ogrzewanie. zaraz szuka pan. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 472

Niekrępującego
czystego słonecznego pokoju. elektryczność. biurko. leżanka. — Oferty z cena Kurjer Poznański zdg 64 473

Pokoju
z kuchnia poszukuje urzędnik wojskowy. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 474

Pokoiku
15 zł poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 486

Pokoju
niekrepujacego poszukuje dwóch studenitów Pościel własna Cena Kurjer Poznański zdg 64 497

Starsza
uczciwa panna szuka pokoju bez pościeli i światła za 10 zł śródmieściu — Jeżycach. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 512

Student
gimnazjastą szuka pokoju Łazarz 30 zł. Szczegółowe oferty do ekspedycji Kurjera Poznańskiego zdg 64 431

Taniego
spokojny student. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 441

Poszukuję
pokoju śródmieściu do 30 zł. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 602

Szukam
pokoju próżnego — umeblowanego używaniem kuchni. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 651

Poszukuję
pokoi „Informator". Aleje Marcinkowskiego 5. zdg 64 778

Poszukuję
dwa próżne pokoje na biuro Centrum parter I. piętro. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 834

Potrzebny
pokój dla 2 pań oraz jednoosobowy dla pana w okolicy Małeckiego Śniadeckich od 1. 2. 33. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 847

13 LOKALE

Magazyny
duże. suche murowane w śródmieściu oraz skład z piwnicami natychmiast do wynajęcia. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 118

Poszukuję
ubikacji handlowej okolicy Starego Rynku. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 446

Ubikacja
mała sucha suterenowa na laboratorjum chemiczne poszukiwana. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 452

2
pokoje ciche biuro. Telefon 10-12 zdg 64 804

Wysokie sutereny
ul. Słowackiego 18. 5 dużych pokoi. jako ubikacje handlowe wydzierżawię od 1 stycznia 1933 — Zgłoszenia: telefon 66-89. Pg 7 167-43.100

Skład
z mieszkaniem w rynku dawniej skład towarów krótkich zaraz wolny. Gospodarz Adamski Kruszwica, Rynek 9. zdg 64 522

Skład
z mieszkaniem dla rzeźnika lub piekarza ewentl. biura do wynajęcia. Gospodarz. Długa 3 telefon 23-16. dg 2195

14 DZIERŻAWY

Wydzierżawię na 10 lat
24 morgowe gospodarstwo wraz z oberżą, salką do zabaw. 4 pokojowe mieszkanie od zaraz wolne w dużej wiosce w Poznańskim za cenę 65 zł miesięcznie z powodu choroby. Wiadomości udzieli J. Ch., ul. Marsz. Focha 114a I. piętro, prawo zdg 63 947

Wydzierżawię
dom, 2-morgowy ogród, Żabikowo Długa 46. zdg 64 457

Piekarni
w Poznaniu lub na prowincji poszukuje. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 465

Około
5 mórg dzierżawa przy Grudzieńcu. — Oferty Kurjer Poznański zdg 64 510

Dzierżawy
200 do 300 mórg poszukuję. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 842

16 OSOBISTE

Które
inteligentne starsze państwo przyjmie do grona rodzinnego młodą inteligentną panienkę pracującą w sekretarjacie. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 094

22 ROZMAITE

Bilansista
wykonuje prace buchalteryjne. bilanse, lekcji buchalterji i sprawy podatkowe. Oferty: Derfert. Zielona 6. zdg 63 596

Praktyczne
podarki swetry pullowery. suknie ubranka najsolidniej najtaniej wykonuje przerabia „Tricot" Pocztowa 23. Pg 7356 50.48

Strojenia
reparacje fortepianów wykonuję pierwszorzędnie, tanio. Filecki, Pocztowa 23. mieszkanie 5. Pg 7 819-158

Pracownia Gorsetów „Wanda"
Gorsety na miarę. Gorsety gotowe — Pasy do ciąży — Paseczki sportowe Biustonosze wszelkiego rodzaju. Reparacje gorsetów. Ratajczaka nr. 27 parter. zdg 64 594

Krawcowa
szyje elegancko tanio. Św. Józefa 3. mieszkanie 5. zdg 64 460

Kto z szlachetnych
zechce dopomóc do ukończenia kursu szoferskiego porządnemu człowiekowi? Oferty Kurjer Poznański zdg 64 463

Unieważniam
weksel zgubiony 100 zł płatny 1. I. 33. wystawiony Krawczyk Spokojna 10. Pluciński Wodna 7. zdg 64 466

Fryzjerka
przyjmuje w niedziele 80 gr. Fabryczna 35. m 34. zdg 64 506

Cierpiącym
na odciski poty u nóg. pod pachami itd. radzę i pomagam — przychodzę zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 519

Chiromant
światowej sławy. Morawski Kalwini. obecnie w Poznaniu. Hotel Monopol . zdg 64 628

Manicure
farbowanie. Plac Wolności 2. — m. 8. zdg 64 076/7

Przepisuję
wszelkie rekopisy prace naukowe wnioski itd. czysto tanio. — „Wzór". Plac Wolności 2. zdg 64 081/2

Bezrobotny
tapicer. inwalida wojenny. wykonuje wszelkie prace w zakres wchodzace po cenach przystępnych na życzenie na miejscu. — Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym. Poznań. ul. Kozia 8. pokój 5 telefon 39-97. zdg 64 575/6

Budujemy
w każdej miejscowości domy. wille. osiedla, gospodarstwa itp. na długoletnie spłaty. Oferty Kurjer Pozn zdg 64 706/7

Włosów
wypadanie, łupież, łysinę, usuwa „Esencja chinowo-chmielowa" i „Mydło chinowo-chmielowe" (z kogutkiem). Sprzedają apteki i drogerje. ng 6 674

Maskowe
kostjumy wypożycza tanio Olszańska. Skarbowa 8. podwórze prawo. III piętro. Pg 8 029-2.15

Chiromantka
wschodnia. sławy wszechświatowej. wróży. Plac Bernardyński. 3. II. zdg 64 715

Masaże - Kosmetyka
Rutynowana, dyplomowana absolwentka Ecole de Massage Prof. H. Durville'a w Paryżu wykonuje wszelkie masaże kosmetyczne i lecznicze: w schorzeniach reumatycznych. artretyzm. nerwobólach jelit żołądka itp. oraz usuwa wszelkie wady cery. Doraźne upiększanie. Skarbowa 22. parter. Z Marczewska. zdg 64 716

Koncesja
na wyszynk wolna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 820

Dobra
krawcowa poleca się w dom. — Strzałowa 7. m. 3. zdg 64 748

Maskowe
kostjumy. Półwiejska 24 parter prawo. zdg 64 814

23 OŻENKI

Przemysłowiec
współwłaściciel fabryki. lat 30. akademickie wykształcenie. ożeni się z inteligentna panna wiekszy posag konieczny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 471

Panna
przystojna. własne mieszkanie. szuka towarzysza życia wiek 30—45 lat. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 568

Dla
mej siostry panny lat 25. przystojnej bardz gospodarnej posiadającej wyprawę umeblowanie i 5 000 zł majątku szukam męża. nauczyciela. kierownika szkoły lub leśnika państwowego. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 646

Rolnik
starszy. samotny zastani właścicielke. wniesie pieniądze niewykluczony ożenek — Warszawa. Miodowa 5. mieszkanie 10. ng 7 390

Urzędniczka
etatowa. dobrze wychowana. inteligentna. szuka odpowiedniej znajomości w celu matrymonjalnym. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 737

Wdowiec
bezdzietny lat 27. nauczyciel. szuka znajomości panny lub wdowy z majątkiem. chetnie porzuci zawód. by współpracować w interesie lub przedsiebiorstwie. Szczere oferty z fotografja do Kurjera Pozn. zdg 64 702. Cel matrymonjalny.

Kawaler
40-letni. Polak katolik. wielkopolanin. solidny. abstynent. kupiec właściciel przedsiebiorstwa handlowego. z powodu braku znajomości poszukuje żony panny do lat 40. z posagiem 15 tysiecy zł. Reflektantki racza oferty skierować do Kurjera Pozn. ng 7 393

24 NAUKA

Księgowości
stenografji pisania na maszynie. Kurs ulgowy Zgłoszenia codziennie. „Wzór" Plac Wolności 2. zdg 64 079/80

Kursy dziecięce
francuskiego. angielskiego. zespoły nieliczne. Prof. Zarembina — miesiecznie 10. Przecznica 6 telefon 66-85. dg 2 189

Student - polonista
poszukuje korepetycyi. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 64 549

Kursy
handlowe rozpoczynam 4 stycznia Tyran Zaworska Strzelecka 33. Słabym bezpłatna pomoc. zdg 59 148

Francuskiego
udziela gruntownie pan Francuz Oferty Kurjer Poznański zdg 64 051

Student
poważny energiczny udzieli lekcyj w zakresie 8 klas gimn. specjalność: łacina grecki, francuski niemiecki polski Także za pokój utrzymanie Oferty Kurjer Poznański zdg 64 393

Dame
Française recommandée. cherche leçon. ou occupation le matin téléphone Nr. 60-58. zdg 63 937

Niemieckiego
gruntownie kto udzieli młodemu panu. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 481

Stenografji
wyuczam 30 dni. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 545

Angielskiego Francuskiego
kursy praktyczne Prof. Zarembiny Płynna mowa po 3 miesiacach Miesiecznie 8.—. Katolickim Stowarzyszeniom. urzednikom znaczna zniżka. Zapisy na nowe kursy. Lekcje prywatne. tłumaczenia francuskie. angielskie. Przecznica 6. telefon 66-85. dg 2 188

Zapewnienie promocji
Pensjonat
dla uczennic Aleje Marcinkowskiego 19 II. Fachowa pomoc. opieka troskliwa. Opłata niska. zdg 64 198

Szkoła tańców
Baletmistrza Szczurka
Dom Rzemieślniczy
oddział Pocztowa 23. zgłoszenia każdego czasu. zdg 64 603

Student
udziela tanio korepetycyi. klasy niższe specjalność języki. matematyka. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 634

Cours
de français pour les enfants par M-lle Dardenne. Mickiewicza 15. telep. 73-80. zdg 64 451

Nauczyciel
domowy do dwóch niemieckich chłopców I. i III. gimnazjalnej przy skromnych wymaganiach poszukiwany. Oferty niemieckie Kurjer Pozn. zdg 64 835

Pierwszy w Polsce kurs „Basic"!
Dziesięciotygodniowy kurs genjalnie uproszczonej angielszczyzny systemu „Basic" rozpoczynam 17 stycznia. godz. 16. Dr. Arend. lektor uniwersytetu „Foné". ul. 27 Grudnia Wpisy codziennie. zdg 64 751

Udzielę
za obiady korepetycyj. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 846

Szkoła Tańca
Mikołajczak — Kledecka
Pocztowa 29. Kurs 10 złotych Pg 7 354-50.3

25 MUZYKA

Prośba
wdowa z intelig. znajdująca się w bardzo przykrem położeniu poleca fortepian do ćwiczeń (bardzo dobry instrument). Maluje na porcelanie i materjałach i udziela lekcyj po bardzo przystępnej cenie Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 167

Duet
muzyczny pierwszorzędny repertuar potrzebny od zaraz Kawiarnia Dąbrowskiego 49. zdg 64 765

Trio
wolne od 15 stycznia. Zgłoszenia Algemissel. Kawiarnia Wielkopolanka Pleszew. zdg 64 837

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych.

Ogrodnik - służący
kawaler lat 27 dobry fachowiec, poszukuje posady najchetniej w majątku. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 63 603

Gospodyni
obeznana w swym zawodzie poszukuje od 15. lub 1. 2. posady na wsi. Oferty Kurjer Poznański zdg 63 772

Krawcowa
dzielna tania poza dom najchetniej prowincja. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 037

Krawcowa
sierota szuka jakiejkolwiek posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 038

Stenotypistka
biegła szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 61 997

Panna
poszukuje posady do dzieci lub do prac domowych od 1 lutego lub później. Ostatnio 4½ roku w posadzie. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 64 299

Służący
pisarz podwórzowy kwalifikacje świadectwa doskonałe. żonaty. poszukuje posady od kwietnia — Jan Sadowski. Maj. Wydrzyca-Wola. p. Sulmierzyce koło Radomska. zdg 64 353

Ogrodnik
kawaler lat 28. 10 lat praktyki, posiadający dobre świadectwa, chodowca wczesnych warzyw pod szkłem poszukuje posady zaraz lub później. Zgłoszenia Andrzejewski Czesław Lubin pow. Kościan. zdg 64 045

Ekspedjentka
z branży piekarsko - cukierniczej poszukuje posady od 15. lub 1. 2. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 103

Magistra farmacji
z praktyką szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 138

Kucharka
z dobremi świadectwami szuka posady najchętniej u samotnej osoby lub młodych małżeństwa. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 084

Bezrobotny
lakiernik-malarz poszukuje jakiegokolwiek zajęcia, wykonuje wszelkie prace meblowe. lakierowanie samochodów powozów, malowanie ubikacji itd. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 64 170

Prośba
panienka 6 kl. gimn rok praktyki biurowej. pisze na maszynie i stenograf, znajdujące się w bardzo przykrem położeniu, prosi o jakąkolwiek posadę biurową. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 168

Inteligentna
z maturą. znajomością książkowości handlowej i rolniczej poszukuje posady kasjerki-książkowej. najchętniej na majątku od 1. 2. 33 r. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 157

Absolwent
szkoły wydziałowej poszukuje posady biurowej od 15 b. m. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 64 455

Wychowawczyni freblanka
sumienna, dłuższa praktyka, dobre świadectwa szuka posady do dziecka. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 518

Dziewczyna
szuka posady do wszystkiego od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 624

Służąca Małopolanka
poszukuje posady do wszelkich prac domowych zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 458

Dziewczyna
z gotowaniem poszukuje posady do restauracji zaraz lub od 15. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 462

Krawcowa
szuka posady także do prac domowych (gotowanie). Oferty Kurjer Poznański zdg 64 464

Dziewczyna
samodzielna szuka posady zaraz na wsi lub mieście za małem wynagrodzeniem. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 64 482

Stenotypistka
pewna niemieckiem poszukuje zajęcia, ewentualnie wieczorami. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 470

Dziewczyna
samienna i czysta do wszystkiego szuka posady najchetniej u samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 475

Dziewczyna
do wszystkiego szuka posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 477

Kucharka
restauracyjna, dzielna w swym zawodzie, poszukuje posady. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 489

Służąca
sumienna uczciwa poszukuje posady od 15. 1. 33 do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 494

Posługi
trzy razy tygodniowo lub trzy godziny dziennie poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdg 64 498

Panienka
poszukuje posady do prac domowych od 15. lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 500

Dziewczyna
umiejąca prać i cośkolwiek gotować, poszukuje posady, miejscowość obojetna. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 504

Były
podoficer zawodowy, prowadził garnizonowy magazyn opałowy, szuka jakiegokolwiek zajęcia. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 513

TEATRY

Teatr Polski: Dziś „Życie jest skomplikowane".
Czwartek, 12. 1. — „Życie jest skomplikowane".

Teatr Wielki: Dziś: „Mignon" z p. Janowską-Kopczyńską, Żmigród - Fedyczkowską i Czarneckim.
Czwartek, 12. 1. — „Za dawnych dobrych czasów".

Teatr Nowy: Dziś — „Spódniczka czy toga", po cenach znacznie zniżonych.
Czwartek, 12. 1. — „Szafir", premjera.
Piątek, 13. 1. „Szafir".
Sobota, 14. 1. „Szafir".

Komedja Muzyczna: Dziś — „Jim i Jill", premjera.
Czwartek, 12. 1. — „Jim i Jill".
Piątek, 13. 1. „Jim i Jill".
Sobota, 14. 1. „Jim i Jill".
Niedziela, 15. 1. o godz 3.30: „Taniec szczęścia", po cenach znacznie zniżonych.
Niedziela, 15. 1. o godz. 8: „Jim i Jill".

Teatr Narodowy: Czwartek, 12. 1. „Urwis" (w Szamotułach).
Piątek, 13. 1. „Urwis" (w Chodzieży).

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Mata Hari".
Aurora: Monty Banks i Harold Lloyd.
Corso: „Djabeł z Arizony" — oraz „Trzej wykolejeńcy".
Colosseum: „Kawalerowie Dzikiego Zachodu".
Muza: „Cham".
Metropolis: „Mata Hari".
Oaza: „Wolne dusze".
Orzeł: „Szatański plan".
Odeon: „Kabirja".
Renaissance: „Wszystko dla dziewczyny".
Roxy: „Amator kobiet".
Sfinks: „W szponach czerezwyczajki".
Słońce: „Komenda Serc".
Tęcza: „Ułani, ułani, chłopcy malowani".
Wilsona: „Tragedja Amerykańska".

Dziewczyna
czysta, z gotowaniem, do wszystkiego od 15. 1. 1933. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 505

Posługaczka
poszukuje posługi lub posady. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 508

Szukam
posługi raz w tygodniu z praniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 529

Gospodyni - kucharka
samodzielna z wykwintnem gotowaniem zna się na chowie drobiu z bardzo dobremi świadectwami przyjmie posadę w lepszym domu względnie do samotnej osoby Oferty Kurjer Poznański zdg 64 555

Posługaczka
poszukuje posługi. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 540

Bufetowa
książkowa - maszynistka poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 546

Wyręczycielka
panna - służąca z dobremi świadectwami, zna krawiecczyznę, gospodarstwo domowe oraz pielęgnowanie chorych może się także zająć wychowywaniem dzieci z niemieckim szuka posady. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 543

Posługi
poszukuje. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 542

Piekarz - cukiernik
dobry fachowiec poszukuje pracy. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 64 468

Książkowy
bilansista korespondent piszący maszyną znający wszelkie prace biurowe ostatnio 7 lat bez przerwy w posadzie poszukuje odpowiedniej posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 430

Sierota
bufetowa szuka jakiejkolwiek pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 436

Bufetowa
znająca obsługę gości szuka posady zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 437

Samodzielna
inteligentna wdowa obejmie zarząd domu u samotnej osoby względnie probostwo. Podobne stanowisko zajmowała. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 439

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posługi. Zgłoszenia Mayer Wronlecka 6. zdg 64 442

Emeryt
kolejowy szuka posady stróża-woźnego lukasenta. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 583

Dziewczyna
uczciwa, samodzielna poszukuje pracy od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 567

Dziewczyna
w średnim wieku, z dobrem gotowaniem poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdg 64 565

Bona - freblanka
kochająca dzieci, długoletnia praktyka, mogąca pomóc w nauce — niemieckim polskim poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 566

Magistra farmacji
z praktyką poszukuje posady od 1 stycznia. Oferty Kurjer Poznański zdg 60 083

Krawcowa
dzielna poszukuje pracy. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 600

Kucharka
samodzielna szuka posady lepszym domu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 597

Posługaczka
poszukuje posługi Oferty Kurjer Poznański zdg 64 596

Krawcowa
szuka pracy do domach. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 589

Uczciwa
dziewczyna szuka posługi, z dobrem gotowaniem, do wszystkiego od 15. lub 1. 2. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 608

Uczciwa
dziewczyna poszukuje posady z dobrem gotowaniem do wszystkiego od 15. lub 1. 2 Oferty Kurjer Poznański zdg 64 610

Służąca
samodzielnem gotowaniem, do wszelkiej pracy poszukuje posady zaraz Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 618

Były
tłumacz przy sądach apelacyjnych, 10 lat zagranica, poszukuje interesantów, którym udzieli lekcyj gramatyki, konwersacji dokładnie języków francuskiego, niemieckiego. Dogodne warunki. Oferty Kurjer Pozn. rz 4 956

Szofer
inteligentny szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 59 065

Gosposia
oszczędna, szuka posady najchetniej u starszych państwa lub samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 620

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego z gotowaniem. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 624

Dziewczyna
kochająca bardz dzieci, poszukuje posady do wszystkiego bez gotowania od 15. 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 625

Dziewczyna
bardzo uczciwa i pracowita z długoletniemi świadectwami, poszukuje posługi Oferty Kurjer Poznański zdg 64 630

Dziewczyna
czysta, uczciwa z dobremi świadectwami poszukuje posady od 15. 1. 33. lub 1. 2. 33. Oferty proszę Topolowa 6 m. 2. zdg 64 647

Szukam
posługi na cały dzień lub na przedpołudnie. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 64 654

Piekarz
samodzielny poszukuje jakiejkolwiek pracy lub wypomódki Łaskawe zgłoszenia Polok Szamarzewskiego 58. zdg 64 444/5

Dziewczyna
do wszystkiego samodzielnem gotowaniem, kochająca dzieci poszukuje posady od 15 lub 1. — Oferty Kurjer Pozn zdg 64 799

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady lub posługi. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 801

Panna
znająca szycie poszukuje posady jako służąca od 15 lub 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 782

Dziewczyna
poszukuje posady Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 790

Służąca
do wszystkiego, z gotowaniem, szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 660

Dziewczyna
wiejska, umiejąca gotować, prać, prasować, szuka posady 15. 1 — Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 64 729

Kucharka
do wszystkiego dobre świadectwa szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 728

Dziewczyna
z prowincji, z gotowaniem i szyciem, przyjmie posadę zaraz. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 718

Maszynistka
młoda praktyka biurowa poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 832

Sierota
poszukuje posady do wszystkiego z cośkolwiek gotowaniem Długoletnie świadectwa Oferty Kurjer Poznański zdg 64 824

Cukiernik
młodszy dzielny poszukuje posady za obsługę gości Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 64 823

Praczka
uczciwa, czysto pierze 3.— dziennie. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 819

Mleczarz
młody poszukuje posady, ewentualnie kaucja. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 818

Młynarz
samotny z kilkoletnią praktyką dzielny fachowiec, uczciwy pracownik poszukuje posady zaraz lub później. S Polińska Studzienki, poczta Lubiory pow Szubin. zdg 64 676

Kucharka
poszukuje posady samodzielnej od 15. 1. do prywatu na majątek do samotnej osoby zakładu restauracji, ostatnia posada państw. zakładach na wyjazd. lub w Poznaniu. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 669

Krawcowa
rutynowana z dobrym krojem szuka pracy w dom. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdg 64 811

Niania
umiejąca cerować, szyć i prasować sztywna bieliznę, szuka posady od 15. lub 1. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 64 705

Dziewczyna
pracowita z gotowaniem, szuka posady od 15 Oferty Kurjer Poznański zdg 64 703

Praczka
szuka prania. Słowackiego 41. Czesław Kamiński. zdg 64 701

Krawcowa
szyje elegancko, tanio, szuka pracy w dom poza dom. Kramarska 23. m. 9 rz 4 957

Dziewczyna
czysta pracowita akuratna zna szycie gotowanie szuka posady do starszych osób Oferty Kurjer Poznański zdg 64 085

Dekorator
z 8-mioletnią praktyką pracuje obecnie w większych magazynach Pomorza, obeznany najnowszym stylem dekoracji i techniki napryskowej poszukuje posady od 1 marca 33 r Znam również ekspedycje. Zgłoszenia do Administracji Dziennika Starogardzkiego pod Dekorator. ng 7 383

Praczka
poszukuje prania lub posługi. — Oferty Kurjer Poznański zdg 64 427

Poszukuję
posady jako uczennica do składu rzeźnickiego Oferty Kurjer Poznański zdg 64 394

Młoda
dziewczyna poszukuje posady. — Oferty Kurjer Poznańska zdg 64 408

Ogrodnik
lat 26 samotny, z 10 letnią praktyką, krajową i zagraniczną, wydoskonalony dobrze w wszelkich działach ogrodnictwa, znający także hodowlę pszczół poszukuje posady. Łaskawe oferty prosze nadesłać do Kurjera Pozn. zdg 64 279

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego od 15. 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 174

Dzielna
ekspedjentka rzeźnicka 10 lat praktyki poszukuje posady Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 63 673

Kucharz
żonaty lat 35 wydoskonalony w swym zawodzie przyjmie posadę na ordynarje od 1. 4. 1933 lub w hotelu kasynie pensjonacie sanatorjum. Oferty prosze kierować do Zarządu Majetności Głogowiec poczta Janikowo powiat Mogilno dla kucharza. zdg 63 986

Służąca
dobrze polecona z gotowaniem poszukuję posady od 15. 1. 33 r. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 086

Panienka
inteligentna książkowa przyjmie każdą pracę również do lekarza lub dzieci Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 096

Niania
kochająca dzieci miłego usposobienia akuratna z dobrą praktyka przyjmie posadę do niemowlęcia od 15. lub 1. 2. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 64 097

Prośba do PP. Kupców!
Który z pp. kupców da prace w składzie dzielnemu sumiennemu kupcowi który się znajduje w bardzo krytycznem położeniu z pięciorgiem drobnemi dziećmi i chorą żoną, bez pracy i bez dachu Jestem z branży bławatów i artykułów męskich, biegły w pisaniu polskiem i niemieckiem — Pracowałem 9 lat w jednej firmie Prosze pp. kupców o jakąkolwiekbądź prace Oferty prosze do Kurjera Poznańskiego zdg 63 003

Kuchmistrz
żonaty, młody pierwszorzędne świadectwa dyplom cechowy inteligentny, znajomość biurowości poszukuje odpowiedniej posady od kwietnia. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdg 63 574

Dziewczyna
szuka posady z gotowaniem do bezdzietnego małżeństwa od 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 359

Dziewczyna
uczciwa poszukuje posady z średniem gotowaniem i do wszystkiego od 15. 1. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 358

Osoba
średnim wieku, z dobremi świadectwami dobrze polecona rzetelna sumienna nawskroś uczciwa, samodzielna poszukuje posady do małej rodziny lub do samotnej osoby zaraz lub 15 Oferty Kurjer Poznański zdg 64 105

Dziewczyna
skromna, polecona samodzielnem gotowaniem poszukuje posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 63 600

Nauczycielka
wychowawczyni doskonały niemiecki, początki muzyki szuka posady ewentl. do południu. — Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 015

Cukiernik
znający dokładnie prace fabryczne, najchętniej samodzielnie poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 025

Biuralistka
młodeza, władająca językiem polskim i niemieckim szuka posady. — Oferty Kurjer Poznański zdg 64 273

Młoda
uczciwa dziewczyna do pracy domowej bez dużego prania za 15 zł szuka posady od 1 2 Oferty Kurjer Poznański zdg 64 366

Służąca
młodsza, uczciwa poszukuje posady z gotowaniem do wszystkiego. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 230

Sierota
poszukuje posady do prac domowych zaraz lub 15. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 247

Panna
sierota, poszukuje posady do dzieci z szyciem, lub do prac domowych, od 1 lutego lub później. Ostatnio 5 lat w posadzie. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 64 298

Krawcowa
na suknie wieczorowe szuka posady w dom Zgłoszenia do Kurjera Pozn. zdg 64 302

Krawcowa
domowa szuka posady. Oferty Kurjer Pozn. zdg 64 303

Książkowa
rutynowana, chlubne świadectwa szuka zajęcia, prowadzi książki handlowe 25 zł miesięcznie Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdg 64 309

Dziewczyna
z dobremi świadectwami z gotowaniem do wszystkich prac domowych poszukuje posady od 15. 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 146/7

Syn
wdowy wojennej technik dentystyczny poszukuje pracy. Zgłoszenia uprasza Towarzystwo Pomocy Inwalidom Wojennym Poznań ul Kozia 8 pokój 5, telef. 39-97. zdg 64 175/6

Ogrodnik
szuka pracy w domu 12 lat praktyki zagranicznej i krajowej specjalista kwiaciarstwie i warzywnictwie Oferty Kurjer Poznański zdg 64 390

Dziewczyna
młodsza poszukuje posady z cośkolwiek gotowaniem zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 382

Dziewczyna
do wszystkiego z gotowaniem 15. 1. lub 1. 2. szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 64 380

Dziewczyna
wiejska poszukuje posługi na cały dzień od 15 1. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 053

Dziewczyna
uczciwa z gotowaniem, szyciem szuka posady Oferty Kurjer Poznański zdg 64 063

Dziewczyna
poszukuje posady do wszystkiego lub za pokojowa. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 312

Krawcowa
szuka pracy na garderobę dziecięcą w dom i poza. 3 Maja 2, mieszkanie 6. zdg 64 164

28 WOLNE MIEJSCA

Energicznych
wymownych przedstawicieli poszukuje dla prowincji wielka fabryka — spółka akcyjna Fachowość niepotrzebna Pierwszeństwo mają emeryci Stały dochód i przyszłość zapewnione Oferty sub Codzienna potrzeba" do biura Fuchsa Łódź C Piotrkowska 50 ng 7183

Agenta
wymownego do zbierania zamówień, sprzedaż ratalna detaliczna wysoka prowizja Kaucja 150 wymagana Oferty Kurjer Poznański zdg 64 454

Dam
pokój wolny za sprzątanie starszej pannie lub bezdzietnej wdowie. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 485

Służąca
pilna, wierna do wszystkiego potrzebna zaraz. Adres Kurjer Poznański zdg 64 511

Ogrodnik - służący
i kucharka bezdzietne małżeństwo, dobre świadectwa od 1 lutego potrzebni do willi adwokat Tempski, Toruń. Pg 8027-64.5

Pań — panów
do akwizycji odwiedzania klientel prywatnej wszystkich miejscowościach poszukiwani: Oferty Kurjer Pozn zdg 62 389/90

Pielęgniarka
do małego dziecka z dobra praktyka zaraz potrzebna — Odpis świadectw i podanie pensji Balucerkowa Jabłonowo (Pom.) zdg 64 675

Młody
i inteligentny woźny otrzyma stałą posadę w pierwszorzędnem przedsiębiorstwie w Poznaniu za udzielenie pożyczki 3 4 000 zł dla tegoż przedsiębiorstwa Oferty przyjmuje Kurjer Poznański zdg 64 637

Podróżujący - kupiec wyższe wykształcenie
kaucja 400 zł potrzebny Zgłoszenia Nawrocki, Poznań-Osiedle, Warszawska 121. zdg 64 662

Poszukuję
kapeli, składającej się z 5 ludzi (każdy musi grać na kilku instrumentach) Zgłoszenia z podaniem gaży: Kawiarnia Grand, Król.-Huta, Wolności 34 Pg 8 030-71.4

Służącą
młodą łagodną dobrem gotowaniem przyjmę zaraz Bergerowa, Focha 80. zdg 64 826

Posługaczkę
młodszą przyjmę. Patrona Jackowskiego 11 — 2. zdg 64 772

Dziewczyna
do dzieci potrzebna. Półwiejska 3 m. 5. Pg 8033-53.79

Służąca
potrzebna. Słowackiego 29. m. 10 zdg 64 815

Młynarz
kawaler z kaucją 3 000 zł potrzebny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdg 64 759

Posługaczka
potrzebna. Mateckiego 31. m. 4. zdg 64 743

Pań
panów zdolnych przedstawicieli rejonowych poszukujemy. Artykuł nowy. Stały wysoki zarobek. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 520

Kelnerka
rutynowana potrzebna. Oferty Kurjer Poznański zdg 64 528

Panienka
inteligentna uczciwa mieszkająca u rodziców potrzebna do przyjmowania pacjentów Oferty Kurjer Poznański zdg 64 535

Służąca
porządna i uczciwa z dobrem gotowaniem potrzebna 15 stycznia. Spokojna 24 a mieszkanie 14. zdg 64 440

Stenotypistkę
przyjmiemy za wypożyczeniem 500 zł Adres wskaże Kurjer Poznański zdg 64 578

Kierownik
mleczarni z gwarancją od 1 500—2 000 zł Szyperska 3 skład zdg 64 619

Prasowaczka
na sztywna bieliznę i uczennica. Prasowalnia Różana 23 zdg 64 570

Uczennica
potrzebna od zaraz. Zgłoszenia Prasowalnia Różana 23. zdg 64 569

Młodsza
służąca do wszystkiego zaraz potrzebna. Bukowska 33 m 9. zdg 64 663

Poszukuję
do warsztatu złotniczego uczonej młodszej ślifierki. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdg 64 636

Dziewczynę
gotowaniem, praniem długoletniemi świadectwami. Topolowa 6 I. obok placu Drweskiego. zdg 64 633

Fryzjer
starszy potrzebny. Dąbrowskiego 12/16, fryzjer. zdg 64 692

Fryzjer
damski lub fryzjerka może się zgłosić. Aleje Marcinkowskiego 5. zdg 64 689

Służąca
uczciwa samodzielna dobrem gotowaniem poleceniem do wszystkiego 15 I potrzebna Kotlińska, Marsz Focha 170 rzeźnictwo. zdg 64 447/8

Pokój
dam za posługę. Adres Kurjer Poznański zdg 64 499

Humor zagraniczny

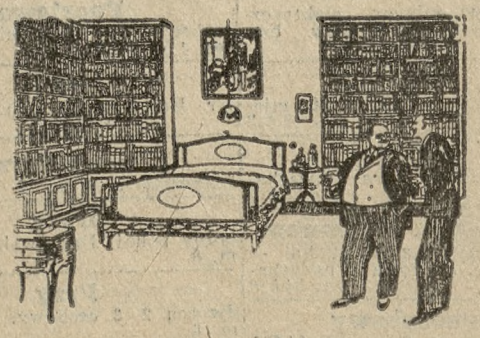

— Jakto, sypiasz w bibljotece?
— Nie, czytam w sypialni!
(Passing Show Londyn). S. F.

Przedpłata na miesiąc styczeń 1933 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr, na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr, na stronie drugiej 126 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milimetra. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18.30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża; do wydania wieczornego „drobne" do godz. 12, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr, każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedzielę, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 25-55. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.